PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto V - Cena 15 lir - 10 jugolir - 2.50 din | TRST čet tek 23. junija 1949 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 148 (1238)

NOTA VLADE FLRJ VLADAM ZDA, ZSSR, VEL. BRITANIJE IN FRANCIJE

Sklepi štirih so krivični in nesprejemljivi

Vlada FLRJ zahteva ponovno preučitev jugoslovanskih pravičnih zahtev ter sprejem pravičnih sklepov s sodelovanjem in posvetovanjem predstavnika FLRJ

BEOGRAD, 22. (Tanjug) — Prvi podtajnik ministrstva za zunanje zadeve FLRJ Vladimir Popovič je danes izročil predstavnikom ZDA, ZSSR, Velike Britanije in Francije noto sledeče vsebine :

Glede sporazuma v svetu zunanjih ministrov o vprašanju pogodbe z Avstrijo ima vlada FLRJ čast sporočiti vladam ZDA, ZSSR, Velike Britanije in Francije sledeče: Vlada FLRJ se je trudila, da bi prišlo čim hitreje mogoče do sklenitve pogodbe z Avstrijo, in je večkrat izjavila, da je pripravljena na kompromis, da pride do sporazuma. Vendar so vlade ZDA, Velike Britanije in Francije trdovratno odbile sprejem zakonitih in utemeljenih zahtev FLRJ glede Slovenske Koroške in glede reparacij, zahtev, ki temeljijo na demokratičnem načelu svobodnega odločanja narodov in na pravičnosti.

Svet zunanjih ministrov ZDA, ZSSR, Velike Britanije in Francije je sprejel na pariškem zasedanju od 23. maja do 20. junija 1949 sklepe, s katerimi se brez vsakega upravičila odbijajo zakonite jugoslovanske ozemeljske zahteve nasproti Avstriji, ki se nanašajo na one kraje, kjer prebivajo Slovenci, ter jugoslovanske zahteve po reparacijah, ki naj bi tudi v najmanjši meri poravnale škodo in plenitve, ki so jih jugoslovanski narodi utrpeli v zadnji vojni zaradi avstrijsko-nemške fašistične okupacije.

Svet zunanjih ministrov je sprejel ta krivični in neopravičljivi sklep, ki je v nasprotju z življenjskimi interesi narodov Jugoslavije, ne da bi se prej posvetoval s predstavnikom vlade FLRJ v Parizu, ki je bil na njegovo razpolago. Vendar pa so se ministri ZDA, ZSSR, Velike Britanije in Francije posamič sestali z avstrijskim predstavnikom Gruberjem. Tako postopanje in krivične odločitve sveta zunanjih ministrov povzročajo veliko krivico zavezniški državi, ki je dala velike žrtve v vojni ob strani protihitlerjevske koalicije. Ti sklepi so v nasprotju z načelom svobodnega odločanja narodov in odgovornosti za izvršene vojne zločine in plenitve ter zadajajo resen udarec mednarodnemu sodelovanju v tem delu Evrope.

Na podlagi navedenega pošilja jugoslovanska vlada kot tolmač narodov FLRJ, vladam ZDA, ZSSR, Velike Britanije in Francije odločen protest proti tem sklepom sveta zunanjih ministrov, ki so naperjeni proti interesom FLRJ. Vlada FLRJ izjavlja, da smatra sklepe sveta zunanjih ministrov, ki odbijajo zakonite ozemeljske zahteve in reparacije nasproti Avstriji, za nesprejemljive in krivične, ter vztrajno zahteva, naj svet zunanjih ministrov zopet preuči jugoslovanske zahteve in naj se sprejmejo pravični sklepi s sodelovanjem in posvetovanjem predstavnika vlade FLRJ.

Vlada FLRJ izjavlja, da se FLRJ noče in se ne more odpovedati svojim zakonitim ozemeljskim zahtevam po Slovenski Koroški, katere prebivalstvo je slovensko, ter svojim zahtevam za plačilo reparacij s strani Avstrije kot odškodnino za škodo, ki jo je utrpela v pretekli vojni, ter drugim zakonitim zahtevam nasproti Avstriji.

Komentar „Tanjuga"

Zunanjepolitični urednik Tanjuga piše med drugim: Na sejah zunanjih ministrov in na konferencah namestnikov so tri velike države (ZDA, Velika Britanija in Francija) zavzele načelno negativno stališče do upravičenih zahtev Jugoslavije proti Avstriji in tudi glede pravice slovenskega ljudstva na Koroškem do svobodnega življenja skupno z njegovimi brati v FLRJ. Zahteve Jugoslavije so obstajale v spremembi avstrijsko - jugoslovanske meje, v priključitvi Slovenske Koroške k Jugoslaviji in v reparacijah, ki bi jih morala Avstrija plačati. Te pravične zahteve vlade FLRJ, ki so do zadnjih dni pariškega zasedanja sveta zunanjih ministrov uživale uradno podporo vlade ZSSR, so predstavljale skupno z vprašanjem nemške imovine v Avstriji sporne točke mirovne pogodbe z Avstrijo, glede katerih so do sedaj imele vse konference namestnikov zunanjih ministrov neuspeh zaradi negativnega stališča zahodnih držav.

Toda, ko je zadnje dni začel svet zunanjih ministrov v Parizu razpravljati na tajnih sejah o mirovni pogodbi z Avstrijo, je med ministri štirih velikih držav prišlo do sporazuma o zadnjem spornem vprašanju, to je o vprašanju plačila odškodnine Sovjetski zvezi za nemško imovino v Avstriji. Sporazum je bil dosežen na liniji, ki ne upošteva pravičnih jugoslovanskih zahtev glede spremembe avstrijsko-jugoslovanske meje glede politične, gospodarske in kulturne avtonomije onemu delu Slovenske Koroške, ki bi ostala pod Avstrijo in glede avstrijskih reparacij. Kot temelj za sestavo mirovne pogodbe z Avstrijo so štiri države sprejele negativno stališče, ki so ga zahodne države imele do tedaj glede jugoslovanskih zahtev, t. j. nedotakljivost krivičnih avstrijskih meja iz leta 1938 in oprostitev Avstrije sleherne obveznosti plačila reparacij Jugoslaviji.

Ta krivični sporazum štirih velikih držav je toliko bolj težak, v kolikor ga je odobril tudi predstavnik sovjetske socialistične zveze in ker predstavlja diskriminacijo ravno strani socialistične Jugoslavije, ki je edina od slovanskih držav, ki nima vseh svojih narodov združenih v okviru meja svoje enotne mednarodnostne države.

Nedvomno je, da pariški sporazum o Avstriji predstavlja v luči sporov velikih držav, da usmerjen v povojni položaj k utrditvi splošnega miru, pozitiven korak v tem smislu. Ta dogovor je eden od konkretnih rezultatov borbe za mir in za mirno sodelovanje narodov in v tem smislu beleži določen napredek za utrditev mednarodnega sodelovanja. Predstavlja tudi vaden doprinos k bodočim naporom velikih držav za mirno rešitev spornih v Evropi in svetu.

Tudi Jugoslavija, ki je globoko zainteresirana na ohranitvi miru in pospešitvi konstruktivnega sodelovanja med narodi, je neštetokrat dokazala to svojo željo.

Ko je Svet zunanjih ministrov spet začel razpravljati o avstrijskem vprašanju, je Jugoslavija upravičeno pričakovala, da bodo njene zahteve upoštevane, vendar so ministri treh zahodnih držav sklonili razgovor z jugoslovanskim predstavnikom in s tem izrazili imperialistično težnjo, da vsiljujo Jugoslaviji avstrijsko mirovno pogodbo v obliki diktata, ter da ji vsilijo nepravilno, krivično in nesprejemljivo rešitev. Enako stališče do predstavnika jugoslovanske vlade in do jugoslovanskih zahtev je zavzel sovjetski zunanji minister. Solidarnost sovjetskega ministra z ministri treh imperialističnih držav v tem nezaslišanem diskriminacijskem odnosu do zavezniške in socialistične države je globoko zadelo in užalila narode Jugoslavije in slovensko ljudstvo na Koroškem. Ta sporazum v škodo Jugoslavije v toliko bolj značilen, v kolikor je bilo zahtevam Sovjetske zveze po odškodnino za nemško imovino odločeno v znesku 150 milijonov dolarjev, kakor tudi drugim zahtevam, ki se nanašajo na gospodarsko vprašanje. Zanimivo je ugotoviti, da ravno v hipu, ko Sovjetska zveza in države Informacijskega urada vodijo divjo kampanjo sovjet proti Jugoslaviji in zatrjujejo, da se Jugoslavija sporazumeva z imperialisti, je bil sklenjen med Sovjetsko zvezo in tremi velikimi imperialističnimi državami dogovor v škodo socialistične Jugoslavije, ne da bi to vprašali za mnenje ali za njeno sodelovanje, ampak to na podlagi navadnega diskriminacijskega postopka v njeno škodo.

To so dejstva, ki mečejo značilno tuč na kampanjo klevet proti Jugoslaviji. Ko je Svet ministrov ob preučevanju avstrijske pogodbe zaprl vrata javnosti in začel s tajnimi sejami, se je jasno videlo, da se pogajanja ne vodijo na podlagi pravičnih in demokratičnih načel glede jugoslovanskih zahtev, pač pa na podlagi mešetarjenja na račun malih narodov in njihovih svetih narodnih pravic.

Svet zunanjih ministrov je poteptal pravico ljudstva do samoodločbe in ni upošteval neizmernih žrtev malega slovenskega ljudstva na Koroškem, ki se je borilo stoletja za svoj narodni obstoj proti pangermanskemu zatiranju in proti germanizaciji. Svet zunanjih ministrov ni hotel poslušati in upoštevati zahtev in pravic, ki jih stoletja potrjujejo in ki jih je zapečatila kri narodne manjšine v Avstriji, ki je s svojim trpljenjem dolga stoletja manifestirala svojo visoko narodno zavest, ki je junaško kljubovala stoletnemu avstrijsko-nemškemu gospostvu in ki so jo z imperialistično versajsko mirovno pogodbo ponovno pahnili v naročje nemških zatiralcev, v sužnost in brezpravnost. Zakonite pravice slovenskega ljudstva v Avstriji so tudi pravice Jugoslavije, ki se jim ne more odpovedati.

Potrditev imperialistične krivice v škodo Jugoslavije in koroških Slovencev, ki se je uresničila z versajsko mirovno pogodbo, potrditev senžermenske pogodbe s strani štirih velikih držav in prepustitev koroških Slovencev šovinističnim kremljem avstrijsko - nemških služabnikov je napolnila narode Jugoslavije z bolestjo in zgražanjem. Narodi Jugoslavije se tudi globoko zgražajo nad krivično odločitvijo Sveta zunanjih ministrov, ki je odbil jugoslovanske zahteve in odpustil Avstriji barbarstva, plenitve in uničenja, ki jih je izvršila med vojno na jugoslovanskem ozemlju. Narodi in vlada Jugoslavije se ne morejo odpovedati tej zahtevi za pravično povračilo škode, ki so jo povzročile avstrijske čete v okviru nacistične vojske med vojno v Jugoslaviji.

Mihajlo Petrović umrl

BEOGRAD, 22. — Umrl je znani jugoslovanski novinar, urednik «Politike» in predsednik združenja novinarjev Srbije Mihajlo Petrović.

V Belgiji bodo volitve prihodnjo nedeljo

BRUSELJ, 22. — V nedeljo 26. junija bodo Belgijci drugič po osvoboditvi volili. Izbrali bodo 212 poslancev in 187 senatorjev, od katerih jih bo 106 izvoljenih neposredno že 26. junija, volitve 46 pokrajinskih senatorjev pa bodo 11. julija. Ostali senatorji bodo imenovani po otvoritvi parlamenta. Rezultati volitev bodo praktično znani v noči 26. junija in naslednjega dne bo Spaak podal princu-regentu ostavko svoje vlade.

V volivni borbi so štiri velike stranke: krščanski socialisti, socialisti, (ti dve stranki sta skupno na vladi od marca 1947) in pa liberalci ter komunisti, ki so obojni v opoziciji.

Ob osmi obletnici hitlerjevskega napada na SZ

Počastitev spomina padlih borcev RA v Beogradu - Komentar „Borbe" in „Pravde"

BEOGRAD, 22. — Ob 8. obletnici hitlerjevskega napada na Sovjetsko zvezo in da počastijo spomin junaških borcev sovjetske vojske, ki so padli v borbi proti fašističnemu napadalcu, so predstavniki vlade FLRJ, jugoslovanske vojske, vlade LR Srbije in ljudskega odbora mesta Beograd položili danes zjutraj vence ob spomeniku padlih borcev Rdeče armade na trgu Republike v Beogradu.

V imenu vlade FRLJ sta vence položila minister za težko industrijo Franc Leskošek in minister za poljedelstvo Todorović; v imenu jugoslovanske vojske general Danilo Lekić; v imenu vlade LR Srbije podpredsednik vlade Života Djermanović; v imenu izvršilnega odbora LO mesta Beograd predsednik Niko Petrovič.

Slovesni ceremoniji so prisostvovali poslanik ZSSR Lavrentijev, poljski poslanik Wende, bolgarski poslanik Pelovski, romunski poslanik Rudenko, češkoslovaški odpravnik poslov Meisner, madžarski odpravnik poslov Marjaj, albanski odpravnik poslov Krojini, sovjetski vojaški ataše generalni major Sidorovič, češkoslovaški vojaški ataše komandant Gal, bolgarski vojaški ataše kap. Matkov ter funkcionarji diplomatičnih misij omenjenih držav.

Komunistična partija Jugoslavije ni čakala ugodnega trenutka, pač pa je 22. junija 1941 pravilno smatrala, da je ura, na katero je bila pripravljena, prišla. Zato je povedla ljudstvo v oboroženi borbi proti okupatorju.

«Borba» poudarja, da pogoji za borbo v Jugoslaviji niso nikakor bili lažji kakor pogoji v drugih okupiranih državah. V Jugoslaviji je bil en sam ugodnejši pogoj za borbo proti fašizmu v primeri z drugimi državami, in sicer granitna in revolucionarna Komunistična partija Jugoslavije, trden blok prekaljen v izkušnjah.

V osvobodilni vojni so se narodi Jugoslavije naslonili na borbo Sovjetske zveze in navezali svojo usodo na usodo prve socialistične države.

Na koncu omenja «Borba» ovire, ki se sedaj postavljajo za graditev socializma v Jugoslaviji in poudarja, da se z borbo Jugoslavije za graditev socializma utrjuje protiimperialistični blok, in da se ta borba vodi tudi za zmago načela komunističnih odnosov med socialističnimi državami, za zmago pravice in morale v mednarodnem delavskem gibanju.

Moskovska «Pravda» piše ob tej priliki, da Sovjetska zveza, ki je rešila svet pred nevarnostjo nacističnega barbarstva, koraka sedaj na čelu vseh demokratičnih sil sveta, ki se borijo za trden mir proti ostankom fašizma in proti netilcem vojne.

Zaman se silę mednarodne reakcije trudijo, da bi kolo zgodovine preokrenili. Kapitalizem je obsojen. Njegovo kraljestvo gre h kraju.

«Izvestija» poudarjajo uspehe sovjetskega ljudstva v povojnih letih, «Krasnaja zvezda» pa poziva sovjetsko ljudstvo, naj bo budno in naj utrjuje silo države in vojske proti spletkam netilcev nove vojne.

Poslednja pot pesnika Vl. Nazora

ZAGREB, 22. — Danes je bil v Zagrebu svečan pogreb velikega hrvatskega pesnika Vladimirja Nazora. Žalni sprevod je šel po glavnih mestnih ulicah. Za krsto so šli člani jugoslovanske vlade, predsednik hrvatske vlade Bakarič, člani prezidija Sabora LR Hrvatske, predstavniki jugoslovanske vojske, predstavniki prezidija drugih ljudskih republik Jugoslavije, predstavniki, množičnih organizacij ter tisoči zagrebških delavcev. Ogromna množica je tvorila špalir, ko je šel sprevod mimo, in se je poklonila velikemu sinu jugoslovanskega ljudstva.

Predsednik Zveze pisateljev Jugoslavije Ivo Andrič je pred grobom v govoru poudaril, da bo borba Vladimirja Nazora vedno vzor borbe za domovino. Njegovo junaštvo, ki ga je pokazal kljub svoji starosti, ni v čast samo njegovemu spominu in hrvatskemu narodu, pač pa tudi vsem narodom Jugoslavije in se bo vedno navajalo kot svetel primer. Na tej poti, ki jo je edino smrt lahko prekinila, ni prenehal biti s svojim ljudstvom v najtežjih dneh njegove zgodovine. Ostal je na tej poti do konca ter je do zadnjega zastavljal svoje pero v obrambo svoje domovine, njenega državnega vodstva in partije, Pisatelji Jugoslavije vidijo v delu Vladimirja Nazora, v njegovi volji in v njegovi veri zgled, ki mu morajo slediti pri svojem umetniškem ustvarjanju in pri svojem delovanju za socialistično domovino.

Ob pogrebu so govorili tudi minister jugoslovanske vlade in član CK KPJ Božidar Maslarič, general Milan Kuprešanim in predsednik vlade LR Hrvatske Vladimir Bakarič.

GOVOR MOŠE PIJADA V TITOGRADU

Nedopustno vmešavanje v notranje zadeve FLRJ

TITOGRAD, 22. (Tanjug) — Na velikem ljudskem zborovanju v Titogradu je Moša Pijade izjavil, da vse, kar Sovjetska zveza in ljudske demokracije delajo proti Jugoslaviji, predstavlja nedopustno vmešavanje v notranje zadeve druge države.

Sklicujoč se na obletnico zloglasne resolucije Informacijskega urada je Moša Pijade izjavil: Leto, ki je od takrat preteklo, je pokazalo, da so bile razne laži in izmišljotine, objavljene v resoluciji, napisane samo zato, da se prikrije pravi smisel, da se prikrijejo pravi nameni podlih napadov proti KPJ, proti našim voditeljem, našim narodom in naši državi. Po enem letu od onega dne do danes je vsemu svetu dovolj jasno, kaj se je prav skrivalo za to resolucijo. Sovjetska zveza, Poljska, CSR, Bolgarija, Madžarska in Romunija so z Jugoslavijo prekinile politične odnose in tudi kulturne in gospodarske odnose. Od vsega tega ni ostalo skoraj nič. Vse te vlade govorijo o prijateljstvu, o vzajemnem sodelovanju in so prav one, ki so to spremenile v mrtvo črko na papirju. Namesto tega je ostala samo zagrizena in divja kampanja laži in klevet proti Jugoslaviji, proti KPJ in njenemu vodstvu. Težko je najti v zgodovini tako strašne laži in tako podle klevete. Velika Rusija in šest drugih držav so se trdno organizirale za borbo proti Jugoslaviji z namenom, da menjajo njeno vlado, da ustanovijo režim, ki bi njim bil prav, da uničijo petletni načrt, ker želijo, da bi se v tej državi napravilo vse, kar pade njim v glavo. Ne brigajo se za naše blagostanje. Pod teorijo, ki je pravilna kadar se misli s pametjo in se pošteno dela, pod teorijo, da morajo biti interesi nekaterih narodov in držav podvrženi skupnim interesom vsega sveta, svetovne revolucije, pod tem geslom se danes skriva nekaj drugega. Vse, kar oni delajo proti Jugoslaviji, predstavlja nedopustno vmešavanje v notranje zadeve druge države.

Češki škofje ovirajo sporazum med cerkvijo in državo

PRAGA, 22. — Voditelji še nedavno ustanovljenega odbora katoliške akcije so objavili včeraj poročilo, v katerem «z žalostjo ugotavljajo sovražno razpoloženje nekaterih visokih cerkvenih dostojanstvenikov napram novi katoliški akciji». Nadalje pozivajo škofe, naj ne ovirajo naporov katoličanov, da bi prišlo do sporazuma med cerkvijo in državo. Zagotavljajo tudi, da bodo nadaljevali svoje napore, da duhovniki in verniki ne bodo vodili protivladne politične borbe.

Kakor pred nekaj dnevi v Pragi, tako je bil tudi v Bratislavi ustanovljen odbor katoliške akcije. Za tajnika za Slovaško je bil izvoljen poslanec Toeroek, glavni tajnik češke katoliške akcije.

O sprejemu novih članov v OZN

LAKE SUCCESS, 22. — Na včerajšnjem zasedanju Varnostnega sveta je sovjetska delegacija predložila resolucijo, na podlagi katere naj bi v OZN sprejeli vse države, katerih prošnje so bile do sedaj odbite, bodisi ker niso dobile 7 potrebnih glasov, kakor tudi zaradi veta. Francoski delegat je dejal, da bi moral Varnostni svet preučiti vsako kandidaturo posebej. Ameriški delegat se je z njim strinjal in pripomnil, da ameriška vlada ne bo glasovala za sprejem Madžarske, Bolgarije in Romunije. Argentinski delegat, ki je predložil resolucijo, ki priporoča sprejem Ceilona, Portugalske, Irske Transjordanije, Italije, Finske in Avstrije, je izjavil, da je treba vsako prošnjo **slavije z bolestjo in zgražanjem.**

Seja Varnostnega sveta je bila nato odložena na petek.

Sindikalni in gospodarski položaj v Italiji

Splošna stavka kmetijskega delavstva in pomorščakov preti, da bo zavrla vse gospodarsko življenje države

Sindikalni položaj v Italiji ga označuje splošna stavka kmečkih delavcev. Ogromni mezdni spor, ki traja že 33 dni je obstal pri zahtevah za povišanje družinskih doklad, pri obveznosti izplačevanj priboljškov in pri ureditvi odkazov dela.

Borba je ostra in dramatična. Vsa italijanska javnost je impresionirana. Vlada je morala posredovati in postavila je predloge, katere pa je delavstvo odklonilo. Sovražni odpor Confide, ki ga ščiti konservativna vlada, postavlja v zadrego Saragatove ministre Romito in Siloneja. Ves levičarski in demokratični tisk se strinja v presojevanju položaja, da nepopustljivost veleposestnikov spravlja v nevarnost narodno gospodarstvo in da grozi žetvi.

Italijanska splošna zveza dela je mobilizirana pri podpiranju borbe kmetijskih delavcev. Velika razredna borba se odraža na mednarodnem polju in *Svetovna zveza demokratične mladine* je sprožila kampanjo solidarnosti z italijanskimi stavkajočimi delavci. Življenje in delovanje stavkokazov je ogroženo in otežkočeno s strani razjarjenega delavstva, kljub intervenciji in izzivanju Scelbove policije, vsi mestni centri izražajo svojo solidarnost s tovariši v borbi.

Veliki sindikalni dogodki so na dnevnem redu na sejah vlade, parlamenta in senata.

Iz Ligurije prihajajo pobude za konkretno solidarnost s težaki v Padski nižini in v Veneto, ki jim pošiljajo živež in ga razdeljujejo družinam delavstva, ki se bori za zboljšanje svojega položaja.

Ljudske množice razbijajo pojave škvadristov in v Emiliji je že mnogo ranjenih. Po vseh poveljelju Italije vršijo policijske sile v službi veleposestnikov stotine aretacij in v zadnjih dneh je več mrtvih in desetine ranjenih. Vlada in *Confida* sta obtoženi, da sta za takšen položaj odgovorni in delavstvo opozarja, da bo žetev v vsakem primeru rešilo prebivalstvo samo.

V to orjaško sindikalno borbo se vključuje stavka pomorščakov in nobena ladja ni še odplula iz Genove, Neaplja in Savone od 17. t. m. zjutraj. Pomorščaki zahtevajo primerno povišanje starostnega zavarovanja (sedaj 4.000 lir namesto predvojnih 300. lir mesečno), izplačilo nagrade za vzajemnost pomorščakom, ki odstopijo službo brezposelnim.

Saragat, minister trgovske mornarice, izdaja apele z obljubami. Pomorščakov se vse to ne prime in stavka se širi. Tisoči potnikov ne morejo odpotovati. Le bratje Cosulich, ki so specialisti v organiziranju stavkokazov, so uspeli, da so njihove ladje odplule z inozemskimi posadkami, med katerimi poljska «Jagello», ker jih upravljajo oni.

Na splošno je postal položaj italijanskih delavcev težji. Življenjski stroški so se povišali in od 25. junija bodo zvišane železniške tarife, od decembra pa bo podražila najemnina od 50 do 100 odst., med tem ko so se delovne ure znanjšale za 10 odst. in 40 odst.. Državni nameščenci prejemajo na pr. tridesetkratno plačo od predvojne, železničarji pa šestintridesetkratno, med tem ko so se življenjski stroški povečali šestinpetdesetkrat.

Brezposelnost se je ponovno povečala, med tem ko vlada ščiti velike monopole, ki širijo svoj vpliv na celotno gospodarsko življenje Italije, špekulanti pa vlečejo neizmerne profite od De Gasperijeve vlade, med tem pa — kot v časih Mussolinija — vlačijo po sodiščih desetine delavcev zato, ker so stavkali v beneški predilnici.

Vse to je posledica zasužnjenja italijanskega gospodarstva ameriškim monopolom in krize zaradi gospodarske depresije, ki se razvija v ZDA in preti, da se bo spremenila v zelo težko splošno gospodarsko krizo v vseh maršaliziranih državah.

To potrjuje tudi predsednik Truman, ko priznava točnost analize revije «Economist» o padanju proizvodnje, o zmanjšanju obsega zaključenih poslov in o pol milijona brezposelnih, ki se pridružujejo ostalim trem milijonom. No, med tem pa Italija ne bo morala proizvajati niti železa niti jekla.

B. P.

Zakaj VU ne reši vprašanja političnih pripornikov?

Pred meseci je bilo v našem časopisju govora o neredностih, ki se počenjajo na račun političnih pripornikov, ki se nahajajo v tržaških zaporih. Gre za italijanske in jugoslovanske državljane, katerim se ovira možnost, da bi se vrnili v svojo domovino in bili tam deležni vseh mogočih olajšav, katerih niso bili deležni samo politični ampak tudi sploh vsi drugi priporniki.

Posebno nas zanima primer tovariša GODNIČA, ki je bil — kot smo že poročali v našem dnevniku, obsojen za «sequestro di persona» na teritoriju, ki sedaj pripada Jugoslaviji in sicer pri Komnu. Ta tovariš je bil obsojen in je ob prizivu kasacijsko sodišče razveljavilo že pred skoraj dvema letoma njegovo obsodbo in sedaj ne ve, zakaj je prav za prav v zaporu. Nihče ni odgovoren za njegovo pridržanje. Vsak se izgovarja in baje je stvar nekje v arhivih rimskega sodišča. Ne znamo si tolmačiti drugače kot, da tukaj namenoma pridržujejo v zaporu tovariša Godniča kot partizana in kot jugoslovanskega državljana še posebej. Obrnili smo se tudi do jugoslovanskega Rdečega križa, ki nam je sporočil, da je zadevo Godnič kot kričeč primer javil ne samo jugoslovenskim oblastem, katere že nad pol leta zahtevajo rešitev tega vprašanja pri ZVU, kjer pa ne dobijo nikakega pozitivnega odgovora.

V zvezi z zadevo Godniča je tudi zadeva treh partizanov iz Lokve, ki so tudi bili sojeni za dejanja, ki naj jih bi izvršili v Lokvi, t. j. tudi na sedanjem jugoslovanskem ozemlju. Isto tako je za te tri tovariše jugoslovansko zastopstvo v Trstu iskalo možnosti bodisi izmenjave ali kar koli, da bi jih vrnili v njihovo domovino. Tudi tukaj je po dolgih mesecih postalo očitno, da ZVU noče rešiti teh perečih vprašanj. Od strani jugoslovanskega Rdečega križa nam je bilo povedano, da se je postavilo to vprašanje tudi Mednarodnemu Rdečemu križu, ki bi moral intervenirati na merodajnih mestih.

V zaporu Coroneo je tudi skupina tovarišev iz Furlanije. Tudi oni bi ne spadali v tržaške zapore. Napravili so potrebne korake pri oblastech, da bi jih premestili v Italijo, kjer bi po možnosti uživali ugodnosti raznih amnestij. Tudi tem se je negativno odgovorilo od strani kompetentnih oblasti.

Vprašamo se, ali je res, da je za znane fašiste bilo mogoče intervenirati tako, da so ti sedaj na svobodi v Italiji in drugod in da se za ljudi, ki so antifašisti in partizani, deli pravica z roko krutega gospodarja.

Čas bi bil, da bi se te zadeve rešile, ker nikakor niso v čast tisti opevani demokraciji širom po svetu.

Zvedeli smo tudi, da se jugoslovanske oblasti brigajo, da bi izmenjali tudi navadne pripornike, katerih je mnogo, ki so v povojni dobi bili žrtve razmer in to tako kot se to dela z drugimi državami.

FRAKCIONAŠKI KLOVNI

Zakrknjeni frakcionaši potvarjalci resnice so včeraj zapisali: «Nota jugoslava contro il trattato di pace austriaco», medtem ko je tudi vrabcem na strehi znano, da mirovna pogodba z Avstrijo še ni bila sklenjena. Dokler pa mirovna pogodba še ni sklenjena smatramo — anche senza il permesso dei frazionisti — da ima Jugoslavija kot vojni zaveznik in naravni zaščitnik pravic koroških Slovencev pravico povedati in zavzeti stališče do sporazuma štirih zunanjih ministrov, zlasti še, ker je ta sporazum na očitno škodo koroških Slovencev in Jugoslavije.

To je prvo.

Frakcionaši lažejo dalje: «(la nota) afferma che la completa accettazione di tali richieste (jugoslave) è la condizione prima per una pace durevole in questo settore dell'Europa». V poročilu zunanjega ministrstva pa stoji: «Mirovna pogodba z Avstrijo se ni mogla do sedaj skleniti, ker so vlade ZDA, Velike Britanije in Francije trdovratno odklanjale priznanje teh pravičnih in zakonitih zahtev FLRJ in Sovjetske zveze, (podčrtali mi), zahteve, ki temeljijo na demokratičnih načelih svobodnega odločanja narodov in na pravičnosti. Ugoditev tem zahtevam je bil (torej, «era» in ne «è») prvi pogoj za vzpostavitev trajnega miru v tem delu Evrope.»

To je drugo.

Frakcionašem pa laži še ni dovolj, in potvarjajo: «Il Ministero degli Esteri del Governo jugoslavo ha emesso un comunicato ufficiale in cui si dichiara che la Jugoslavia non riconosce nè accetta le decisioni adottate dai quattro Ministri degli Esteri a Parigi in merito al trattato di pace con l'Austria». V poročilu zunanjega ministrstva pa stoji: «Zaradi tega postopanja in zaradi sklepov, ki so jih sprejeli zunanji ministri ZDA, ZSSR, Velike Britanije in Francije, zunanje ministrstvo FLRJ, kot tolmač narodov Jugoslavije in jugoslovanskega javnega mnenja, izraža svojo globoko zagrenjenost. V imenu vlade FLRJ izjavlja ministrstvo za zunanje zadeve, da se FLRJ ne bo nikoli odpovedala svojim zakonitim ozemeljskim zahtevam po Slovenski Koroški, plačilu reparacij s strani Avstrije, kot odškodnini za škodo, ki jo je utrpela med preteklo vojno, ter drugim pravičnim zahtevam FLRJ do Avstrije.»

To je tretje.

V bistvu gre torej za enako stališče, kot ga je jugoslovanska vlada zavzela ob podpisu mirovne pogodbe z Italijo. Ne torej proti mirovni pogodbi, ampak proti njeni krivičnosti.

Za frakcionaše, ki ne vedo, kje se jih glava drži, pa stoji stvar drugače. Po njihovem se Jugoslavija ravna po nacionalističnih nagibih in ne upošteva mednarodnega položaja in potreb borbe za mir. Dejansko pa se v tem odkriva ves njihov oportunizem in kapitulantstvo. Narod, ki se ne more sprijazniti z imperialističnimi mejami, ki mu jih hočejo vsiliti, je — po njihovem — pod vplivom nacionalističnih nagibov in ne upošteva mednarodnega položaja ter potreb borbe za mir!

Kaj bi po njihovem morala storiti Jugoslavija? Držati jezik za zobmi; pustiti, da štirje veliki odločajo med seboj; brez besede sprejeti njihove odločitve, in jim za storjeno krivico še reči: Hvala, gospodje, modro ste odločili in presrečna sem, da ste vse opravili sami, brez mene, ki bi vam bila le v napoto, kakor so veleslam v napoto vsi mali narodi, če si drznejo braniti svoje pravice.

Tak je v praksi internacionalizem frakcionašev. Mi s takim internacionalizmom nimamo nič skupnega. Opozarjanje na «upoštevanje mednarodnega položaja» in na «potrebe borbe za mir» tu ni na pravem mestu, ker se hoče s tem opravičiti neopravičljivo. Če vse to zahteva pripravljenost na žrtve, je to pripravljenost vprav Jugoslavija prva dokazala ob podpisu mirovne pogodbe z Italijo. Ta pripravljenost pa ne more iti tako daleč, da bi se Jugoslavija mogla sprijazniti s sklepi, ki so bili sprejeti brez njenega sodelovanja, da, celo proti njej, in ki imajo značaj pravega vsiljevanja volje drugih, značaj diktata!

Zato gre, in za nič drugega; a o tem «Il Lavoratore» previdno in sramežljivo molči. Molči, ker je oportunist in kapitulant!

Kaj so pisali takrat, ko so zasedali namestniki zunanjih ministrov in razpravljali o mirovni pogodbi z Avstrijo? Takrat so pisali, da Sovjetska zveza brani pravice in zahteve koroških Slovencev, Bebler pa da se pogaja z imperialisti in jim prodaja koroške Slovence za njihovo pomoč Jugoslaviji! Tako so klevetali Jugoslavijo takrat in tako jo klevetajo danes.

S svojim oportunizmom morejo opravičiti vsako podlost: to morejo, ker menijo, da papir prenese vse. A hudo se motijo, če mislijo, da bodo s podobnimi oportunističnimi akrobacijami solili pamet ljudem, ki so navajeni misliti s svojo glavo. Še bolj pa se motijo, če mislijo, da so take akrobacije v kakršno koli korist protiimperialistični fronti in borbi za mir. Dejansko to koristi le imperializmu in njegovi vojnohujskaški politiki, ker razorožuje delovno ljudstvo in ga vodi na pot oportunizma pred razrednim sovražnikom.

General Lekič in Vidalijevi lažnivci

Dan pred volitvami so Vidalijevi patentirani lažnivci pisarili v svojih do ogabnosti in iznemogloti lažnivih glasilih, da je «cricca di Tito» aretirala generala Danila Lekiča osvoboditelja Trsta. (Mimogrede bodi povedano, da se jih osvoboditev Trsta po herojskih jugoslovanskih vojakih tako malo tiče, da niti ne vedo, da jim je tedaj poveljeval pok. general Drapšin Petar, ne pa Lekič, ki je bil šele pozneje postavljen za komandanta IV. armade). Tedaj jim je to verjelo v Trstu vse, kar je protijugoslovanskega z reakcijo na čelu. Danes pa naj si lažnivci preberejo poročila iz Beograda o polaganju vencev ob priliki obletnice napada nacifašističnih razbojnikov na Sovjetsko zvezo. Med drugimi so poleg ob navzočnosti ambasadorja Lavrentijeva, bolgarskega poslanika, itd., položili vence predstavniki vlade FLRJ, med njimi predstavnik slavne jugoslovanske armade general Lekič Danilo. (Najbrž so generala Lekiča za to priliko Spadaro, Bidovec in Sikami izpustili iz «Rankovičevih zaporov»...).

Jugoslovanski protest madžarski vladi

BEOGRAD, 22. — Jugoslovanska vlada je danes izročila madžarskemu poslaništvu v Beogradu protestno noto, ker je madžarska vlada enostransko odpovedala dogovor, ki se nanaša na dolgoročne dobave med obema državama. V svoji noti poudarja jugoslovanska vlada, da pade vsa materialna in moralna odgovornost za to dejanje na madžarsko vlado.

Uspeh Mitića in Palade

LONDON, 22. — Tretji dan mednarodnega teniškega turnirja v Wimbledonu so bile razen iger posamezno za ženske tudi igre v dvoje za moške, ki so dale naslednje rezultate: Bromwich-Sedgman (Avstralija): Huber-Raedl (Avstrija) 6:1, 6:1, 6:2. *Mitič-Palada (Jugoslavija): Moos-Oakley (Velika Britanija) 6:2, 6:2, 6:1.* Remy-Thomas (Francija): Nimr-Palatt (Egipt) 6:0, 6:0, 6:2. Drobny-Falkenburg (CSR in ZDA): Kitowiz-Lewis (Velika Britanija): 6:1, 6:0, 6:4.

Neodločen rezultat

OSLO, 22. — Jugoslovansko moštov, sestavljemo v glavnem iz igralcev, ki so igrali kot državni reprezentanti v nedeljo v Oslu proti norveški reprezentanci, je nastopilo proti reprezentanci mesta Trondheim. Tekma se je končala neodločeno 2:2.

Pirc vodi

BEOGRAD, 22. — Peto kolo šahovskega dvoboja med bivšim svetovnim prvakom dr. Euwejem in jugoslovanskim velemojstrom Pircem se je končalo z remijem. Sedaj vodi Pirc s tremi točkami proti dvema.

DUNAJ, 22. — Po devetem kolu mednarodnega šahovskega turnirja na Dunaju vodita Jugoslovan Puc in Ceh Foltys.

Izvoljeni občinski odborniki

Župan tržaške občine javlja v smislu čl. XL odloka ZVU št. 33 z dne 21.2.1949, spremenjenega z odlokom št. 62 z dne 29.3.1949, da je predsednik centralnega volivnega urada v Trstu dne 19. 6. t. l. razglasil za izvoljene sledeče kandidate, razen odločitev občinskega odbora na podlagi čl. XLIII odloka ZVU št. 33:

Na listi z znakom: «Prekrižan ščit z napisom Libertas»: 1) Bartoli Giovanni; 2) Sciolis Narciso; 3) de Rinaldini Teodoro; 4) Bastiani Ester; 5) Visintin Raimondo; 6) Franzil Mario; 7) Lauri Furio; 8) Venier Paolo; 9) Gregoretti Ettore; 10) Gridelli Mario; 11) Catolla - Cavalcanti Ettore; 12) Bartoli Giacomo; 13) Monti Giorgia; 14) Vercelli Francesco; 15) Zoppolato Bruno; 16) Rocco Nereo; 17) Bologna Giacomo; 18) Carpi Romualdo; 19) Puzzul Rosina; 20) Cristiani Luigi; 21) Furlani, por. Catolla Luigia; 22) Delise Giordano; 23) Gallopin Mario; 24) Delise Libera; 25) Baici Giovanni.

Na listi z znakom: «Srp s kladivom in helebarda»: 1) Pogassi Giuseppe; 2) Ferlan Oscare; 3) Bidovec Stanislav; 4) Brocchi Carlo; 5) Radich Ernesto; 6) Iuraga Antonio; 7) Weiss Laura; 8) Malalan Henrik; 9) Gombač Franc; 10) Braun Atto; 11) Košuta Just; 12) Barut, por. Casali Maria; 13) Getz Mario.

Na listi z znakom: «Bršljan na črnem polju z napisom na notranji strani PRI in zunaj Trst - Istra - Italija»: 1) Geppi Elio; 2) Furlani Vittorio; 3) Cumbat Edoardo.

Na listi z znakom: «Slika Giacoma Matteottija z napisom socializem»: 1) Dulci Giuseppe; 2) Benussi Raimondo; 3) Invinkl Bruno; 4) Bonetti Pietro.

Na listi z znakom: «Trikolora z napisom Italija - Italija - Italija»: 1) Forti Bruno.

Na listi z znakom: «Peterokraka zvezda s helebardo med začetnicami FP in FP»: 1) Dekleva Josip.

Na listi z znakom: «Zemljevid Italije zaprt v polkrogu z napisom zgoraj Italijanski blok»: 1) Slataper Guido; 2) Monciatti Bruno; 3) D'Este Almerico.

Na listi z znakom: «Helebarda z napisom Trst Tržačanom»: 1) Giampiccoli Mario; 2) Varni Carlo; 3) Godini Renato; 4) Menasse, por. Raguzzino Bruna.

Na listi z znakom: «Lipov list s helebardo»: 1) Agneletto Giuseppe.

Na listi z znakom: «Zvon Sv. Justa in helebarda»: 1) Stocca Mario.

Na listi z znakom: «Piramida s plamenom in začetnicami MSI»: 1) De Vecchi Ida, 2) Bruggeri Giovanni; 3) de Manincor Luigi; 4) Schergat Spartaco.

Proti tej odločitvi o izvolitvi gornjih občinskih odbornikov je možna pritožba na podlagi čl. XLIV odloka ZVU št. 33, in sicer v času enega meseca po objavi tega razglasa.

Trst, 21. junija 1949

Župan Miani

TRŽAŠKI DNEVNIK

Ob peti obletnici mučeniške smrti antifašistov v rižarni

Naša borba mora dokazati da naše žrtve niso padle zaman

Včeraj 22. junija se je vse tržaško demokratično ljudstvo spomnilo pete obletnice mučeniške smrti 40 žrtev, ki so jih nacifašisti sežgali v rižarni. Ta dan pač ne more iti mimo zavednega tržaškega antifašista, ne da bi se spomnil na vse grozote fašističnega terorja, na vse trpljenje, ki ga je prestalo tržaško delovno ljudstvo v narodno-osvobodilni borbi. 22. junija 1944 so zažgali nemški okupatorji v rižarni 40 zavednih antifašistov, med katerimi je bilo 22 neutrašenih bork za pravice demokratičnega ljudstva. Od tega dne dalje je gorela neprestano v rižarni peč — okoli nje pa se je razvijal duh po zgorelih človeških truplih. Koliko borcev-antifašistov je tam tako grozno končalo svoje življenje...

Se stoji rižarna in v njej so zamrežena okna, skozi katera so gledali jetniki košček svobodnega neba — edino, ki jim je še preostalo in jim govorilo, da se bliža dan svobode in da bodo njihova izročila izvršili tisoči in tisoči partizanov.

40 mladih ljudi je na tem kraju darovalo svoje življenje za svobodo Toda to niso bile le prve žrtve. Skupno z njimi so umirali še tisoči in tisoči antifašistov v gozdovih in koncentracijskih taboriščih za svobodo in enakopravnost vseh narodov. Spomin na vse te borce bo ostal svetel v srcih vseh demokratičnih množic, ki niso in ne bodo nikoli pozabile, da so oni žrtvovali svoje življenje, zato da bi zavladal na svetu mir, svoboda in demokracija, da bi bilo našim potomcem zagotovljeno boljše in srečnejše življenje.

Teh žrtev in še prav posebno njihove odločne borbe se spominja tržaško demokratično ljudstvo še prav posebno danes, ko je pričel fašizem ponovno dvigati glavo ter groziti z novimi zločini in napadi. Naloga nas, ki smo ostali živi, je nadaljevati borbo proti fašizmu in imperializmu, borbo proti vsem izkoriščevalcem delovnega ljudstva ter doseči končno tisto zmago, ki bo zagotovila Tržaškemu ozemlju mir, svobodo in demokracijo.

Le s svojo odločno borbo za pravično rešitev upravičenih zahtev demokratičnega ljudstva se bomo lahko dostojno oddolžili spominu tistih, ki so žrtvovali svoje mlado življenje samo zato, da so pomagali streti fašizem in nacizem.

Svojo borbo bomo pa lahko uspešno vodili le, če bomo utrdili bratstvo med tukaj živečimi narodi, ki je granitna podlaga za boljšo bodočnost in mir na tem ozemlju.

Rubrika upokojencev

Mednarodna uprava za pomoč potrebnim je stavila določeno količino blaga na razpolago tudi tržaškim upokojencem, ki ga bodo lahko nabavili po zelo znižanih cenah. Tržaški upokojenci, ki bi si radi nakupili volneno blago po nižji ceni, naj se javijo pri Zvezi enotnih sindikatov za upokojence, kjer bodo prejeli posebno potrdilo, s katerim bodo lahko kupili blago.

* * *

Zveza enotnih sindikatov za upokojence se je obrnila do pokojninskega zavoda INPS, da bi prejela nekatera pojasnila o vprašanju povišanja pokojnin tržaškim upokojencem, kot je bilo to sklenjeno in odobreno že za italijanske upokojence. Vodstvo INPS je javilo, da bo zahtevalo od vojaške uprave potrebna denarna sredstva za izplačevanje povišanih pokojnin, čim bo prejelo iz Rima Uradni list, v katerem je ta ukrep objavljen. Če bi vodstvo INPS prejelo ta Uradni list 22123 junija, bi prejeli upokojenci INPS že prvega julija povišano pokojnino in sicer: upokojenci nad 65 let bi prejeli pokojnino povišano za 900 lir, oni izpod 65 let pa za 600 lir.

Vodstvo INPS pa je opozorilo predstavnike sindikalne organizacije, da veljajo povišanja samo od prvega julija naprej, ne pa od januarja, kot je pred časom objavilo nekatero lokalno časopisje.

Zveza enotnih sindikatov za upokojence bo obenem sproti obveščala svoje člane o poteku pogajanj z odgovornimi oblastmi kot tudi o vseh drugih spremembah ali novicah.

Plače civilnega osebja v ameriških menzah ne odgovarjajo zahtevam delovnih pogodb

Pred približno tremi tedni smo v našem časopisu objavili članek, v katerem smo podrobno orisali primer dveh tržaških kuharjev, ki nista hotela sprejeti službe v ameriški menzi, ker sta izjavila, da bi dobila za svoje delo mnogo prenizko plačo.

V ameriški menzi v Miramaru so namreč potrebovali nujno dva kuharja; po dolgem iskanju so vendarle našli dva tržaška kuharja, od katerih je eden že pred časom služil v ameriški menzi, a je delo pustil, ker je prejemal plačo, ki nikakor ni odgovarjala mezdnemu sporazumu. Ta kuhar je izjavil, da sprejme delo le pod pogojem, če bo prejel plačo, ki mu po vsej pravici pripada, to se pravi ne 28 tisoč lir ali pa še manj, temveč 40 tisoč lir, kot to določa delovna pogodba.

Na opombo ameriškega častnika, kako to, da je sprejel že prejšnjo službo pri ameriški vojski, če ni prejel dovoljne plače, je prizadeti kuhar odgovoril, da so si lahko takrat vzeli kuhinjski uslužbenci jedi, ki so ostale; tega danes ni več, zato so sedaj pogoji seveda mnogo slabši.

Odločnost obeh kuharjev je spravila ameriškega častnika popolnoma iz tira, tako da je zahteval, da ju urad za delo izbriše za šest mesecev iz seznama brezposelnih delavcev Tržaškega ozemlja.

Enotni sindikati, na katere sta se oba kuharja obrnila, so takoj izjavili, da je bil ta ukrep nezakonit; zato so sklenili boriti se, da bi obema kuharjema urad za delo priznal pravico do vpisa med brezposelne delavce. Saj je vendar zelo čudno, da iščejo ameriške menze itd. vedno le civilno osebje, kateremu pa potem nočejo izplačevati tiste plače, ki bi mu po vseh pravicah pripadala. Če že hočejo imeti osebje, ki bi jim delalo, naj ga tudi tako plačajo, kot to predvideva delovna pogodba.

Zveza enotnih sindikatov za to kategorijo delavcev se je takoj zavzela za ta primer ter je o vsem obvestila odsek za delo vojaške uprave. V svojem pismu so ES predvsem poudarili, da je bil krivičen postopek ameriškega častnika, ki je s svojim ukrepom odvzel obema kuharjema možnost, da bi prejemala podporo za brezposelne ali pa da bi morda dobila tudi kakšno službo, prav tako pa so protestirali tudi proti načinu izplačevanja ljudi, ki delajo v ameriških menzah itd.

V svojem pismu so Enotni sindikati tudi zahtevali, da skliče odsek za delo vojaške uprave zainteresirane stranke, da bi se pogovorili o tem primeru ter skušali najti pravično rešitev.

Toda, čeprav sta potekla od tega že dva tedna, ni odsek za delo dal še nikakega odgovora. Kaže kot da bi pisma Enotnih sindikatov sploh ne bil prejel.

Ali je torej odsek za delo že pozabil na to zadevo, ali pa ameriške vojaške oblasti niso pripravljene voditi pogajanja za rešitev tega vprašanja?

Če je na zadevo samo pozabil, potem ga hočemo s svojim člankom na njo ponovno opozoriti, v nasprotnem primeru pa ponavljamo zahtevo Enotnih sindikatov, da skliče zainteresirane stranke, ki bodo lahko edine rešile to pereče vprašanje.

Tresle so se gore, rodila se je miš

Cingolani, Pella in „Il Lavoratore“ so se odločili za mirno poravnavo

Veliko je bilo pričakovanje za proces proti odgovornemu podravnatelju Vidalijevega glasila «Il Lavoratore». Vendar je že v zraku nekaj viselo, in sicer nekaj posebnega. Odvetniki so nekam sumljivo stikali glave po hodnikih. Sušljalo se je, da do procesa niti ne bo prišlo, ker se mislita obe stranki mirno pogoditi.

Ob 9 je vstopil v sodno dvorano sodni zbor pod predsedstvom dr. Forziatija. Bil so zbrani obtoženec in odvetniki Zénnaro, Tanasco, Tessitori in Salerni, manjkal pa je tožitelj, senator Cingolani. Pričakovali so ga od ure do ure, ker bi moral baje priti iz Ženeve. Občinstvo je nestrpno čakalo, kaj bo, tja do 11.10, ko je prišel Cingolani. Vendar pa je bila stvar že odločena. Med čakanjem sta se na hodniku obe stranki pogovarjali in pilili dokončno obliko mirnega sporazuma. In res, ob 11.10, ko se je proces začel, ker je prišel Cingolani, se je dvignil zagovornik odvetnik Zennaro in prebral tole pismo:

«Glede članka, ki je bil objavljen v številki 1213 od 21. maja t. l. pod naslovom «Onorevole Cingolanin, izjavlja ravnatelj časopisa «Il Lavoratore» iz Trsta, da niso koristi industrijcev bile v nobeni zvezi z osebnimi koristmi senatorjev Cingolanija in Pelle. Zaradi tega tudi niso mislili s tem člankom na noben način škoditi ugledu senatorjev Cingolanija in Pelle.

Poleg tega pa izjavlja, da je bila država deloma že odškodovana, v kolikor pa še ni bila, bo v zvezi z dobički, ki so jih dosegli industrijci med razliko cene, za katero so kupili volno od vojaške uprave oktobra 1943 (na podlagi odločitve komisariata za vojno produkcijo) in dejansko ceno na svobodnem trižišču.»

Ravnatelj dnevnika se je tudi obvezal, da bo to izjavo objavil najkasneje v dveh dneh na prvi strani na istem mestu in pod istimi naslovi, kakor je bil objavljen inkriminirani članek «Onorevole Cingolani». Predsednik sodišča je potem še vprašal Cingolanija, ali se strinja z vsebino tega pisma in ali je pripravljen na mirno poravnavo. Senator je izjavil, da je pripravljen na poravnavo. Sledilo je že nekaj njegovih besed, nakar se je odvetnik Tanasco oglasil k besedi in izjavil, da se v imenu ministra Pelle, katerega on zastopa skupaj z odvetnikom Salernijem, strinja s pismom. Sodišče se je zaradi tega formalno umaknilo za nekaj minut, nakar je odločilo, da se ne postopa proti podravnatelju dnevnika «Il Lavoratore». Seveda je bil Spadaro obsojen sporazumno s tožitelji na plačilo vseh sodnih stroškov.

Sledilo je še nekaj pomirljivih besed med obema strankama, med Cingolanijem in podravnateljem dnevnika, nekaj stiskov rok in zadeve je bilo konec.

Napredujemo - pri stroških

Tržaški odbor za življenjske stroške je izračunal, da se je indeks življenjskih stroškov tipične družine v preteklem mesecu zopet povišal. Nasproti povprečju julij-september 1946, ki ga označimo s 100, so izpremembe na slabše za april in maj sledeče:

	prehrana	obleka	stanovanje	kurjava	razsvetljava-razno
april	175.89	176.35	279.45	234.40	228.56
maj	177.15	176.35	337.51	234.40	227.82

Splošni indeks je znašal za april 183.88, za maj pa 185.22. Povišek izvira iz večjih stroškov za stanovanje in prehrano, kjer se je podražilo sadje in je odpadla razdelitev olja na živilske nakaznice.

Spet obsodba zaradi „sekvestra di persona“

Včeraj se je porotno sodišče spet pečalo s «sequestro di persona». Na vrsti je bil sedaj 26-letni Quinto Benci. Obtožnica mu je očitala, da je 2. maja 1945. leta «sekvestriral» carinskega inšpektorja Renata Notarija, o katerem je šel glas, da je pripadal zloglasnim SS-ovskim oddelkom pod nemško okupacijo. Kot tak se je sam tudi izdajal. Proces proti Benciju se je prav za prav začel 23. aprila t. l. pred kazenskim sodiščem. Obtoženec je bil celo na začasni svobodi. Na predlog tožilca Grobissia pa je tedaj sodišče zadevo predalo porotnemu sodišču, češ da ni kompetentno soditi ta primer.

Tako se je zadeva včeraj spet premlevala pred porotnim sodiščem. Benci se je komaj dva dni pred dogodkom, zaradi katerega se je moral zagovarjati, vrnil iz Avstrije, kamor so ga odpeljali nacisti. Na domu je zvedel iz pogovora svoje matere z neko De Fraio, da se je Notari med okupacijo pojavil na njenem stanovanju v ul. Crispi 743, z nekim Antonijem Zaloccijem. Skupno z Notarijem je Zalocco kategorično postavil De Fraja, katere mož je bil deportiran v Nemčijo, pred dejstvo, da mora v 24 urah izprazniti stanovanje. Obenem sta se izdala kot SS-ovca. 2. maja je Benci kot član Narodne zaščite javil to stvar na poveljstvo, kjer je on služboval. Skupno z drugimi člani zaščite so 2. maja na podlagi pisanega ukaza šli na dom Notarija in ga odpeljali na poveljstvo. Benci je izjavil, da od takrat naprej ni več videl Notarija. Jasno je, da so priče zasebne stranke, med tem Notarijeva žena, na vse načine skušale prikazati aretacijo na podlagi zadnjega poveljа, kot «sekvester». Proces je imel še to pomanjkljivost, da je obramba ostala brez nekaterih bistvenih prič, med temi brez De Fraje, ki sedaj živi v Predilu. Zagovornik je na to zadevo opozoril sodišče in predlagal nekatere pogoje, pod katerimi naj bi se vršil proces. Seveda je bilo zaman vse to. Proces se je zaključil zvečer ob 7. kljub temu da je bila stvar povsem enostavna. Državni tožilec dr. Colotti je predlagal 20 mesecev ječe. Sodišče je kajpada temu predlogu ustreglo in obsodilo obtoženca na 14 mesecev ječe, na plačilo sodnih stroškov, dalje na plačilo 150 tisoč lir odškodnine zasebni stranki in na plačilo odvetniku zasebne stranke 40 tisoč lir. Obtoženca je zagovarjal odv. B. Bologna, ki se je ves čas boril za amnestijo, zastopnik zasebne stranke pa je bil dr. Capurso. Zapisnikar Molinari.

PRODAJA NADOMESTNIH DELOV ZA LADJE «LIBERTY»

TRST, 21. (AIS) — Urad pomorske komisije Združenih držav v Neaplju ulica Cesario Console št. 3, je obvestil Zavezniško vojaško upravo, da so naprodaj nadomestni deli za ladje «Liberty», na podlagi zapečatenih ponudb. Ponudbe je dostaviti uradu v Neaplju najkasneje do 5. julija 1949. Seznam razpoložljivih nadomestnih delov, ki so na prodaj in vse zadevne informacije so na razpolago pri uradu Obalne straže Združenih držav (U. S. Coast Guard), soba 14, v palači tržaškega Lloyda.

GRADNJA STANOVANJSKIH HIS V SESLJANU, DEVINU IN NABREŽINI

TRST, 21. (PIO) — Nedavno je Urad za obveščanje javnosti pri ZVU objavil, da je Zavezniška vojaška uprava odobrila 33 milijonov lir za gradnjo dveh stanovanjskih hiš v Sesljanu in štirih v Devinu in Nabrežini. Hiše bodo imele skupno 24 stanovanj.

V Devinu in Nabrežini bo gradila hiše stavbena družba Barzellatto in Freschi iz Trsta, ki je prevzela to delo za 22 milijonov 500 tisoč lir. Gradnja hiš v Sesljanu pa je bila oddana tržaški stavbeni družbi Schiozzi za 10 milijonov 500 tisoč lir.

Pri teh delih bo zaposlenih okoli 150 delavcev več mesecev.

Gostovanje SNG za STO po Slovenskem Primorju

V AJDOVŠČINI danes ob 20

Ženitev

V AJDOVŠČINI jutri ob 20

Ogenj in pepel

V SEZANI 25. junija ob 20

Ogenj in pepel

V SEZANI 26. junija ob 16

Ženitev

Štiri leta je živel pod napačnim imenom

Pred dnevi je dvignila precej prahu vest, da so policisti aretirali nekega 25-letnega Peppina Greca, ki je tu v Trstu živel pet let pod napačnim imenom Carmela Saccone. Mož se je ves ta čas pečal s tihotapstvom tobaka in drugih zadev. V Trstu se je pa skrival pod napačnim imenom, ker so ga iskali karabinerji na Siciliji zaradi nekaterih njegovih grehov, ki jih je zagrešil še kot dvajsetletni mladenič, Bil je namreč član ene izmed razbojniških tolp, ki terorizirajo sicilsko podeželje. Ker je življenje tam doli postalo nevarno, je fant pobrisal v Trst. Toda tudi tukaj se je zapletel v tihotapstvo in se seveda tako zapletel v policijske mreže.

Včeraj je Greco že stal na zatožni klopi pred sodiščem za določevanje narokov, in to zaradi posesti blaga zavezniškega izvora. Pri aretaciji je kajpada dal napačne osebne podatke, poleg tega so mu našli še anglo-ameriške cigarete. Proces se bo vršil čez nekaj dni in končna usoda bo ta, da bo izročen italijanskim varnostnim organom, kjer ga čaka še drugačna pokora.

Obvestilo pekovskim delavcem

Vsi pekovski delavci, ki so v službi že od 1. julija 1949, bodo lahko nastopili svoj redni dopust, ki znaša 15 dni. Ostali pekovski delavci, ki so uslužbeni manj časa, bodo imeli pravico do dopusta, ki se bo štel po mesecih njihovega službovanja. Kdor bi hotel imeti še natančnejše podatke glede tega vprašanja, naj se obrne na Zvezo enotnih sindikatov v ul. Imbriani, kjer je na razpolago vsem tudi seznam brezposelnih pekovskih delavcev, ki lahko nadomestijo delavce na dopustu. Delovna pogodba za to kategorijo delavcev namreč predvideva, da mora imeti prav vsak delavec svoj redni letni dopust in da ga mora v tem času nadomestiti drug delavec. Če bi hoteli delodajalci kršiti določbe sporazuma, morajo pekovski delavci o tem takoj obvestiti Enotne sindikate, ki bodo podvzeli vse potrebne korake, da zaščitijo pravice svojih članov.

Policijska parada v Miljah

Včeraj dopoldne ob 8.45 je bila v Miljah policijska parada, na katerih so sodelovale policijske sile miljske cone. Paradi je prisostvoval superintendant policije miljske cone major Williams. Z njim je bil namestnik superintendanta Geraci. Med mimohodom je igrala policijska godba.

Spremembe oddaj radia jugoslovanske cone Trsta

Radio jugoslovanske cone Trsta obvešča poslušalce o sledečih spremembah oddaj, pričenši z današnjim dnem.

Ob delavnikih se prične jutranja oddaja ob 6.30 in traja do 7.30. Opoldanska oddaja bo od 12 do 15. Večerna oddaja traja od 17.45 do 23.30.

Ob nedeljah se prične dopoldanska oddaja ob 7 in traja do 15, večerna pa od 17.45 do 23.30.

Poročila v slovenščini so ob 7, 13, 14.45, 19.30 in 23.15; v hrvaščini ob 18. Poročila v italijanščini ob 6.45, 12.45, 14.30, 19.15 in 23.

Ob nedeljah zjutraj ostane oddaja poročil neizpremenjena, to je ob 7.15 v italijanščini in 7.30 v slovenščini.

UPRAVA RADIA JUGOSLOV. CONE TRSTA

KOLEDAR

Četrtek 23. junija
Agripina, Višeslav
Sonce vzhaja ob 4.15, zahaja ob 19.58. Dolžina dneva 15.45. Luna vzhaja ob 1.43, zahaja ob 17.25.
Jutri petek 24. junija
Jan, Janislav

SPOMINSKI DNEVI

1944 so enote Gorenjskega odreda porušile del karavanškega predora med Jesenicami in Koroško.

1945 otvorjena prva sindikalna šola v Jugoslaviji.

Opozorilo prosvetnim društvom

Prosvetna društva, ki nameravajo prirediti komemoracijo za O. Župančičem, opozarjamo, da ima SHPZ zbrano gradivo za program, ki ga lahko društva dvignejo na sedežu Corso Garibaldi 4, III.

Obveščamo društva, zlasti mestna, da bo SHPZ priredila dve osrednji komemoraciji, in sicer prvo splošno ter drugo za Cicibane.

IZLETI

Planinsko društvo priredi 26. t. m. izlet na Višarje in Lovca. Vpisovanje do 25. t. m. v čevljarni Gec v Rojanu, ul. Tra i Rivi št. 3.

10. julija priredi Planinsko društvo izlet na Crno prst (Podbrdo). Vpisovanje vključno do 2. julija v čevljarni Gec v Rojanu, ul. Tra i Rivi št. 3.

Planinsko letovanje PDT na Bledu

Tudi letošnje poletje, od 1. julija do 15. septembra priredi Planinsko društvo v Trstu letovanje na Bledu v Sloveniji za člane.

Prospekti, informacije in vpisovanje v trgovini Marčel Nadlišek, ul. Giuliani št. 13.

Izlet v Cerkno

Razpisani izlet v Cerkno se vrši nepreklicno v nedeljo dne 26. junija. Odhod iz Trsta, ul. F. Severo ob 5 zjutraj.

Razpis službe zdravnika splošne medicine

Tržaška bolniška blagajna razpisuje javni natečaj med zdravniki Tržaškega ozemlja za izpopolnitev prostega mesta zdravnika splošne medicine. Rok za vložitev prošenj poteče 24. julija t. l. ob 14. uri. Zainteresirani morejo pregledati pogoje natečaja na sedežu Bolniške blagajne v ul. Nordio št. 15, II, soba 19.

Nočna služba lekarn

Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2; All'Annunziata, trg Valmaura 10; Davanzo, ul. del Bosco 25; Millo, ul. Buonarroti 11; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju imata stalno nočno službo.

Našim naročnikom in čitateljem v Jugoslaviji

ADIT - Agencija demokratičnega inozemskega tiska v Ljubljani, ki je prevzela zastopstvo tržaškega tiska ter zbira tudi vse naročnine in druga vplačila za Primorski dnevnik, Ljudski tednik, Glas mladih in Razglede, ima sedaj tekoči račun pri KOMUNALNI BANKI v LJUBLJANI in sicer pod sledečo oznako in številko:

Agencija demokratičnega inozemskega tiska - Ljubljana 6-1-90603-7.

TRŽAŠKA BORZA

Zlati šterling 8000, papirnati šterling 1830, telegrafski dolar 615, dolar 610, švicarski frank 153, 100 francoskih frankov 175, avstrijski šiling 23, zlato 1010 lir.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 22. junija 1949 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrle so 3 osebe, porok pa je bilo 10.

Cerkvene poroke: asistent kemije Renni Cesare in uradnica Risegari Laura, kemik Tren Tullio in gospodinja Galdini Teodora, motorist Silli Olivo in gospodinja Rosignano Fides, vojak ameriške vojske Robare Donald R. in gospodinja Dogano Renata, asistent univerze dr. Budini Paolo in učiteljica dr. Vidich Ambra, uradnik Marzari Bruno in gospodinja Rinaldi Alma, podčastnik Amato Josip in gospodinja Sponza Ivana, agent civilne policije Marinčič Erminjo in gospodinja Sinkovič Mafalda, električar Bartoli Livio in šivilja Maganja Paolina, železničar White Raymond Elzo in gospodinja De Marchi Cheri.

Umrli so: 44-letna Lenzini Amelija, por. Brenna, 63-letni Pinto Raffaele, 51-letni Larico Renato.

RADIO JUG. CONA TRSTA

Četrtek 23. junija 1949.

6.30: Jutranja glasba. 6.45: Poročila v italijanščini in v slovenščini. 7.15: Jutranja glasba. 12.00: Pester spored solistične glasbe. 12.45: Poročila v italijanščini in v slovenščini. 13.15: Popoldanska orkestralna glasba. 13.50: Našim ženam (v italijanščini). 14.00: Lahka glasba. 14.30: Pregled tiska in poročila v italijanščini nato v slovenščini. 17.45: Iz znanih ritmov. 18.00: Poročila v hrvaščini. 18.15: Samospevi za glas in klavir. 18.40: Glas mladih (v slovenščini). 19.00: Glasbena mediagra. 19.15: Poročila v italijanščini in v slovenščini. 19.45: Vesele melodije na harmoniki. 20.00: Grieg: Koncert za klavir in orkester v A molu. 20.30: Literarna oddaja nato plesna glasba. 21.30: Pester koncertni spored. 22.00: Iz življenja jugoslovanskih narodov. 22.20: Večerna lahka in plesna glasba. 23.00: Zadnje vesti v italijanščini nato v slovenščini. 23.10: Objava sporeda za naslednji dan v italijanščini in slovenščini. 23.15: Večerne melodije.

TRST II.

Četrtek 23. junija 1949.

7.15: Napoved časa in poročila. 7.30: Koledar. 7.35: Jutranja glasba. 8.15: Napoved časa in poročila. 8.30: Zaključek jutranje oddaje. 11.30: Odlomki iz oper. 12.00: Novi svet. 12.10: Melodije jugoslovanskih narodov. 12.45: Napoved časa in poročila. 13.00: Orkester David Rose. 13.40: Lirične skladbe. 14.00: Poročila. 14.15: Dnevni pregled svetovnega tiska. 14.28: Popoldanska glasba. 14.43: Citanje večernega sporeda. 14.45: Zaključek opoldanske oddaje. 17.30: Plesi preteklih časov. 18.00: Glasbeno predavanje. 18.40: Slovenska folklorna glasba. 19.00: Slovenščina za Slovence. 19.15: Dva valčka. 19.25: Pestra glasba. 19.45: Napoved časa in poročila. 20.00: Lahka glasba. 20.30: Človek in priroda. 20.45: Skladbe za harfo. 21.00: Radijska igra. 22.30: Večerne melodije. 23.00: Plesna glasba. 23.15: Napoved časa in poročila. 23.30: Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35: Polnočna glasba. 24.00: Zaključek.

TRST I.

Četrtek 23. junija 1949.

7.15: Radijska poročila. 7.30: Jutranja glasba. 8.00: Napoved časa nato jutranja glasba. 8.15: Radijska poročila. 11.30: Odlomki iz oper. 12.10: Glasba po željah. 13.00: Radijska poročila. 13.29: Orkester Pierina Rizza. 14.00: Tretja stran. 14.20: Mešana glasba. 14.30: Program BBC. 17.30: Plesi preteklih časov. 18.00: Ženska ura. 18.30: Glas Ameriške. 19.00: Komorna glasba. 19.25: Italijanske popevke, nato ritmična glasba. 20.00: Radijska poročila. 20.20: Pesmi. 21.00: Slušna igra «Angel komendator», nato lahka glasba. 22.40: Koncert violincelista Kamila Oblaka. 23.10: Radijska poročila. 23.30: Polnočna glasba.

KINO

ROSSETTI. 16.30: «Bataan», Robert Taylor, Georg Murphy.
EXCELSIOR. 16,30: «Sirena v Kongu», Hedy Lamarr, Walter Pigeon.
FILODRAMMATICO. 16: «Zakon srca», Margaret O' Brien.
FENICE. 16.30: «Osvajalci», Dana Andrews, Suzana Hayward.
ITALIA. 16: «Razkošne krinke», Norma Shearer in Melvyn Douglas.
ALABARDA. 16: «Ne izdajaj me», Greta Garbo.
VIALE. 16: «Zbogom vojska», Gianna in Pinotto.
GARIBALDI. 16, na prostem ob 21.30: «Čakal Te bom», Errol Flynn in Bette Davis.
MASSIMO. 15.30: «Obzidja so padla», Marguerit Chapman.
NOVO CINE. 16: «Uraganski vitez», Fred Scott in Fuzzi.
KINO OB MORJU. 15.30: «Džungle v plamenu», Dolores Del Rio.
IDEALE. 16: «Krila, ki se ne vrnejo», L. Oliver, V. Hobson.
ARMONIA. 15.30: «Ciganska strast», Marlene Dietrich.
ODEON. 16: «Vsakdanja žena», K. Hepburn in Spencer Tracy.
MARCONI. 16, in na prostem ob 20.45: «Borba za atomsko bombo».
BELVEDERE. 16: «Ljubezen na Sipi Chi».
ADUA. 14: «Zlato demona».
SAVONA. 16: «Kalifornijski ekspres», Claudette Colbert.
AZZURRO. Zaprt.
RADIO. 16: «Nihče se ne bo vrnil».
VITTORIA. 16: na prostem ob 20.30: «Divje meje», R. Scott.
VENEZIA. «Sin, sin moj».
KINO V LJUDSKEM VRTU. 20.30: «Pastoralna simfonija», Michèle Morgan, Pierre Blanchard.
NA GRADU SV. JUSTA: 21.30: «Sovražnik ihte», Tyrone Power, Gene Tierney.
AUSONIJA - terasa ob morju - 21.45: «Most v Waterlooju», Vivien Leigh, Robert Taylor.
SKOLJET - na prostem - 21: «Rojen sem Amerika».
KINO NA OPCINAH. «Brez greha».
KINO V SKEDNJU. «Zvezdni sin», Eleonora Powell.

Posledice razbijaške predvolivne kampanje v občini Repentabor

Že ob razpisu upravnih volitev je bilo jasno, da so tudi v naši občini, ki šteje komaj 356 volivcev, nekateri ljudje močno zainteresirani, da občani ne bi nastopili enotni na volitvah. Kdor pozna naše občane iz časa NOB in po osvoboditvi, bi dejal, da je nemogoče razbiti njihovo enotnost in dosledNost v borbi proti novemu sovražniku — italijanski reakciji in angloameriškemu imperializmu. Za to enotnost so bile dane težke žrtve, za kar so nam najboljši dokaz desetine in desetine padlih v NOB, invalidov, vdov in vojnih sirot, da ne govorimo o prestalem trpljenju v smrtnosnih taboriščih. Na žalost pa se je našla skupinica še nedozorelih fantalinov, nekateri od njih užaljeni, ker jim ni bilo dano, da bi uresničili svoje nezdrave ambicije, ki so pograbili za razbijaško politiko Vidalijeve frakcije in začeli razbijati kar od kraja vse ono, kar je bilo doseženo v NOB in kasneje na tržaških ulicah

Kaj je ta skupinica nameravala doseči s svojim razbijanjem, nam je že znano iz splošne politične linije Vidalijeve frakcije, kaj je pa dejansko dosegla, nam dajejo jasno sliko izidi nedeljskih volitev. V naše vasice so vnesli zmedo, prepire, uprizarjali so razne pretepe po gostilnah, napadali so in psovali pristaše Ljudske fronte, ki so dosledno branili pridobitve NOB, češ da so izdajalci, agenti Beograda itd. Med ljudstvo so vnesli zmedo in težko vzdušje je zavladalo med vaščani.

Pristaši Ljudske fronte so bili v težkih okoliščinah skoro onemogočeni pri objasnjevanju množicam, kam pelje takšno početje. Kljub temu pa so ob vsaki priliki skušali prepričati trezne in razsodne ljudi, ki so podzavestno padli pod vpliv te skupine, naj preprečijo razbijačem uporabljati odvratna sredstva, ki nimajo nič skupnega z internacionalizmom še manj pa z našo slavno preteklostjo. Pristaši Ljudske fronte smo se dobro zavedali, da bo takšno početje prej ali slej rodilo bridke posledice za naše prebivalstvo in znatne koristi za temne sile, ki nadvse sovražijo enotnost slovenskega ljudstva, kakor tudi enotnost med Slovenci in Italijani.

Pristaši Ljudske fronte smo stalno opozarjali na dejstvo, da nas trenutna politična nesoglasja ne smejo ovirati, ko gre za ohranitev naše enotnosti v borbi proti domačih in tuji reakciji. Naši pozivi na enotnost so pri nekaterih Vidalijevih pristaših rodili ravno nasprotno, kar smo pričakovali: še bolj nesramno in odvratno so se zagnjali proti nam in na pomoč so jim priskočili še njihovi pristaši iz Trsta, ki so krožili cele dneve po vasi in preko mikrofonov zlivali strup na novo Jugoslavijo, na Ljudsko fronto in na naše tovariše.

Ni čudno, da je v takšnem položaju našla ugodna tla neka skupina ljudi, katero pravilno naziva tržaški radio s «protititovsko», samo bi moral še dodati, da je protiljudska, kar je sama potrdila s svojim volivnim manifestom, kakor tudi v zadnjih dveh številkah «Demokracije».

Pristaši skupine «grozda» so izbrali za volivni znak pridelek našega kmeta pod parolo, da nočejo nobene politike in da se borijo samo za dobrobit občanov. Zato je bilo potrebno tudi nedolžno ime «neodvisne gospodarske zveze», ki naj bi pripomoglo pri varanju vaščanov v volivni propagandi.

Značilno je, da so se tudi v ostalih občinah našli ljudje kakor pri nas, ki so ustanovili in so po večini nosilci list raznih dobrodelnih «neodvisnih gospodarskih zvez», in še bolj zanimivo je, da so ti ljudje ravno bivši ali pa sedanji župani, občinski svetniki in drugi podrepniki okupacijskih oblasti in italijanske reakcije.

V nekaterih občinah, kot sta Zgonik in Nabrežina, kjer so smatrali, da so ugodnejša tla, so se predstavili ljudstvu že bolj odkrito, kot politična stranka, katere izdajalsko ozadje ni več skrivnost. V Dolini in pri nas so smatrali, da ni še čas nastopiti odkrito, zato so uporabili goljufivo geslo «neodvisnosti».

*Vendar pa so v naši občini ti ljudje kmalu odkrili svoj pravi obraz. Ta skupina se je odigrala od tredga življenja naših vaščanov, kjer ni izgledov za komodno življenje, temveč se obeta še nadaljnja borba za nacionalne, socialne in kulturne pravice, borba,

Metode prepričevanja in pritisk
na jugoslovanske oficirje v Sovjetski zvezi

Moskovski radio in ostala informbirojevska propaganda skušata prikriti ravnanje z jugoslovanskimi oficirji, ki so do konca julija 1948 študirali v Sovjetski zvezi. Pačita resnico in govorita celo o tem, da so jugoslovanski oficirji, ki so se izrekli proti resoluciji, moralno in politično pritiskali na tiste posameznike, ki niso omahovali ali pa so se izrekli za to tvorbo bukareških modrijanov. Jugoslovanske oficirje obtožujejo, da so vodili protisovjetsko propagando in da so celo z orožjem grozili, da so malodane rušili sovjetski red. Tako je v pismu peščice jugoslovanskih dezerterjev, ki ga je dne 5. maja objavil moskovski radio, med drugim rečeno, da je «na sestanku študentov major Mileusnič z roko na revolverju zahteval od njih privolitev, da bi poslali brzojavko, ki jo je sestavil in v kateri je izraženo soglasje s politiko Titove klike. «Nekateri študenti», pravijo ti klevetniki, «so pod to grožnjo popustili in primorani so podpisali brzojavko». To je smešno, a takih absurdnih trditev in klevet proti oficirjem Jugoslovanske armade, ki so študirali v Sovjetski zvezi, je mnogo, na pretek. Kar zadeva orožje, je znano, da so jugoslovanskim oficirjem na poligonu Mulino blizu Gorkega odvzeli orožje pod častno besedo sovjetskega oficirja, da jim bo pozneje vrnjeno. Generalmajorju Radivoju Jovanoviču pa so vzeli celo lovsko puško.

Mi smo doslej menili, da lahko objavljanje resnice o tem, kdo je na koga pritiskal, samo škoduje ugledu sovjetskih oficirjev predavateljev in sovjetskih odgovornih ljudi, torej tudi Sovjetske zveze. Zato smo molčali o tem. Ker pa radio Moskva objavlja v zvezi s tem neresnice in kleveta naše poštene oficirje, smo primorani pribiti resnico, kakršna je.

Vsi jugoslovanski oficirji, ki so študirali v Sovjetski zvezi izvzemši peščico izdajalcev in demoraliziranih tipov, so se vrnili v svojo domovino, da bi služili svojemu ljudstvu, Partiji in vojski. Nekateri izmed njih so dali izjave, v katerih so navedli protijugoslovanske ukrepe odgovornih sovjetskih ljudi po objavi resolucije Informbiroja. Jugoslovanski oficirji so bili v glavnem izpostavljeni, dasi v raznih vojnih šolah in akademijah, istemu načinu prepričevanja, da bi se izrekli za resolucijo Informbiroja.

V MOSKOVSKI VOJNOPOLITIČNI AKADEMIJI «LENIN»

29. junija 1948 je prišel med jugoslovanske oficirje, slušatelje akademije, sovjetski podpolkovnik Busehin, ki se je predstavil za poverjenika za kadre, čeprav to v resnici ni bil. Začel je obrekovati najvišje jugoslovanske voditelje, češ da so «njihove zveze z imperialisti znane že od prej». Istega dne je podpolkovnik Boroda, voditelj aspirantov, govoril našim tovarišem, da so maršala Tita dvignile množice, da baje nima nobenih posebnih zaslug, da ga kot delavca ni mogoče primerjati z Gottwaldom, ki je profesor. Nekoliko pozneje je prišel med naše tovariše še podpolkovnik Mažorov, ki jim je govoril, da fanatično slede Titu zato, ker se je boril, kar po njegovem mnenju ne pomeni mnogo, ker se je boril tudi de Gaulle, pa je zdaj zagrizen reakcionar.

Drugi dan so načelnik akademije generalmajor Kovalevski, načelnik Politoddelku akademije generalmajor Grubič in njuna namestnika pozvali aspirante, naj se izrečejo za resolucijo. Pri tem jim je Kovalevski ponudil svoj avto za izlete in denar, čeprav prej nikoli ni bil tako radodaren. Drugi dan voditelji akademije jugoslovanskih aspirantov niso več klicali po skupinah, marveč sta jih generala Kovalevski in Grubič klicala k sebi posamez.

Jugoslovanski major Maričič je stal na partijsko - teoretičnem sestanku katedre za splošno zgodovino, kjer so «obravnavali» resolucijo, na stališču Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije. Ko je Maričič prišel k generalu Grubiču, mu je le-ta rekel, da je predrzen in nesramen in da naj pazi, kaj govori, ker je med stenami leninske politične šole v ZSSR. Prav tako je general Kovalevski govoril majorju Krnjaiču, majorju Markoviču in kapitanu Kosanoviču, da zagovarjajo oportunistične, buharinske in trockistične pozicije CK KPJ. Razen tega je rekel, da je naša politika na vasi nepravilna in da je ustanavljanje obdelovalnih zadrug v Jugoslaviji «levičarstvo».

General Kovalevski ni le napadal naših najvišjih voditeljev, marveč je tudi vsakemu jugoslovanskemu oficirju posebej govoril, da nič ne zna, da je zastonj tri leta jedel kruh, da sploh ni razumel teorije marksizma - leninizma, po teh lekcijah pa je vsakega drzno napodil ven. General Kovalevski je skušal omehčati posamezne naše tovariše z izsiljevanjem. Tako je bilo z majorjem Markovičem, ki ima v Moskvi za ženo Rusinjo in z njo otroka. «Ko sem prišel h generalu Kovalevskemu», pravi major Dragoslav Markovič, «me je vprašal, ali sem svoje mnenje spremenil. Ko sem odgovoril, da ga nisem, je rekel, da sem komunist, komunisti pa skrbe za svoje družine, in ja moram tudi jaz skrbeti za ženo in otroka. Kovalevski je dalje rekel, da je star član Boljševiške partije, da ima mnogo izkušenj in da lahko očetovsko svetuje, naj mislim na svojo družino. Odgovoril sem mu, da je za starega člana Boljševiške partije sramota, da podreja splošne interese Partije svojim osebnim interesom. Rekel sem mu celo, da bi po tej logiki dal partijo za ženo. Začel je kričati name in me zmerjati z «nahalom» (nesramnež). Kričal je: „Tri leta smo te zastonj redili". Odgovoril sem mu: „Niste me zastonj, saj je naša vlada plačevala za nas". Ko pa general Kovalevski tudi tako ni mogel pridobiti jugoslovanskega oficirja za resolucijo, mu je rekel, da se je drug jugoslovanski oficir, ki je pri generalu Grubiču, izrekel za resolucijo in da se akademija «Frunze» strinja z resolucijo. Toda vse to ni bilo res.

Razen majorja Kuranova, docenta zgodovinskih ved, sta na jugoslovanske oficirje pritiskala tudi podpolkovnik Kosjanenko, sekretar partijske celice v akademiji, in polkovnik Spirin, načelnik katedre partijsko - političnega dela v Sovjetski vojski. Podpolkovnik Kosjanenko je rekel, da mi ustanavljamo kolhoze blizu madžarske meje, kar lahko baje negativno vpliva na madžarske kmete. Polkovnik Spirin je prepričeval kapitana Antoliča, da ga bodo po vrnitvi v Jugoslavijo vrgli v ječo, ker je proučeval marksizem - leninizem, in da čaka takšna usoda tudi vse druge jugoslovanske oficirje.

Protijugoslovanska gonja odgovornih sovjetskih funkcionarjev pa naših oficirjev ni mogla omajati. Preden so odpotovali iz Moskve v Jugoslavijo, so jim predlagali, naj bi ostali v Sovjetski zvezi. Temu vabilu se niso odzvali. Tedaj so jim sovjetski oficirji govorili, naj ne nosijo s seboj marksistično - leninistične literature, češ da je ne bodo mogli prenesti čez jugoslovansko mejo in da bi jih utegnili zaradi nje aretirati. Pri tem so tudi trdili, da so tiste oficirje, ki so se vrnili iz ZSSR, aretirali in da sta si dva že končala življenje. Ob odhodu so naši tovariši prosili voditelje akademije, naj jim dovolijo posloviti se od aspirantov. Toda voditelji akademije so to prošnjo odbili. Še več, jugoslovanskim oficirjem so dali vozne listke samo do Kijeva, od koder so morali potovati brez njih. Kapitana Kosanovića pa so razorožili na meji, v Ungenu, čeprav prejšnja leta z našimi oficirji niso ravnali tako.

V TANKOVSKI AKADEMIJI «STALIN» V MOSKVI

Kakor v vojnopolitični šoli, tako so tudi v tankovski akademiji vojaški in politični voditelji uporabili vsa sredstva, da bi jugoslovanske oficirje zmedli in omajali. Namestnik načelnika posebne fakultete I. Gorin je takole propagiral med jugoslovanskimi slušatelji: «Vaš Tito nima posebnih zaslug v tej vojni in sploh jih nima, čeprav je tako popularen. Vir njegove popularnosti je bil sovjetski tisk, ne pa stvarne zasluge, ki jih ni imel...» Hkrati politični voditelj fakultete Famenko niti naši narodno - osvobodilni borbi ni priznesel. V diskusiji z majorjem Vojislavom Jovanovičem je trdil, da je «mednarodni pomen borbe narodov Jugoslavije enak ničli» in grozil s posebnimi ukrepi, z zaporom, češ da je treba zlasti kaznovati sekretarja partijske celice Radomirja Vujoševića.

Predavatelj marksizma - leninizma in docent za marksistične vede Tipkin je v svojem predavanju slušateljem akademije rekel, da «...tako velikih uspehov, doseženih na poti v socializem v deželah ljudske demokracije, ne smemo tolmačiti s pravilno politiko kompartij teh dežel, marveč da moramo tolmačiti to s splošno slabostjo kapitalizma, ki je primoran umikati se». Potem je trdil takšne nesmiselnosti, kakor na primer, da je «iz avtoritativnih virov znano, da je CK KPJ te dni nameraval razpustiti KPJ, kakor so to nekoč storili Američani.

Tudi najvišji voditelji akademije so ravnali podobno. Tako je načelnik Politoddelka akademije generalni poročnik Tumanjin govoril našim oficirjem, da «mnogo oficirjev v JA dezertira v Bolgarijo in da so vsi generali, razen enega, ki je osebni prijatelj tovariša Rankoviča, izrazili CK KPJ nezaupanje in da se strinjajo z resolucijo». Ta sovjetski general je tudi trdil, da se Jugoslavija pripravlja na vdor v Albanijo.

Da bi jugoslovanske oficirje ločili od njihovih partijskih voditeljev, so vsi voditelji akademije govorili, da so partijski voditelji naših oficirjev vohuni CK KPJ in da so poslali v domovino seznam tistih, ki jih je treba po vrnitvi likvidirati.

AKADEMIJA «FRUNZE»

V tej akademiji je namestnik načelnika drugega tečaja in partijski voditelj polkovnik Korjagin rekel, da so «naši oficirji zato za tovariša Tita in za CK, ker jim je tovariš Tito dal čine, da je nacionalizem jugoslovanskih slušateljev razviden iz tega, da so ob sprejemu pri načelniku tečaja in načelniku fakultete po napredovanju odgovorili na njuno čestitko: «Služim svojemu ljudstvu», medtem ko bi bilo po njunem mnenju pravilno «Služim Sovjetski zvezi». Podobno kakor ta sovjetski oficir, je govoril tudi polkovnik Korjagin skupini jugoslovanskih slušateljev. On pa se ni omejil le na oficirje, ki so za Tita, ker so dobili čine, marveč j trdil, da so tudi kmetje za Tita zato, ker so dobili zemljo.

Polkovniki Kovalenko, Gončarov in Korjagin so trdili še druge stvari. Tako je polkovnik Kovalenko trdil, da v Jugoslaviji že dve leti ne praznujejo dneva Sovjetske vojske; polkovnik Gončarov je trdil, da so po Beogradu nalepljeni plakati, na katerih stoji, da sta naše glavno mesto osvobodila dva korpusa, da pa Rdeča armada sploh ni sodelovala v osvobajanju mesta. Polkovnik Korjagin je ob snubitvi jugoslovanskega oficirja polkovnika Herljevića rekel, da v Beogradu podirajo spomenik Rdeči armadi, in sicer na ukaz tovariša Tita, da v Jugoslaviji množično aretirajo ljudi in da «Tito in njegova vlada dušita revolucionarno borbo v Grčiji s tem, da sprejemajo v Jugoslaviji partizane, ki so pobegnili iz Grčije». Razen tega je govoril, da v Jugoslaviji preganjajo vse prave prijatelje Sovjetske zveze.

Ob individualnem pridobivanju za resolucijo je polkovnik Kovalenko rekel podpolkovniku Urošu Kruniču in polkovniku Lazi Radakoviču, da je od njih samih odvisno, ali bosta končala akademijo v ZSSR ali v eni izmed imperialističnih držav. Namestnik načelnika Politoddelka akademije generalmajor Bjelik je skušal preslepiti podpolkovnika Kruniča tako, da ga je prepričeval, da so se vsi jugoslovanski slušatelji na drugih akademijah že izrekli za resolucijo.

VOJNO-INŽENIRSKA AKADEMIJA «KUJBIŠEV»

Informbirojevsko kampanjo v tej akademiji je vodil polkovnik Dječenko, načelnik Politodela. Našim tovarišem Kalemberu, Novakoviču in Mašiču je govoril, da so «bile v CK KPJ že med narodno-osvobodilno borbo nacionalistične težnje, da so jugoslovanski komunisti nacionalisti, ne pa internacionalisti, da tovariš Tito ni znan kot internacionalist, kakor na primer Togliatti in Gottwald o sebi pa je rekel, da je star komunist, medtem ko so jugoslovanski oficirji mladi komunisti, in zato mu morajo verjeti». Podpolkovnika Dušana Novakoviča in Božo Kalembera je prepričeval, da se kot delavca morata izreči za resolucijo, potem pa da bosta sprejeta v VKP(b) in da se bodo njuni gmotni življenjski pogoji zboljšali.

Voditelji te akademije so dalje trdili, da bo na kongresu KPJ nekdo iz Centralnega komiteja nastopil proti tovarišem Titu, Kardelju, Rankoviču in Djilasu.

Nad našimi oficirji, slušatelji šole, je bila uvedena stroga politična kontrola. Tako so 19. julija agenti NKVD spremljali poročnika Dušana Dovjaka, ko je odšel iz mesta, da bi nekaj kupil, razrezali so mu aktovko, misleč da je v nji neko gradivo. Ko so odhajali v domovino, noben naš tovariš ni mogel vzeti s seboj beležk, ki jih je zapisoval med dveletnim šolanjem.

AKADEMIJA «VOROŠILOV» V MOSKVI

Načelnik fakultete generalmajor Kutuzov je bil spričo resolucije izredno presenečen. «Prišla je,» je rekel vpričo vseh naših tovarišev, med katerimi so bili generali Mandić, Lazarević in Bajič, polkovnik Svob in podpolkovnik Pantelič, «ko strela z jasnega, da pa vse kaže, da je naše vodstvo trockistično, da se Jugoslavija kot agrarna dežela ne more sama razvijati» itd.

Nekaj dni po objavi resolucije je prišel v akademijo neki podpolkovnik, profesor socialnih in ekonomskih ved na akademiji, in se začel posamez pogovarjati z našimi oficirji. Med drugim je vsakega Jugoslovana posebej vprašal, kakor navaja v svoji izjavi generalmajor Božo Lazarević, zakaj jemljejo zemljo kulakom in jo dajejo kmetom brez zemlje in delajo iz njih kulake. Tovariš Lazarević pravi, da je lahko takoj ugotovil, da tudi ta podpolkovnik o naši deželi ničesar ne ve. Prav tako je namestnik načelnika akademije generalni poročnik Mordvinov posamez klical jugoslovanske oficirje v svojo pisarno. Generalmajor Kutuzov je pozneje ponovil znane trditve iz pisem VKP(b) o položaju sovjetskih vojaških strokovnjakov in «spremljanju» Judina v Jugoslaviji. Tudi on ni mogel navesti nobenih argumentov, razen da je ponavljal nerešnice iz resolucije in pisem CK VKP(b).

Podpolkovnik Bjelov namestnik načelnika fakultete, je v diskusiji z Vinkom Svobom skušal primerjati Trockega s tovarišem Titom, ko pa se je prepričal, da vsi njegovi «argumenti» «ne padajo na rodovitna tla», je začel žaliti tovariša Svoba, češ da je trmast in da noče diskutirati načelno, da ne gleda naprej in podobno. Ker ni imel nobenih argumentov, je bil ta podpolkovnik v pogovoru z jugoslovanskimi oficirji zelo agresiven.

Tovariš Svob pripoveduje, da je na fakulteti te akademije neki član Agitopropa CK VKP(b) predaval o politični situaciji v svetu. Takoj v začetku svojega predavanja pa je napadel CK KPJ Na vprašanje tovariša Svoba: «Kateri argumenti so na razpolago in kakšna dejstva govore, da vodi CK KPJ protisovjetsko politiko in na podlagi česa se v resoluciji trdi, da naš Centralni komite meni, da je ZSSR za neodvisnost Jugoslavije bolj nevarna kakor ameriški imperializem», je predavatelj odgovoril, da s takšnimi vprašanji ne more utrujati vsega avditorija, da je tu resolucija in naj jo prouči. Predavatelj je zelo ostro prekinil tovariša Svoba, a ta njegov izpad je napravil zelo mučen vtis ne le na jugoslovansko skupino slušateljev, marveč tudi na češkoslovaško in poljsko, ki sta bili tudi navzoči.

ZDRUŽENO KIJEVSKO UČILIŠČE MOTORIZIRANE ARTILERIJE «FRUNZE»

V učilišču «Frunze» je polkovnik Aleksejev prebral resolucijo jugoslovanskim slušateljem, med njimi podporočnikom Matejiču, Frgečiču in Mrakoviču, zastavnikom Andriču in drugim in takoj potem imenoval jugoslovanske voditelje buržoazne nacionaliste, ljudi, ki se bahajo s svojimi položaji in odlikovanji. Zahteval je, naj njihove slike odstranijo. To pa se ni zgodilo tja do odhoda naših tovarišev v domovino, ko so jih vzeli in odnesli s seboj. Ta polkovnik je zahteval, naj naši tovariši napišejo protestno pismo CK KPJ. Ko pa tega niso hoteli storiti, jih je začel žaliti. Tovarišu Matejiču je rekel, da so vsi jugoslovanski komunisti okuženi nacionalisti.

Predavatelj zgodovine VKP(b) polkovnik Terentjev je govoril takšne nerešnice, kakor na primer da resolucija v Jugoslaviji ni bila objavljena. Ko pa so naši tovariši skrivaj dobili «Borbo», v kateri je bila resolucija objavljena, so jim jo sovjetski oficirji vzeli. Terentjev je naše tovariše zastraševal, naj se nikar ne vrnejo v Jugoslavijo, češ da se vključuje v Marshallov načrt. Tovarišem Duškanu Sipiču, Vojinu Mandiču, Urošu Bandiču in ostalim pa je govoril, «da jim bo zagotovljeno dobro življenje, če bi ostali v Kijevu, ko pa bo v Jugoslaviji revolucija, bodo lahko tam dobili visoke položaje». Tovarišu Antonu Frgeiču je ta podpolkovnik obljubljal, da bo poveljeval vsem Jugoslovanom v Sovjetski zvezi, če se izreče za resolucijo. Ko pa niti ta spletka ni zalegla, so privedli v učilišče dekleta, s katerimi so se naši tovariši družili, in obljubljali so jim brezplačno stanovanje in udobno življenje.

Načelnik Politoddelka kijevskega artilerijskega učilišča polkovnik Sluhovski je 30. junija 1948 ukazal, naj se postroji vsa baterija. Pred njo je prebral resolucijo, potem pa je začel CK KPJ in našo Partijo «kritizirati», češ da se je naša Partija odmaknila na levo in da grozi nevarnost da se bo naša dežela izrodila v buržoazno republiko. Ne le ta višji sovjetski oficir, marveč tudi mnogi drugi predavatelji niso mogli niti znali odgovoriti na posamezna vprašanja naših tovarišev. Trdili so kratko in malo, da je treba verjeti tistemu, kar pravi CK VKP(b), medtem ko jim o politiki naše Partije niso bile znane niti najosnovnejše stvari.

Razen trditve, da bo Jugoslavija v kratkem postala kolonija Amerike, je polkovnik Sluhovski poročniku Milosavljeviču priporočal, naj se ne vrne v domovino, češ da ga bodo zaprli, kakor so zaprli druge tovariše, ki so študirali v ZSSR. Načelnik podružnice univerze marksizma-leninizma major Druzdov je poročniku Djuranoviču rekel, da bo v Jugoslaviji demobiliziran, ker je končal tečaj marksizma-leninizma z odliko, ker v naši deželi baje ni mesta za ljudi, ki hočejo uveljavljati marksistično-leninistično politiko. Ta sovjetski oficir je ponujal podporočniku Grkoviču v Sovjetski zvezi stanovanje in pohištvo in mu rekel, da bo po končanem šolanju napredoval, da bo sprejet v VKP(b), po izmenjavi CK KPJ pa da bo dobil še višji položaj. Poročniku Babiču je rekel, da so leta 1936. v ZSSR študirali nemški oficirji, ki so se borili proti Sovjetski zvezi, zdaj pa da študirajo jugoslovanski, ki bi lahko storili isto.

20. julija 1948 se je na podporočnika Lakočevića in poročnika Pivalica obrnil neki ruski kapitan in jima rekel, naj vržeta jugoslovanska odlikovanja proč, češ da jih je tudi on nosil, pa jih je vrgel proč. Rekel jima je, da mu je ukazano aretirati naše tovariše. In res je ukazal dvema sovjetskima vojakoma, naj Pivalica in Lakočevića aretirata.

V KIJEVSKEM UČILIŠČU «TIMOŠENKO» IN V UČILIŠČU ZA ZVEZO «KALININ»

V kijevskem učilišču «Timošenko» so se voditelji šole po več ur pogovarjali z jugoslovanskimi slušatelji. Ko je komisar drugega bataljona podpolkovnik Poljakov prebral resolucijo, je napadel tovariša Tita in ga primerjal s Hitlerjem. Komandant istega bataljona podpolkovnik Vaminski je trdil, da so prišli na kongres KPJ predstavniki laburistov in da je vodstvo KPJ tako seglo v roke imperialistom. Razen tega so sovjetski oficirji obljubljali našim tovarišem najrazličnejše stvari. Načelnik učilišča generalmajor Ermoga je jugoslovanskim slušateljem rekel, da bodo dobili v Jugoslaviji po prevratu visoke položaje. Ko pa naši tovariši 7. julija na neki konferenci vzklikali vodstvu Partije, so jih sovjetski oficirji imenovali sovražnike in trockiste.

TEHNIČNO-MINOMETALNO UČILIŠČE «TULSKI PROLETARIAT»

V tem učilišču sta prebrala resolucijo namestnik komandanta učilišča polkovnik Babenko in politični voditelj diviziona major Slatkov Slušateljem sta dala tridesetminutni rok, da bi se izrekli o nji, in tako sta psihološko pritisnila nanje. Ker so se šli slušatelji kopat in ker so sklenili, da se ne bodo vrnili z «razmišljanja» k polkovniku Babenku, ker jih ni hotel seznaniti z odgovorom našega CK, so sklenili, da bodo odgovor sami poslušali po radiu. Toda sovjetski funkcionarji so tok izključili. Čez nekaj dni je poklical naše tovariše generalmajor Ceremisenov in jim prebral naredbo naše vlade o vrnitvi, potem pa je obljubljal čine in dobro življenje tistim, ki bi se ne odzvali in ki bi ostali v ZSSR. Ker nikogar ni mogel pridobiti, je prosil slušatelje, naj ljudem v Tuli ne pripovedujejo o tem, da se vračajo. Ker pa so se meščani za to zanimali, so se zbrali okrog naših slušateljev in povpraševali po situaciji, nakar so varnostni organi razganjali ljudi. Ker pa se jim ni posrečilo razgnati jih, so naše oficirje odganjali.

Potem sta major Slatkov in poročnik Cimbalenko posamez poklicala slušatelja Ostoja Blagojevića in Mila Smiljanića h generalu Ceremisenovu. Le-ta jima je med drugim rekel, da ju čaka v Jugoslaviji zapor, taborišče in podobno. Ker sta slušatelja spoznala, za kaj gre, nista hotela več hoditi h generalu Ceremisenovu, ki sta ga znova opozorila, da lahko govorita samo partijski, na partijskem sestanku, po komunistično. Potem je CK VKP(b) poslal iz Moskve polkovnika Fadejeva, ki je poklical slušatelje v generalov kabinet, kjer je govoril o tem, da je treba hoditi po stopinjah njihovega CK, pri tem pa je začel naše vrhovno vodstvo obrekovati in žaliti, češ da je prodalo Jugoslavijo za zlato. Tovariš Šušnjić je izjavil, da ne more poslušati žalitev svojega vrhovnega komandanta in sekretarja Partije in odšel je iz kabineta. Potem ko so slušatelji s ploskanjem pritrdili Šušnjiču, so pustili polkovnika Fadejeva samega v kabinetu.

Protijugoslovansko stališče odgovornih sovjetskih ljudi se ni pokazalo vpričo naših oficirjev samo med šolanjem po objavi resolucije, šikanirali so jih tudi potem, ko so se odločili odpotovati v svojo domovino. Naše oficirje so namreč spremljali do naše meje sovjetski oficirji in jim izročili potne liste šele na meji. Na vsej poti so zahtevali, naj iz svojega vagona odstranijo jugoslovansko zastavo ter sliki Tita in Kardelja. Prepovedali so jim prepevati jugoslovanske pesmi, železniške postaje, mimo katerih je vozil njihov vlak, pa so bile obkoljene z miličniki, da bi ljudstvo naših oficirjev ne videlo.

Takšne nečastne metode so torej uporabljali sovjetski oficirji in predavatelji v protijugoslovanski gonji. Seveda tega niso delali na svojo pest. Vso protijugoslovansko gonjo, ki je bila premišljenja in organizirana, so vodili odgovorni sovjetski partijski funkcionarji. Z nečastnimi metodami od laskavih obljub in podkupovanja do šikan, žalitev in groženj — niso mogli doseči zaželenega smotra. Posrečilo se jim je pridobiti le peščico oficirjev, velikanska večina pa se je vrnila v svojo državo in tako izrazila zvestobo svoji domovini in Partiji.

«Vprašanja naših dni»

MILOVAN DJILAS

O smrti narodnega junaka Albanije Koči Dzodzeja

Smrtna obsoba nad Koči Dzodzejem je bila 11. t. m. potrjena in istega dne o polnoči so ga ustrelili. Ustrelili so ga na podel in zahrbten način — njegovo smrt so načrtno pripravili z lažmi in obrekovanjem, ki so jih obilno usipali na njegovo pošteno osebnost, dokler se vse to naposled ni končalo s krvavo sodno komedijo. Koči Dzodzeja in tovariše so sodili tajno in s tega procesa so objavljali njegova «priznanja». Objava tajnega procesa je primer, kakršnega zgodovina pravosodja še ne pomni. Toda v to so bili primorani aranžerji umora. Koči Dzodzeja že s tem, da so pod krinko komunizma in patriotizma, baje v imenu delavskega razreda, morali obsoditi voditelja albanskih komunistov in velikega albanskega patriota, da bi s tem dejansko likvidirali delavsko jedro v albanski Partiji. Ker pa je bil Dzodze komunist, patriot in delavec, ni ničesar priznal, ker ni imel kaj priznati: pred sodiščem je obtoževal Enverja Hodžo, da je izdal interese ljudstva, da je razbil albansko Partijo in albansko ljudsko demokracijo, obtoževal ga je podlosti in gnusnosti, ki jo je zmožen edinole malomeščan, ki je — zaradi naključja zunanjih okoliščin in lahkovernosti albanskih komunistov — prišel na položaj, da se igra in trguje z usodo svojega naroda.

Sam tajni proces je potekal kaj čudno. Po končanem zaslišanju so čakali deset dni na zaključno besedo «javnega» tožilca. Treba je bilo namreč presoditi, kakšne kazni bi v tej situaciji kazalo zahtevati. Ko pa so tožilcu naposled povedali, kakšne kazni naj zahteva, so čakali še deset dni, preden so se dogovorili, kakšne kazni naj izrečejo. Ti presledki dokazujejo, da so organizatorji omahovali, kaj bi storili. Toda dogodki so jih primorali, da so se odločili za smrt.

Prvič, zagotovili so si, da jih je komunistični tisk podprl v zločinu, a sam buržoazni tisk je proces proti Koči Dzodzeju popolnoma zamolčal — smrt komunista je bila, mimogrede rečeno, zanj vedno dogodek, o katerem ni treba nikogar obveščati. Drugič, na Madžarskem so brez utemeljitve odslovili ministra za zunanje zadeve Laszla Raika, člana biroja Madžarske partije delovnih ljudi in prej Komunistične partije Madžarske. Po primeru delavca Gomulke, voditelja in organizatorja poljske Partije, in delavca Markosa, voditelja grške vstaje, kakor tudi mnogo drugih primerih odpora proti podreditvi socialističnih dežel in komunističnih partij, primerih, ki niso prišli v javnost, naj bi bila smrt Koči Dzodzeja nekakšno zastraševanje. Tretjič, odporu v sami Albaniji proti Enverjevi izdajalski politiki, naj bi bil tudi zadan zastraševalen udarec. In naposled, s samo smrtjo Koči Dzodzeja je lahko Enver Hodža utrdil svojo intelektualsko frakcionaško skupino v Partiji. Koči Dzodze ni bil ustreljen zaradi kake svoje krivde, marveč zato, ker je bilo Enverju Hodži potrebno iznebiti se partijske kontrole, da bi lahko prodajal Albanijo in utrdil svoj položaj, ker ni mogel še nadalje voditi svoje izdajalske politike, če ne bi obračunal z revolucionarnim delavskim krilom Partije. Koči Dzodze je bil ustreljen samo zato, ker je bilo treba z njegovo smrtjo zastrašiti in zatisniti usta v drugih partijah vsem tistim, ki — čeprav še nejasno in neodločno — zastopajo mnenje, da morajo odnosi med socialističnimi deželami in komunističnimi partijami temeljiti na načelih enakopravnosti, morale, resnice in pravičnosti.

Toda če so ubili Koči Dzodzeja, niso mogli ubiti teh načel, ki so v svoji osnovi tudi ideal albanskega naroda. Morilci so sami svojo že tako nečisto vest umazali z nedolžno krvjo ljudskega voditelja.

Nedolžna kri se jim bo prej ali slej maščevala. Z nasilno smrtjo herojev in mučenikov se lahko ideali, za katere so se borili, navsezadnje samo okrepe.

Smrt Koči Dzodzeja mora postati za delavsko gibanje velik nauk.

Koči Dzodze je bil poleg Jugoslovana Miladina Popoviča dejanski ustanovitelj in organizator albanske Partije. Koči Dzodze je bil od začetka njenega formiranja na čelu njenega najbolj zdravega revolucionarnega delavskega jedra. Kot minister za notranje zadeve Albanije, minister revolucije in revolucionarnih množic, je neizprosno obračunal z notranjimi sovražniki albanske ljudske demokracije ter z zarotniško in špijonsko mrežo imperialistov. Ko je prišlo do resolucije Informbiroja, je — v duhu sklepov večine članov Politbiroja — sprejel resolucijo in jo javno zagovarjal. Bil je prepričan, da je resolucija resnična, ker je prišla na iniciativo iz ZSSR, in disciplinirano jo je zagovarjal. Toda menil je, da bi proti Jugoslaviji ne smeli uporabljati laži, kajti laž nasprotuje samemu bistvu komunizma in komunistične morale. To je zadostovalo, da je parazitska klika okrog Enverja Hodže poštenega, toda naivnega Koči Dzodzeja v imenu resolucije in lažnega prijateljstva do ZSSR polagoma izrivala, odslovila, oklevetala in naposled posadila na tajno zatožno klop.

Koči Dzodze ni imel nobenih stikov in odnosov z Jugoslavijo in njenimi voditelji, razen tistih, ki jih je imel v času sodelovanja med Jugoslavijo in Albanijo Politbiro CK KP Albanije. To njegovo delo je bilo javno in opravljal ga je z znanjem in dovoljenjem partijskega in državnega vodstva. Toda med njim in Enverjem Hodžo so bile že takrat razlike. Prav tako, kakor je bil neizprosen do razrednega sovražnika in odločen v borbi za utrditev Partije, je bil Koči Dzodze za odkritosrčno, bratsko sodelovanje z Jugoslavijo. Enver Hodža pa se je pridružil zaroti proti svoji Partiji in svojemu narodu, ter seveda tudi proti Jugoslaviji, z namenom, da bi jo izkoristil in osleparil. Koči Dzodze ni takoj spoznal vse globine konflikta, ki ga je sprožila klevetniška gonja proti Jugoslaviji, ni odkril, da je zarota proti Jugoslaviji hkrati tudi zarota proti Albaniji in njemu samemu kot predstavniku revolucionarno delavske struje v Partiji. Govoril je: če je bila naša politika do Jugoslavije napačna, sem jo zakrivil samo toliko, da sem uveljavljal sklepe CK Partije, za katere je vedelo in jih svojčas odobravalo tudi vodstvo ZSSR. Ni pa hotel, niti mogel priznati, da je izdajalec svoje dežele in trockistični bandit. Sklenil je umreti neomadeževan. In tako je tudi umrl. Tako lahko umro samo veliki ljudje in veliki revolucionarji.

Smrt Koči Dzodzeja mora postati nauk za demokratično in revolucionarno gibanje. Ta smrt mora odpreti oči vsem tistim, ki se boje, da ne bi škodovali internacionalni proletarski enotnosti, če se ne bi odkrito borili proti krivici, ki jim je očitna. Smrt Koči Dzodzeja mora odpreti oči tistim, ki naivno mislijo, da bodo organizatorji obrekovanja in zakulisnih intrig spoznali resnico in se spametovali. V delavskem gibanju je lahko doslej zmagal samo tisti, ki se je odkrito in pošteno boril za resnico. Molk poštenih komunistov, ki v svetu spremlja smrt Koči Dzodzeja ob istočasni histerični obrekovalni gonji peščice amoralnih pisunov, prodanih kdo ve komu, lahko demokraciji in socializmu samo škoduje.

Sleherni komunist in sleherni pošten borec za resnico in pravico si mora ob nedolžni smrti Koči Dzodzeja izprašati vest.

Njegovega spomina v srcu izmučenega albanskega naroda ne bodo ubili. Njegov mučeniški in herojski lik bo vstal še večji in svetlejši. Albanski narod je doživel v svoji novejši zgodovini mnogo porazov, toda nikoli ga niso mogli uničiti. Iz porazov se je vedno dvignil še močnejši. Svoje borbene demokratične in socialistične zastave, ki jih v srcu poveša nad mrtvim Dzodzejem, bo prej ali slej na njegovem grobu še širše razvil.

«Vprašanja naših dni»

PROTI KLEVETAM IN DEZINFORMACIJAM

NEUSPELI POSKUSI ENVER HODŽE
da opraviči težko ekonomsko stanje v Albaniji

Pred nedavnim je bilo v Tirani sedmo redno zasedanje ljudske skupščine Albanije, na katerem je Enver Hodža podal zakonski predlog državnega dvoletnega gospodarskega plana. Iz njegovega govora lahko razberemo, kako težka ekonomska situacija je nastala v Albaniji po avanturistični prekinitvi trgovskih odnosov in sodelovanja z Jugoslavijo.

Takoj v začetku govora je Enver Hodža skrušeno priznal, da je «leto 1948 bilo *najtežje* leto za nas, ker je v prvi polovici zaradi izdajalskega mešanja jugoslovanskega trockističnega vodstva v naše notranje stvari bilo zares *strašno*».

Ugotovitev, da je bilo leto 1948 najtežje in najstrašnejše, popolnoma odgovarja resnici. Toda Hodžin poizkus, da prevali vso krivdo na tako mišljeno «mešanje» v notranje stvari Albanije, je seveda jalov in nepreprečljiv. «Mešanje» v notranje stvari je v bistvu — vsestranska pomoč naših narodov albanskemu narodu. Ako v tem smislu (kar je edino točno in resnično) besedo «mešanje» in pri tem navajamo mišljenja katerega koli voditelja albanske države pred resolucijo Informbiroja, tedaj je smisel Enverjevega opravičevanja kristalno jasen. Na primer: podpredsednik planske komisije Albanije Kičo Ndjela je ob priliki pretresa plana za leto 1948 v albanski ljudski skupščini v januarju istega leta označil leto 1947 kot veliko zmago v izgradnji socializma v Albaniji, zahvaljujoč se v glavnem «pomembnim gospodarskim in političnim odnosom, ki so ustvarjeni in so se razvili med našim narodom in narodi nove Jugoslavije.

To pomeni, da je «mešanje» Jugoslavije v notranje stvari Albanije leta 1947 privedlo Albanijo do pomembnih uspehov in zmag v graditvi socializma, «nevmešavanje» Jugoslavije v notranje stvari Albanije v letu 1948 (zahvaljujoč se razdoru, ki ga je izval Informbiro) pa je povzročilo «strašne» posledice za albansko gospodarstvo. Potemtakem se za besedami Enver Hodže skriva v resnici tole: pomoč Jugoslavije Albaniji pred resolucijo je bila vzvod za dvig albanskega gospodarstva, a izostanek te pomoči po resoluciji je povzročil težko gospodarsko stanje.

Po neuspelem poizkusu, da opraviči neuspeh svoje gospodarske politike, je prešel Hodža na aktualno problematiko, vse v stilu svoje osnovne trditve, da za vsako ceno «prepriča» albanski narod, da je takemu stanju krivna edino — Jugoslavija. Evo še en citat Enver Hodže, iz katerega kipi neumevanje in nelogika: «Ves svet bi lahko ugotovil, zamenjajoč dolar z dinarjem in ZDA z Jugoslavijo, da je Titova trockistična banda kopirala točko za točko Trumanovo doktrino zaradi, marshallizacije Albanije». Čeprav je isti Hodža pred resolucijo na vsa usta hvalil in v zvezde poveličaval pomoč Jugoslavije Albaniji (kar pričajo vsi njegovi govori in izjave v tem razdobju), danes izravnava to pomoč, točko za točko s Trumanovo doktrino — torej je po vsej logiki Enver Hodža advokat in pobornik Trumanove doktrine in marshallizacije.

Zatem se je Hodža ustavil p

Volivni rezultati z vseh volišč pri upravnih volitvah

v tržaški občini 12. junija in v okoliških občinah 19. junija 1949

Objavljamo končne rezultate posamezno za vsa volišča občinskih volitev na Tržaškem ozemlju, ki so se vršile dne 12. in 19. junija 1949.
Kratice pomenijo:

KD — Krščanska demokracija
KP — Vidalijeva Kompartija STO-ja
IRS — Italijanska republikanska stranka
SS — Socialistična stranka Julijske krajine
ILS — Italijanska liberalna stranka
LF — Slov. ital. ljudska fronta
IB — Italijanski blok
FN — Fronta za neodvisnost
SDZ — Slov. dem. zveza
RGN — Rep. gibanje za neodvisnost
TB — Tržaški blok
MSI — Ital. soc. gibanje

Vrstni red je isti kot na glasovnicah.

Vol. 1. (Občinska palača):
KD 298; KP 43; IRS 49; SS 36; ILS 76; LF 1; IB 50; FN 40; SDZ 11; RGN 6; TB 12; MSI 86.

Vol. 2. (Teatro Romano 7):
KD 307; KP 63; IRS 37; SS 28; ILS 14; LF 2; IB 39; FN 30; SDZ 3; RGN 5; TB 10; MSI 58.

Vol. 3. (Teatro Romano 7):
KD 273; KP 83; IRS 30; SS 48; ILS 4; LF 1; IB 44; FN 62; SDZ 1; RGN 8; TB 24; MSI 27.

Vol. 4. (Verdi 1):
KD 246; KP 57; IRS 27; SS 30; ILS 6; LF 2; IB 39; FN 29; SDZ 1; RGN 9; TB 8; MSI 37.

Vol. 5. (Carinarnica Molo bers.):
KD 175; KP 139; IRS 22; SS 36; ILS 3; LF 2; IB 34; FN 56; SDZ 4; RGN 6; TB 10; MSI 29.

Vol. 6. (San Carlo 2):
KD 203; KP 85. IRS 18; SS 32; ILS 2 LF 1; IB 14; FN 37; SDZ 2; RGN 11; TB 9; MSI 23.

Vol. 7. (Piazza Vecchia 1):
KD 221; KP 84; IRS 27; SS 44; ILS 5; LF 2; IB 45; FN 43; SDZ 2; RGN 4; TB 13; MSI 33.

Vol. 8. (Piazza Vecchia 1):
KD 162; KP 105; IRS 31; SS 22; ILS 7; LF 1; IB 31; FN 34; SDZ 2; RGN 8; TB 5 MSI [illegible].

Vol. 9. (Piazza Vecchia 1):
DK 274; KP 107; IRS 22; SS 22; ILS 10; LF 2; IB 22; FN 28; SDZ 0; RGN 5; TB 18; MSI 31;

Vol. 10. (Castello 1):
DK 248; KP 55; IRS 31; SS 41; ILS 5 LF 0; IB 21; FN 26; SDZ 2; RGN 1; TB 15; MSI 31.

Vol. 11. (Castello 1):
DK 264; KP 172; IRS 42; SS 23; ILS 4; LF 5; IB 28; FN 65; SDZ 1; RGN 9; TB 12; MSI 24.

Vol. 12. (ul. del Monte 3 A):
KD 204; KP 45; IRS 45; SS 33; ILS 19; LF 4; IB 28; FN 35; SDZ 8; RGN 4; TB 20; MSI 52.

Vol. 13. (Piazza Rosario 14):
KD 206; KP 116; IRS 33; SS 23; ILS 16; LF 1; IB 15; FN 37; SDZ 2; RGN 3; BT 15; MSI 24.

Vol. 14. (Piazza Vecchia 1):
KD 175; KP 134; IRS 20; SS 22; ILS 11; LF 2; IB 57; FN 39; SDZ 10; RGN 4; TB 4; MSI 27.

Vol. 15. (San Nicolò 26):
KD 343; KP 49; IRS 48; SS 38; ILS 34; LF 12; IB 45; FN 33; SDZ 6; RGN 4; TB 12; MSI 57.

Vol. 16. (San Nicolò 26):
KD 344; KP 50; IRS 53; SS 53; ILS 44; LF 2; IB 54; FN 25; SDZ 13; RGN 4; TB 17; MSI 45.

Vol. 17. (San Nicolò 26):
KD 312; KP 65; IRS 48; SS 38; ILS 37; LF 9; IB 40; FN 34; SDZ 5; RGN 7; TB 12; MSI 53.

Vol. 18. (Mazzini 25):
KD 328; KP 45; IRS 29 SS 33; ILS 21; LF 10; IB 76; FN 26; SDZ 32; RGN 3; TB 9; MSI 70.

Vol. 19. (Mazzini 25):
KD 334; KP 22; IRS 48; SS 52; ILS 46; LF 5; IB 83; FN 27; SDZ 15; RGN 4; TB 9; MSI 53

Vol. 20. (Mazzini 25):
KD 327; KP 49; IRS 32; SS 30; ILS 20; LF 1; IB 53; FN 38; SDZ 7; RGN 8; TB 15; MSI 51

Vol. 21. (Roma 28):
KD 306; KP 43; IRS 32; SS 47; ILS 28; LF 19; IB 51; FN 32; SDZ 20; RGN 4; TB 10; MSI 66.

Vol. 22. (Teatro Romano 7):
KD 275; KP 42; IRS 34; SS 38; ILS 21; LF 3; IP 43; FN 25; SDZ 14; RGN 7; TB 10; MSI [illegible].

Vol. 23. (Trento 14):
KD 315; KP 49; IRS 55; SS 41; ILS 16; LF 7; IB 53; FN 41; SDZ 19; RGN 5; TB 16; MSI 39.

Vol. 24. (Trento 14):
KD 329; KP 44; IRS 38; SS 40; ILS 36; LF 12; IB 63; FN 41; SDZ 28; RGN 4; TB 13; MSI 43.

Vol. 25. (Corsi 1):
KD 286; KP 39; IRS 26; SS 27; ILS 17; LF 5; IB 59; FN 22; SDZ 12; RGN 4; TB 9; MSI 36.

Vol. 26. (Giacinti 5 A):
KD 295; KP 79; IRS 33; SS 50; ILS 6; LF 12; IB 30; FN 47; SDZ 18; RGN 10; TB 17; MSI 58.

Vol. 27. (Ginestre 1):
KD 301; KP 19; IRS 41; SS 37; ILS 15; LF 6; IB 50; FN 36; SDZ 5; RGN 8; TB 12; MSI 71.

Vol. 28. (San Fortunato 1):
KD 216; KP 112; IRS 56; SS 60; ILS 18; LF 10; IB 25; FN 104; SDZ 6; RGN 8; TB 20; MSI 48

Vol. 29. (Giacinti 5):
KD 332; KP 61; IRS 43; SS 55; ILS 11; LF 18; IB 40; FN 54; SDZ 12; RGN 7; TB [illegible]; MSI 47

Vol. 30 (San Fortunato 1):
KD 313; KP 55; IRS 35; SS 44; ILS 16; LF 14; IB 43; FN 33; SDZ 4; RGN 4; TB 16; MSI 81

Vol. 31. (Ginestre 1):
KD 339; KP 27; IRS 51; SS 32; ILS 16; LF 16; IB 31; FN 20; SDZ 4; RGN 5; TB 27; MSI 51.

Vol. 32. (Commerciale 24):
KD 315; KP 57; IRS 34; SS 34; ILS 20; LF 25; IB 26; FN 45; SDZ 9; RGN 13; TB 23; MSI 45.

Vol. 33. (Commerciale 24):
KD 311; KP 37; IRS 50; SS 44; ILS 25; LF 12; IB 54; FN 34; SDZ 11; RGN 10; TB 21; MSI 54.

Vol. 34. (R. Manna 7):
KD 313; KP 85; IRS 38; SS 58; ILS 5; LF 14; IB 33; FN 69; SDZ 7; RGN 3; TB 12; MSI 38.

Vol. 35. (R. Manna 7):
KD 305; KP 81; IRS 18; SS 28; ILS 14; LF 9; IB 39; FN 37; SDZ 8; RGN 5; TB 9; MSI 43.

Vol. 36. (R. Manna 7):
KD 372; KP 40; IRS 53; SS 35; ILS 27; LF 11; IB 54; FN 44; SDZ 9; RGN 1; TB 22; MSI 47.

Vol. 37. (Corsi 1):
KD 345; KP 56; IRS 42; SS 49; ILS 11; LF 23; IB 48; FN 42; SDZ 21; RGN 4; TB 15; MSI 47.

Vol. 38. (Sant'Anastasio 15):
KD 297; KP 27; IRS 40; SS 33; ILS 33; LF 8; IB 80; FN 32; SDZ 9; RGN 6; TB 18; MSI 48.

Vol. 39. (Corsi 1):
KD 352; KP 39; IRS 29; SS 25; ILS 16; LF 19; IB 62; FN 46; SDZ 19; RGN 4; TB 16; MSI 45.

Vol. 40. (Geppa 21):
KD 299; KP 29; IRS 30; SS 45; ILS 31; LF 9; IB 79; FN 27; SDZ 9; RGN 5; TB 21; MSI 59.

Vol. 41. (Galatti 5):
KD 332; KP 51; IRS 30; SS 41; ILS 20; LF 13; IB 43; FN 53; SDZ 21; RGN 9; TB 18; MSI 46.

Vol. 42. (V. Veneto 3):
KD 247; KP 22; IRS 39; SS 31; ILS 73; LF 10; IB 68; FN 16; SDZ 13; RGN 2; TB [illegible]; MSI 35.

Vol. 43. (Roma 28):
KD 241; KP 46; IRS 33; SS 40; ILS 29; LF 10; IB 40; FN 17; SDZ 7; RGN 9; TB 12; MSI 48.

Vol. 44. (Battisti 8):
KD 269; KP 19; IRS 43; SS 32; ILS 40; LF 5; IB [illegible]; FN 20; SDZ 14; RGN 3; TB 23; MSI 49.

Vol. 45. (Carducci 24):
KD 283; KP 69; IRS 43; SS 35; ILS 22; LF 84; IB 68; FN 14; SDZ 10; RGN 4; TB 15; MSI 63.

Vol. 46. (Carducci 24):
KD 279; KP 72; IRS 45; SS 35; ILS 22; LF 8; IB 68; FN 14; SDZ 10; RGN 4; TB 15; MSI 63.

Vol. 47. (Gatteri 4):
KD 222; KP 57; IRS 50; SS 30; ILS 8; LF 12; IB 41; FN 43; SDZ 4; RGN 14; TB 13; MSI 40.

Vol. 48. (Gatteri 4):
KD 315; KP 54; IRS 57; SS 45; ILS 13; LF 1; IB 52; FN 42; SDZ 8; RGN 3; TB 15; MSI 54.

Vol. 49. (Polonio 4):
KD 289; KP 37; IRS 25; SS 39; ILS 27; LF 5; IB 54; FN 30; SDZ 8; RGN 6; TB 15; MSI 64.

Vol. 50. (Battisti 27):
KD 267; KP 41; IRS 44; SS 42; ILS 22; LF 7; IB 56; FN 44; SDZ 6; RGN 4; TB 15; MSI 66.

Vol. 51. (Gatteri 3):
KD 175; KP 39; IRS 22; SS 36; ILS 3; LF 2; IB 34; FN 56; SDZ 4; RGN 6; TB 10; MSI 29.

Vol. 52. (San Francesco 42):
KD 296; KP 44; IRS 25; SS 45; ILS 23; LF 15; IB 56; FN 23; SDZ 14; RGN 4; TB 22; MSI 52.

Vol. 53. (San Francesco 42):
KD 306; KP 36; IRS 32; SS 26; ILS 24; LF 6; IB 55; FN 12; SDZ 26; RGN 2; TB 19; MSI 71.

Vol. 54. (Rismondo 8):
KD 331; KP 82; IRS 43; SS 33; ILS 22; LF 9; IB 48; FN 31; SDZ 12; RGN 5; TB 22; MSI 39.

Vol. 55. (San Francesco 25):
KD 310; KP 22; IRS 42; SS 28; ILS 53; LF 16; IB 58; FN 19; SDZ 7; RGN 5; TB 7; MSI 39.

Vol. 56. (San Francesco 25):
KD 262; KP 55; IRS 55; SS 32; ILS 12; LF 12; IB 50; FN 39; SDZ 17; RGN 8; TB 20; MSI 45.

Vol. 57. (Kandler 4):
KD 257; KP 28; IRS 55; SS 37; ILS 9; LF 6; IB 61; FN 9; SDZ 4; RGN 4; TB 16; MSI 56.

Vol. 58. (Polonio 4):
KD 226; KP 117; IRS 29; SS 46; ILS 11; LF 12; IB 47; FN 39; SDZ 9; RGN 16; TB 8; MSI 44.

Vol. 59. (Giulia 2):
KD 290; KP 30; IRS 41; SS 52; ILS 10; LF 16; IB 44; FN 50; SDZ 11; RGN 2; TB 21; MSI 60.

Vol. 60. (Rismondo 8):
KD 257; KP 46; IRS 37; SS 35; ILS 10; LF 8; IB 46; FN 24; SDZ 5; RGN 5; TB 18; MSI 43.

Vol. 61. (Kandler 4):
KD 280; KP 71; IRS 41; SS 56; ILS 13; LF 9; IB 35; FN 42; SDZ 9; RGN 9; TB 19; MSI 45.

Vol. 62. (Cunicoli 2):
KD 269; KP 64; IRS 40; SS 37; ILS 12; LF 2; IB 37; FN 30; SDZ 5; RGN 6; TB 20; MSI 44.

Vol. 63. (Kandler 4):
KD 258; KP 75; IRS 52; SS 48; ILS 11; LF 9; IB 19; FN 43; SDZ 6; RGN 17; TB 19; MSI 40.

Vol. 64. (Cunicoli 2):
KD 253; KP 26; IRS 44; SS 26; ILS 19; LF 1; IB 63; FN 27; SDZ 6; RGN 3; TB 11; MSI 38.

Vol. 65. (Kandler 4):
KD 261; KP 47; IRS 39; SS 28; ILS 18; LF 8; IB 39; FN 30; SDZ 5; RGN 2; TB 10; MSI 58.

Vol. 66. (Kandler 4):
KD 280; KP 56; IRS 45; SS 46; ILS 23; LF 9; IB 34; FN 53; SDZ 10; RGN 4; TB 13; MSI 47.

Vol. 67. (Ljudski vrt):
KD 275; KP 53; IRS 43; SS 54; ILS 16; LF 4; IB 49; FN 36; SDZ 6; RGN 5; TB 14; MSI 68.

Vol. 68. (Rismondo 8):
KD 311; KP 41; IRS 34; SS 41; ILS 16; LF 5; IB 38; FN 21; SDZ 3; RGN 1; TB 26; MSI 46.

Vol. 69. (San Francesco 42):
KD 259; KP 58; IRS 36; SS 45; ILS 23; LF 6; IB 44; FN 35; SDZ 40; RGN 2; TB 21; MSI 58.

Vol. 70. (Polonio 6):
KD 283; KP 57; IRS 37; SS 36; ILS 40; LF 2; IB 31; FN 36; SDZ 5; RGN 3; TB 17; MSI 52.

Vol. 71. (Battisti 27):
KD 252; KP 44; IRS 28; SS 25; ILS 19; LF 5; IB 76; FN 28; SDZ 2; RGN 4; TB 13; MSI 61.

Vol. 72. (Battisti 27):
KD 260; KP 31; IRS 38; SS 25; ILS 32; LF 7; IB 63; FN 24; SDZ 10; RGN 4; TB 20; MSI 53.

Vol. 73. (XX Settembre 26):
KD 115; KP 21; IRS 23; SS 21; ILS 6; LF 3; IB 27; FN 18; SDZ 2; RGN 4; TB 9; MSI 22.

Vol. 74. (XX Settembre 26):
KD 296; KP 92; IRS 57; SS 42; ILS 23; LF 6; IB 56; FN 31; SDZ 11; RGN 6; TB 21; MSI 58.

Vol. 75. (Gatteri 3):
KD 329; KP 53; IRS 33; SS 34; ILS 18; LF 8; IB 75; FN 36; SDZ 12; RGN 5; TB 6; MSI 62.

Vol. 76. (Polonio 4):
KD 323; KP 38; IRS 61; SS 34; ILS 17; LF 6; IB 45; FN 34; SDZ 4; RGN 0; TB 16; MSI 74.

Vol. 77. (Ginnastica 47):
KD 307; KP 38; IRS 32; SS 38; ILS 25; LF 3; IB 55; FN 36; SDZ 8; RGN 4; TB 11; MSI 41.

Vol. 78. Polonio 6):
KD 316; KP 67; IRS 48; SS 56; ILS 16; LF 4; IB 46; FN 16; SDZ 0; RGN 3; TB 17; MSI 42.

Vol. 79. (Giulia 2):
KD 316; KP 67; IRS 48; SS 56; ILS 16; LF 4; IB 46; FN 16; SDZ 0; RGN 3; TB 17; MSI 42.

Vol. 80. (Ginnastica 47):
KD 282; KP 85; IRS 50; SS 45; ILS 10; LF 3; IB 21; FN 46; SDZ 2; RGN 3; TB 20; MSI 46.

Vol. 81. (Pascoli 31):
KD 292; KP 89; IRS 47; SS 42; ILS 10; LF 8; IB 32; FN 28; SDZ 17; RGN 12; TB 32; MSI 51.

Vol. 82. (Pascoli 31):
KD 316; KP 58; IRS 38; SS 34; ILS 10; LF 3; IB 53; FN 28; SDZ 6; RGN 6; TB 16; MSI 46.

Vol. 83. (Pascoli 14):
KD 378; KP 76; IRS 53; SS 48; ILS 6; LF 7; IB 31; FN 33; SDZ 1; RGN 2; TB 22; MSI 53.

Vol. 84. (Pascoli 31 A):
KD 228; KP 67; IRS 60; SS 25; ILS 25; LF 4; IB 43; FN 37; SDZ 1; RGN 1; TB 9; MSI 47.

Vol. 85. (Parini 86):
KD 239; KP 97; IRS 46; SS 39; ILS 6; LF 5; IB 25; FN 34; SDZ 2; RGN 7; TB 15; MSI 37.

Vol. 86. (Donadoni 28):
KD 248; KP 113; IRS 36; SS 36; ILS 9; LF 5; IB 20; FN 38; SDZ 6; RGN 8; TB 23; MSI 26.

Vol. 87. (Donadoni 28):
KD 266; KP 92; IRS 26; SS 50; ILS 9; LF 2; IB 39; FN 40; SDZ 4; RGN 6; TB 23; MSI 52.

Vol. 88. (Media 2):
KD 275; KP 161; IRS 25; SS 41; ILS 9; LF 3; IB 35; FN 53; SDZ 4; RGN 9; TB 26; MSI 40.

Vol. 89. (Settefontane 43):
KD 190; KP 158; IRS 33; SS 36; ILS 5; LF 3; IB 15; FN 44; SDZ 7; RGN 15; TB 17; MSI 30.

Vol. 90. (Media 2):
KD 284; KP 171; IRS 39; SS 43; ILS 8; LF 9; IB 30; FN 26; SDZ 2; RGN 9; TB 30; MSI 42.

Vol. 91. (Conti 1):
KD 296; KP 93; IRS 22; SS 30; ILS 7; LF 5; IB 16; FN 27; SDZ 5; RGN 4; TB 6; MSI 46.

Vol. 92. (Conti 1):
KD 293; KP 64; IRS 50; SS 32; ILS 10; LF 9; IB 40; FN 39; SDZ 1; RGN 3; TB 8; MSI 70.

Vol. 93. (Foscolo 13):
KD 298; KP 55; IRS 47; SS 42; ILS 25; LF 5; IB 34; FN 53; SDZ 13; RGN 3; TB 18; MSI 75.

Vol. 94. (Pascoli 14):
KD 257; KP 76; IRS 56; SS 40; ILS 5; LF 13; IB 66; FN 30; SDZ 3; RGN 3; TB 10; MSI 41.

Vol. 95. (Parini):
KD 295; KP 68; IRS 29; SS 40; ILS 6; LF 5; IB 31; FN 23; SDZ 7; RGN 10; TB 24; MSI 34.

Vol. 96. (XX Settembre 26):
KD 283; KP 69; IRS 53; SS 38; ILS 16; LF 5; IB 38; FN 30; SDZ 5; RGN 8; TB 13; MSI 55.

Vol. 97. (Polonio 4):
KD 284; KP 46; IRS 54; SS 38; ILS 18; LF 5; IB 38; FN 30; SDZ 5; RGN 8; TB 13; MSI 55.

Vol. 98. (Largo Barriera 7):
KD 281; KP 36; IRS 32; SS 43; ILS 9; LF 6; IB 24; FN 27; SDZ 14; RGN 9; TB 17; MSI 56.

Vol. 99. (Largo Barriera 7):
KD 216; KP 120; IRS 35; SS 90; ILS 15; LF 10; IB 42; FN 45; SDZ 1; RGN 9; TB 19; MSI 38.

Vol. 100. (Solitario 1):
KD 259; KP 111; IRS 38; SS 46; ILS 18; LF 4; IB 37; FN 33; SDZ 11; RGN 11; TB 19; MSI 55.

Vol. 101. (Largo Barriera 17):
KD 207; KP 97; IRS 33; SS 29; ILS 11; LF 3; IB 33; FN 42; SDZ 5; RGN 6; TB 9; MSI 11.

Vol. 102. (Pascoli 14):
KD 285; KP 98; IRS 38; SS 30; ILS 8; LF 2; IB 46; FN 40; SDZ 13; RGN 0; TB 16; MSI 62.

Vol. 103. (Pascoli 14):
KD 287; KP 60; IRS 57; SS 33; ILS 10; LF 4; IB 47; FN 32; SDZ 4; RGN 13; TB 14; MSI 56.

Vol. 104. (Pascoli 14):
KD 253; KP 38; IRS 50; SS 41; ILS 19; LF 5; IB 31; FN 18; SDZ 7; RGN 3; TB 6; MSI 53.

Vol. 105. (Raffineria):
KD 294; KP 135; IRS 45; SS 44; ILS 6; LF 1; IB 22; FN 16; SDZ 5; RGN 8; TB 21; MSI 21.

Vol. 106. (Gambini 1):
KD 319; KP 76; IRS 40; SS 47; ILS 15; LF 9; IB 17; FN 22; SDZ 11; RGN 9; TB 13; MSI 49.

Vol. 107. (Media 2):
KD 219; KP 169; IRS 31; SS 40; ILS 3; LF 9; IB 23; FN 40; SDZ 4; RGN 15; TB 25; MSI 43.

Vol. 108. (Foscolo 13):
KD 224; KP 123; IRS 56; SS 44; ILS 10; LF 6; IB 31; FN 39; SDZ 4; RGN 10; TB 9; MSI 55.

Vol. 109. (Vasari 5):
KD 255; KP 94; IRS 54; SS 32; ILS 9; LF 5; IB 30; FN 56; SDZ 6; RGN 8; TB 21; MSI 28.

Vol. 110. (San Nicolò 23):
KD 269; KP 99; IRS 44; SS 47; ILS 20; LF 3; IB 44; FN 30; SDZ 2; RGN 5; TB 18; MSI 41.

Vol. 111. (Veronese):
KD 188; KP 151; IRS 40; SS 32; ILS 2; LF 4; IB 20; FN 59; SDZ 9; RGN 6; TB 20; MSI 28.

Vol. 112. (Veronese):
KD 196; KP 154; IRS 40; SS 51; ILS 7; LF 4; IB 23; FN 42; SDZ 7; RGN 8; TB 16; MSI 45.

Vol. 113. (Foscolo 13):
KD 310; KP 134; IRS 32; SS 54; ILS 17; LF 3; IB 38; FN 35; SDZ 5; RGN 13; TB 11; MSI 55.

Vol. 114. (Foscolo 13):
KD 258; KP 94; IRS 57; SS 57; ILS 9; LF 4; IB 31; FN 50; SDZ 9; RGN 7; TB 20; MSI 47.

Vol. 115. (Besenghi 13):
KD 241; KP 136; IRS 29; SS 38; ILS 11; LF 1; IB 31; FN 45; SDZ 29; RGN 7; TB 25; MSI 34.

Vol. 116. (Vespucci 2):
KD 378; KP 40; IRS 74; SS 68; ILS 15; LF 9; IB 28; FN 38; SDZ 2; RGN 9; TB 8; MSI 47.

Vol. 117. (Scuole Nuove 3):
KD 320; KP 96; IRS 37; SS 40; ILS 9; LF 6; IB 34; FN 37; SDZ 3; RGN 11; TB 15; MSI 47.

Vol. 118. (Scuole Nuove 3):
KD 240; KP 165; IRS 37; SS 40; ILS 12; LF 0; IB 23; FN 35; SDZ 4; RGN 10; TB 15; MSI 77.

Vol. 119. (Gambini 1):
KD 244; KP 195; IRS 41; SS 36; ILS 7; LF 11; IB 19; FN 51; SDZ 8; RGN 12; TB 15; MSI 42.

Vol. 120. (San Marco 5):
KD 156; KP 270; IRS 21; SS 34; ILS 1; LF 5; IB 11; FN 36; SDZ 1; RGN 7; TB 20; MSI 22.

Vol. 121. (Gambini 1):
KD 193; KP 239; IRS 33; SS 34; ILS 8; LF 7; IB 14; FN 49; SDZ 5; RGN 9; TB 18; MSI 32.

Vol. 122. (Media 2):
KD 256; KP 119; IRS 43; SS 61; ILS 9; LF 7; IB 24; FN 32; SDZ 6; RGN 3; TB 15; MSI 57.

Vol. 123. (Gambini 1):
KD 239; KP 72; IRS 77; SS 42; ILS 15; LF 3; IB 40; FN 25; SDZ 2; RGN 9; TB 21; MSI 38.

Vol. 124. (L. Pestalozzi 4):
KD 309; KP 36; IRS 41; SS 51; ILS 11; LF 6; IB 25; FN 35; SDZ 8; RGN 4; TB 11; MSI 51.

Vol. 125. (Bastia 2):
KD 235; KP 102; IRS 25; SS 29; ILS 13; LF 9; IB 24; FN 36; SDZ 5; RGN 7; TB 33; MSI 56.

Vol. 126. (Bastia 2):
KD 312; KP 150; IRS 43; SS 47; ILS 3; LF 9; IB 20; FN 37; SDZ 3; RGN 9; TB 10; MSI 33.

Vol. 127. (Gambini 2):
KD 230; KP 218; IRS 33; SS 45; ILS 0; LF 6; IB 11; FN 53; SDZ 5; RGN 8; TB 15; MSI 23.

Vol. 128. (dell'Istria 58):
KD 269; KP 122; IRS 39; SS 37; ILS 7; LF 5; IB 8; FN 49; SDZ 2; RGN 3; TB 20; MSI 27.

Vol. 129. (Veronese):
KD 215; KP 249; IRS 28; SS 31; ILS 4; LF 29; IB 17; FN 15; SDZ 10; RGN 3; TB 15; MSI 24.

Vol. 130. (Veronese 1):
KD 201; KP 255; IRS 29; SS 34; ILS 5; LF 17; IB 9; FN 49; SDZ 3; RGN 5; TB 15; MSI 25.

Vol. 131. (Antenorei 14):
KD 152; KP 235; IRS 31; SS 34; ILS 1; LF 14; IB 11; FN 30; SDZ 3; RGN 11; TB 14; MSI 15.

Vol. 132. (dell'Istria 56):
KD 151; KP 291; IRS 17; SS 32; ILS 4; LF 12; IB 10; FN 32; SDZ 0; RGN 8 TB 9; MSI 16.

Vol. 133. (Veronese 1):
KD 192; KP 279; IRS 20; SS 22; ILS 4; LF 11; IB 10; FN 27; SDZ 2; RGN 9; TB 15; MSI 19.

Vol. 134. (Scuole Nuove 14): z z
KD 245; KP 199; IRS 28; SS 45; ILS 3; LF 8; IB 14; FN 52; SDZ 11; RGN 7; TB 27; MSI 36.

Vol. 135. (Scuole Nuove 14):
KD 191; KP 219; IRS 30; SS 73; ILS 3; LF 10; IB 13; FN 48; SDZ 2; RGN 11; TB 25; MSI 20.

Vol. 136. (Scuole Nuove 14):
KD 208; KP 232; IRS 30; SS 34; ILS 2; LF 6; IB 5; FN 59; SDZ 5; RGN 14; TB 12; MSI 23.

Vol. 137. (Veronese 1):
KD 271; KP 211; IRS 32; SS 43; ILS 8; LF 10; IB 6; FN 43; SDZ 7; RGN 9; TB 19; MSI 20.

Vol. 138. (Antenorei 14):
KD 174; KP 168; IRS 21; SS 45; ILS 2; LF 10; IB 5; FN 33; SDZ 2; RGN 10; TB 8; MSI 13.

Vol. 139. (Antenorei 14):
KD 245; KP 228; IRS 31; SS 38; ILS 3; LF 11; IB 13; FN 32; SDZ 8; RGN 9 TB 13; MSI 17.

Vol. 140. (Vespucci 2):
KD 287; K 155; IRS 50; SS 58; ILS 3; LF 14; IB 20; FN 43; SDZ 6; RGN 4; TB 19; MSI 41.

Vol. 141. (Calvola 6):
KD 284; KP 100; IRS 34; SS 46; ILS 6; LF 2; IB 29; FN 24; SDZ 12; RGN 12; TB 23; MSI 36.

Vol. 142. (Navali 1):
KD 347; KP 71; IRS 46; SS 60; ILS 15; LF 4; IB 49; FN 73; SDZ 9; RGN 5; TB 9; MSI 62.

Vol. 143. (Colonna 1):
KD 336; KP 78; IRS 29; SS 44; ILS 14; LF 5; IB 24; FN 42; SDZ 5; RGN 6; TB 13; MSI 45.

Vol. 144. (Tigor 3):
KD 298; KP 51; IRS 29; SS 46; ILS 13; LF 3; IB 15; FN 46; SDZ 2; RGN 11 TB 2; MSI 257.

Vol. 145. (Madonna del Mare 11):
KD 240; KP 91; IRS 28; SS 42; ILS 3; LF 5; IB 16; FN 34; SDZ 3; RGN 11 TB 13; MSI 30.

Vol. 146. (Colonna 1):
KD 248; KP 46; IRS 33; SS 34; ILS 9; LF 3; IB 28; FN 38; SDZ 5; RGN 4; TB 12; MSI 34.

Vol. 147. (Madonna del Mare 11):
KD 305; KP 75; IRS 37; SS 35; ILS 9; LF 1; IB 36; FN 34; SDZ 4; RGN 11; TB 13; MSI 62.

Vol. 148. (Diaz 26):
KD 257; KP 37; IRS 36; SS 39; ILS 19; LF 3; IB 47; FN 28; SDZ 4; RGN 9; TB 13; MSI 32.

Vol. 149. (San Giorgio 6):
KD 341; KP 37; IRS 44; SS 37; ILS 14; LF 8; IB 36; FN 27; SDZ 7; RGN 10; TB 9; MSI 58.

Vol. 150. (San Giorgio 6):
KD 306; KP 40; IRS 33; SS 32; ILS 8; LF 7; IB 41; FN 39; SDZ 6; RGN 3; TB 14; MSI 49.

Vol. 151. (Tigor 3):
KD 273; KP 60; IRS 20; SS 43; ILS 3; LF 3; IB 24; FN 22; SDZ 3; RGN 7; TB 10; MSI 26.

Vol. 152. (Madonna del Mare 11):
KD 203; KP 33; IRS 36; SS 30; ILS 18; LF 5; IB 31; FN 14; SDZ 2; RGN 4 TB 13; MSI 34.

Vol. 153. (Diaz 20):
KD 309; KP 42; IRS 40; SS 40; ILS 29; LF 6; IB 54; FN 30; SDZ 8; RGN 6; TB 9; MSI 38.

Vol. 154. (Hortis 1):
KD 314; KP 28; IRS 25; SS 37; ILS 25; LF 9; IB 56; FN 22; SDZ 14; RGN 5; TB 15; MSI 64.

Vol. 155. (Lazzaretto Vecchio 24):
KD 290; KP 71; IRS 27; SS 58; ILS 7; LF 6; IB 45; FN 41; SDZ 5; RGN 13; TB 25; MSI 31.

Vol. 156. (R. Gessi 8):
KD 339; KP 54; IRS 51; SS 70; ILS 19; LF 2; IB 48; FN 40; SDZ 5; RGN 5; TB 19; MSI 64.

Vol. 157. (Lazzaretto Vecchio 24):
KD 277; KP 82; IRS 40; SS 39; ILS 6; LF 4; IB 38; FN 52; SDZ 3; RGN 12; TB 23; MSI 46.

Vol. 158. (R. Gessi 8):
KD 303; KP 29; IRS 22; SS 28; ILS 25; LF 5; IB 76; FN 13; SDZ 9; RGN 0; TB 17; MSI 49.

Vol. 159. (R. Carli 18):
KD 357; KP 31; IRS 47; SS 43; ILS 35; LF 3; IB 59; FN 16; SDZ 6; RGN 1; TB 11; MSI 49.

Vol. 160. (Diaz 20):
KD 31; KP 52; IRS 43; SS 39; ILS 21; LF 2; IB 57; FN 29; SDZ 5; RGN 5; TB 9; MSI 57.

Vol. 161. (Combi 13):
KD 317; KP 79; IRS 43; SS 50; ILS 17; LF 5; IB 53; FN 23; SDZ 4; RGN 6 TB 7; MSI 41.

Vol. 162. (San Giorgio 6):
KD 310; KP 43; IRS 33; SS 41; ILS 13; LF 3; IB 51; FN 44; SDZ 15; RGN 6; TB 33; MSI 42.

Vol. 163. (R. Carli 18):
KD 334; KP 34; IRS 28; SS 94; ILS 14; LF 0; IB 34; FN 17; SDZ 6; RGN 5; TB 7; MSI 49.

Vol. 164. (Piazza Hortis 1):
KD 281; KP 75; IRS 20; SS 57; ILS 7; LF 2; IB 18; FN 40; SDZ 9; RGN 8; TB 20; MSI 38.

Vol. 165. (Combi 13):
KD 367; KP 28; IRS 48; SS 87; ILS 6; LF 0; IB 33; FN 20; SDZ 2; RGN 9; TB 19; MSI 68.

Vol. 166. (Calvola 6):
KD 210; KP 76; IRS 43; SS 44; ILS 13; LF 7; IB 18; FN 27; SDZ 3; RGN 8; TB 14; MSI 24.

Vol. 167. (S. Andrej 5).
KD 199; KP 182; IRS 23; SS 59; ILS 5; LF 15; IB 13; FN 36; SDZ 6; RGN 10; TB 27; MSI 20.

Vol. 168. (S. Andrej 5):
KD 185; KP 154; IRS 29; SS 53; ILS 1; LF 5; IB 12; FN 40; SDZ 1; RGN 10; TB 16; MSI 23.

Vol. 169. (Mamiani 3):
KD 306; KP 72; IRS 34; SS 38; ILS 12; LF 8; IB 26; FN 31; SDZ 9; RGN 6; TB 21; MSI 36.

Vol. 170. (Mamiani 2):
KD 183; KP 180; IRS 21; SS 53; ILS 2; LF 15; IB 11; FN 36; SDZ 0; RGN 15; TB 14; MSI 13.

Vol. 171. (D'Isella 1):
KD 227; KP 146; IRS 38; SS 33; ILS 7; LF 7; IB 11; FN 55; SDZ 7; RGN 9 TB 29; MSI 19.

Vol. 172. (Veronese 2):
KD 153; KP 215; IRS 34; SS 30; ILS 7; LF 12; IB 14; FN 51; SDZ 11; RGN 7; TB 26; MSI 17.

Vol. 173. (L. Pestalozzi 4):
KD 169; KP 267; IRS 22; SS 26; ILS 3; LF 18; IB 12; FN 57; SDZ 8; RGN 7; TB 32; MSI 13.

Vol. 174. (Istria 55):
KD 165; KP 241; IRS 33; SS 37; ILS 4; LF 8; IB 8; FN 54; SDZ 8; RGN 9; TB 28; MSI 11.

Vol. 175. (Istria 55):
KD 234; KP 216; IRS 29; SS 35; ILS 1; LF 3; IB 5; FN 64; SDZ 8; RGN 10; TB 26; MSI 10.

Vol. 176. (Istria 55):
KD 236; KP 179; IRS 43; SS 29; ILS 2; LF 1; IB 3; FN 30; SDZ 4; RGN 6; TB 21; MSI 24.

Vol. 177. (S. Andrej 68):
KD 240; KP 227; IRS 42; SS 51; ILS 4; LF 9; IB 6; FN 39; SDZ 3; RGN 8; TB 27; MSI 21.

Vol. 178. (Istria 170):
KD 105; KP 144; IRS 82; SS 67; ILS 1; LF 3; IB 14; FN 41; SDZ 9; RGN 9; TB 24; MSI 23.

Vol. 179. (Istria 170):
KD 210; KP 141; IRS 36; SS 65; ILS 1; LF 3; IB 15; FN 23; SDZ 4; RGN 1; TB 16; MSI 21.

Vol. 180. (S. Andrej 100):
KD 262; KP 182; IRS 46; SS 71; ILS 5; LF 3; IB 15; FN 47; SDZ 47; RGN 5; TB 16; MSI 50.

Vol. 181. (S. Andrej 100):
KD 284; KP 183; IRS 25; SS 71; ILS 2; LF 6; IB 12; FN 47; SDZ 2; RGN 4; TB 13; MSI 30.

**Vol. 182. (Sked

GORIŠKI DNEVNIK
PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - SVETOGORSKA ULICA 42 - TEL. 749

Iz spomenice DFS rimski vladi

Slovenski partizani v Italiji so se složno borili z italijanskimi tovariši

Zahtevamo priznanje partizanske kvalifikacije slovenskim borcem

Naravno je, da so se Slovenci v Italiji, po vsem onem trpljenju, katerega so bili skozi dolga leta deležni s strani fašizma, kompaktno pridružili borbi onih naprednih demokratičnih sil v svetu, ki so hotele z orožjem uničiti nacifašizem. Brez te borbe bi ne bilo danes nove italijanske republike in nove demokratične ustave. Kakor smo imeli večkrat priliko omeniti v tej spomenici, pa uživajo Slovenci v Italiji bore malo sadov svoje zmage nad fašizmom in enako se godi tudi tvorcem te zmage — slovenskim partizanom in onim, ki so jih v tej borbi podpirali.

Slovenski partizani v Italiji so se složno s svojimi italijanskimi tovariši borili v sestavu IX. korpusa IV. armade in bi bila torej, v smislu čl. 3 zakonskega dekreta z dne 21. VIII. 1945, št. 5518, za njihovo priznanje pristojna komisija s sedežem v Rimu. Ta komisija je nekaj prošenj ugodno rešila, ostale pa je odstopila v nadaljnje poslovanje krajevni komisiji v Padovi, ki je prošnje poslala nato posebni komisiji s sedežem v Gorici. Tudi ta se je izjavila za nepristojno in je vrnila spise komisiji v Rimu. Iz nerazumljivih razlogov se proglašajo vse tri komisije za nepristojne, medtem pa beži čas, slovenski partizani, njihove vdove in sirote pa trpe pomanjkanje, ker jim zaradi nepriznanja partizanske kvalifikacije ne more biti odmerjena pokojnina kot njihovim tovarišem italijanske narodnosti.

Slovenci v Italiji so svoje borce med osvobodilno borbo moralno in materialno podpirali, kolikor so le mogli in marsikdo je svoje patriotično delo plačal z življenjem, z izgonom v Nemčijo ali z izgubo svojega premoženja, ki mu je bilo od nacifašistov uničeno. Zakonski dekret z dne 19.IV.1948, št. 517 priznava sicer pravico do povračila terjatev partizanskim edinicam, ne upošteva pa razvrednotenja sedanje valute in dejstva, da je večina podpornikov partizanskega pokreta uničila ali izgubila svoja potrdila o dajatvi. Kljub temu so se tukajšnji Slovenci poslužili omenjenega zakonitega določila in so vložili predpisane prijave na finančno intendanco. Do današnjega dne pa ni bila še nobena prošnja rešena, medtem ko vrednost valute še nadalje pada.

Tudi v tem pogledu zahtevamo, da se ne dela razlikovanje med italijanskimi in slovenskimi.

IZ KANALSKE DOLINE

Prizadejane krivice nas bodo se bolj utrdile v borbi za naše pravice

Tam na severu videmske pokrajine, med Predilom, Peterimi špicami in Kraljevskim vrhom mirno sanja prelepa slovenska vas Rabelj. Ime Rabelj je dobila vas bržkone po Osvaldu Rablju, ki je bil v 15. stoletju lastnik tamkajšnih rudnikov cinka in svinca. Pozneje, to je 1. 1918, pa so Italijani spremenili to ime v Cave del Predil — rudniki Predila, ker se nahaja prav tam v bližini prelaz Predil.

Približno pol ure hoda od vasi leži prekrasno Rabeljsko jezero, pod katerim je napeljan rov in tu skozenj prihajajo rudarji dnevno iz Bovškega na delo v rabeljski rudnik. Te rudnike, kakor je bilo ugotovljeno iz raznih virov, so začeli izkoriščati najmanj že v 14. stoletju. Zaposlenih je bilo vedno večje ali manjše število rudarjev; današnja statistika pa nam kaže nad 1300 rudarjev in delavcev in od teh je velik del Slovencev.

Seveda so bivali pred časom skoraj samo Slovenci in nekaj Nemcev; število Italijanov prišlekov pa se je zadnje čase močno dvignilo, posebno veliko se jih je priselilo iz južne in srednje Italije, ki imajo kajpada najboljša mesta in odšedajo kruh domačinom; prav zaradi tega tudi tu začenja brezposelnost, zlasti odpust Slovencev in na njihova mesta pridejo seveda doseljenci.

Svet je močno gorat; zato ne uspevata ne živinoreja ne poljedelstvo. Bogati smrekovi in mecesnovi gozdovi so deloma občinska ali državna last. Prebivalstvo te vasice živi le od žuljev trdega dela v rudnikih, ki pa je zelo slabo plačano, tako da z veliko težavo izhajajo preko dolgega meseca in bredejo v dolgove. Drugih dohodkov nimajo, saj nimajo niti pedi zemlje, ki bi jo mogli obdelavati kot vrtiček: le skala in gozd jih morata preživljati. Trd je kruh rudarja, ki dela v rudniku svinca, a še trši je socialni položaj Rabeljčanov in vseh Kanalskih Slovencev.

V Rablju živi približno 100 slovenskih družin s čez 60 šoloobveznimi otroki. Te slovenske matere in očetje se na vso moč trudijo, da bi dosegli šolo v materinem jeziku, kaj iz dneva v dan čutijo večjo potrebo po njej, ker prav tej vasi preti resnična nevarnost, da jo preplavi italijanski živelj. Najboljše družine so optirale za FLRJ in na njihova mesta bodo prišle seveda italijanske družine. Lansko šolsko leto so te zavedne matere obupavale in jokale ko so videle, da so oblasti odprle nemško šolo iz Kanalske doline. Naj ne mislijo, da nas bodo zatrli s takim postopanjem.

Le zavest in upornost se bosta vedala. Kanalski Slovenci so zaveden in zdrav rod, zato so se združili z beneškimi Slovenci in goriškimi brati, da se skupno bore za pravice, ki bi jim morale biti priznane na podlagi člena 6 italijanske ustave.

Kanalski Slovenci, ki so bili skoraj vsi kos italianizaciji (neznatno število jih je optiralo na Nemčijo, nekaj se jih je pa pošvabilo), se danes bore bolj kot koli preje za svoje pravice. Teh menda šovinisti ne morejo smatrati za italianissime, saj ne govore nikakega narečja, ampak lepo slovenščino, ki sliči govoru naših Gorenjcev. Starejši ljudje znajo vsi prav dobro čitati in pisati v slovenskem jeziku ker doba 25-letnega uničevanja naše kulture ni uspela, da bi zatrla slovenski jezik pri teh tako zavednih ljudeh. Danes ko jim je zopet dana prilika, da lahko segajo po slovenskem čtivu, ne manjka v nobeni hiši slovenskega časopisja, romanov, povesti in pesmi. Skoraj vsi poznajo več ali manj tudi slovensko literaturo in zgodovino slovenskega naroda. Ker je pa nujno potrebno, da se da tej mladinj možnost, da se izobrazi v materinščini, zato sleherni Kanalski Slovenec čuti dolžnost, da zahteva to, kar mu pritiče kot Slovencu. Če že ne morejo izboljšati življenjskih pogojev, ker jim je narava oddelila trd kamenit, obenem pa prekrasen in rajskomil svet med gorami, morajo na vsak način izboljšati socialni položaj, ki je danes obupen.

Plinska cev je počila

Včeraj je 20-letni delavec Cotič Ivan iz Sovodenj popravljal v ul. Montecucco plinske cevi. Pri izkopavanju pa je s kopačem zadel ob cev, ki je počila. Plin, ki je uhajal iz nje z vso silo, je mlademu delavcu, ki je hotel luknjo zamašiti, napolnil pljuča in ga skoraj zastrupil. Na pomoč mu je prišel Zeleni križ, ki ga je odpeljal v občinsko bolnico, kjer so mu takoj odpomogli iz nevarnosti in danes se Cotič počuti že skoraj zdravega.

Obleka in ura jim je prišla prav

Včeraj je 44-letna Peršolja Milka prijavila tukajšnji policiji, da so ji neznani tatovi, ki so se ponoči vtihotapili v njeno stanovanje, odnesli zapestno uro in nekaj obleke, vse skupaj v vrednosti 6000 lir.

Vidožu Ivanu iz ul. Colombo so včeraj neznanci odpeljali moško kolo vredno okrog 15.000 lir.

Ukinitev prometa v ul. Trivigiano

Goriška občina obvešča, da se je sekcija za dela državnih železnic odločila pričeti z dokončnim popravilom železniškega prehoda pri Standrežu. Zato bo cesta Camillo Trivigiano ostala od 7. ure dne 24. t. m. do 7. dne 26. zaprta za vsak promet.

V teh dneh bo promet usmerjen v ul. Antona Tabaja.

SEJA OBČINSKEGA UPRAVNEGA ODBORA

Podražitev plina v Gorici

V torek zvečer se je občinski odbor, kakor je sklenil že pri prejšnji seji, zopet sestal, da bi zaključil z delom, ki ga ni utegnil odpraviti pri zadnji seji. Najprej je župan poročal o predlogih občinske notranje komisije, ki se tičejo občinskih nameščencev.

Nekateri od teh predlogov so bili sprejeti, kakor oni za podelitev prevoznega sredstva občinskim nameščencem za poletne izlete in udeležbo enega člana komisije pri proučevanju nameščenske ureditve. Za vse druge je odbor sklenil, da jih bo natančneje pregledal. Nato so odobrili sprejem najboljše ponudbe za dobavo občini 5000 stotov drv za kurjavo.

Nato se je razpravljanje osredotočilo na šolsko poslopje v ul. Marconi št. 4, in to na podlagi predloga, ki ga je predložila lastnica vd. Lanassi. Občinski odbor si je pri tem pridržal pravico sklepati po nekaterih ugotovitvah.

Potem je prišlo na vrsto javno kopališče v ul. Sauro, za katero je odbor naročil nekemu odborniku, da se bo bolje pozanimal za kopalnice in sprejel nato ponudbo pedikerja Glessi Ivana in mu oddal v najem dnevni hotel na poskušnjo za dobo 6 mesecev.

Po pregledu in sprejemu nekaterih sklepov vsakdanje uprave so se odborniki pomudili pri novi ministrski odredbi, s katero se je cena premogu za plin povišala z dne 1. julija na 3.200 lir za tono ter še pri drugi ministrski odredbi, s katero je ministrstvo pooblastilo plinska podjetja, da povišajo cene plinu. Na podlagi te odredbe je medministrski odbor za cene odredil, da bo cena plinu od 1. julija dalje povišana za 8 lir za kub. m in da bo sicer poskočila od 26 lir na 34 za kub. m.

Za Gorico pa je isti odbor odredil povišek 7 namesto 8 lir. Tako da bo plin v našem mestu stal po 33 lir za kub. m.

Občinski odbor v prisotnosti ravnatelja občinskih podjetij je vzel na znanje ministrsko odredbo, ki jo v drugih mestih že dalj časa izvajajo.

Sejo so nato prekinili in so se zopet sestali sinoči ob 17.30.

Prestopniki meje na razpravi

IZPRED SODISCA

V torek dopoldne so imeli na goriški sodniji izredno zasedanje. Najprej so obsodili dva skrivna prestopnika meje, Terzetta Guida iz Mestre, ki so ga jugoslovanski obmejni organi izročili 4. junija t. l. italijanskim na 1 mesec zapora in 11.331 lir globe.

Madžarskega državljana 31-letnega Movio Vahe, bivajočega v Benetkah, ki je že nekajkrat skrivno prestopil mejo in bil v Jugoslaviji, so obsodili, ker že predkaznovan zaradi istega prestopka, na 4 mesece zapora in 21.333 lir globe.

* * *

Nato je sodnik dr. Pascoli pregledal obtožnico 45-letnega Leghisse Ferruccia in 31-letnega Teoducija Lea; prvi stanujoč v ul. Ongiolina št. 16 in drugi v Vicolo del Guado. Leghissa je bil obtožen, da je kot uradnik pri zaveznikih izdal 1947 leta Teoducciju dve izjavi, ki sta potrjevali, da je Leghissa prodajal in kupoval razno blago za zaveznike in ga tako razbremenil plačila dohodninskega davka. Toda izjavi sta se zdeli inšpektorju finance sumljivi in je zato Leghisso prijavil sodnim oblastem zaradi ponaredbe istih, Teoduccia pa, ker se jih je posluževal.

Po dolgem zaslišavanju si sodnik ni mogel na jasno in je zato oba oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

Zgodba o ukradenem zlatu

Na včerajšnji razpravi pa je moral na zatožno klop 80-letni urar Martin Suligoj iz ul. Caprin obtožen, da je lanskega julija kupil od neznancev zlato uro, zlat prstan in zlato zapestnico, za katere je policija pozneje ugotovila, da spadajo k zlatnini, ki so jo neznani tatovi odnesli nekaj časa prej iz blagajne kavarne Rajnis v ul. Oberdan, ter da ni te registriral.

Pri zaslišavanju se je izkazalo, da Suligoj res ni mogel vedeti, da so bili ti predmeti ukradeni in so ga zato prve obtožbe oprostili zaradi pomanjkanja dokazov. Ker pa kupljene zlatnine ni vknjižil so ga obsodili na 2000 lir globe.

Tekma balincarjev

Novoustanovljeni mednarodni krožek balincarjev priredi v nedeljo 26. t. m. balincarsko tekmo v dvojicah pri gostilni PAVLIN v ul. XX Septembra št. 54. Tekmovanje se bo pričelo ob 16. uri.

Za zmagovalce so poskrbljene bogate sladkosnedne nagrade. Tekme se bodo vršile po goriških pravilih. Vabljene so vse balincarske zveze v pokrajini in izven nje.

Živinski trgi v videmski pokrajini

Zveza trgovcev v Gorici sporoča, da so bili od 3. t.m. obnovljeni živinski sejmi v naslednjih občinah videmske pokrajine: Cedad, Palmanova, Azzano Decimo, Fagagna, Artegna, Stanjel v Furlaniji, Valvasone, Buje, Tramonti di Sopra, Tarčent, Neme in Spilimberg. Kdor se namerava udeležiti z živino teh sejmov in prihaja iz drugih pokrajin, se mora držati naslednjih predpisov:

Živino, ki prihaja iz drugih pokrajin, je treba preden pride na sejem ali preden je postavljena na prodaj izvzemši živino, ki jo pripeljejo direktno v kakšno klavnico, kjer je določena za zakol, pridržati za dobo 10 dni v osamljenem hlevu ob meji pokrajine. Zainteresirani trgovci morajo takoj obvestiti o prihodu živine županstvo občine, kjer nameravajo pridržati živalj in sporočiti kraj, kjer se nahaja hlev, ki so ga izbrali za karanteno svoje živine.

Živina, ki prihaja iz drugih pokrajin po železnici, kamioni ali drugimi vozili, mora biti opremljena z živinozdravniško izjavo na zadnji strani obrazca 3 (roza).

KINO

VERDI. 17: «Židovje Jeribe», K. Wilde.
VITTORIA. 17: «Morski tihotapci», R. Brazzi.
CENTRALE. 17: «Mesto jazza», A. de Cordova.
MODERNO. 17: «Velika ljubezen», I. Dunne.
EDEN. 17: «Ropar Jess».

Žolč proti našim šolam

Tisti «prerokiv», ki sedijo okrog znanega šovinističnega videmskega tednika, še vedno ne morejo spati zaradi slovenskih šol, ki so po njihovem snoparskem pojmovanju sploh odveč in bi jih bilo treba odpraviti. Sedaj so prišli na dan s predlogom, da je treba šole s slovenskim učnim jezikom moralizirati in «če tega ni mogoče storiti, ker so na poti izvenšolski ali protišolski razlogi, ki prevladujejo, naj podvzamejo potrebne korake, ki se nam zdijo najbolj primerni, ter naj jim odvzamejo pravico javnosti».

V svojih nadaljnjih «nasvetih» pravijo ti modrijani, da naj bodo slovenski učenci podvrženi istim državnim izpitom kot oni iz šol z italijanskim učnim jezikom. Ce niso s tem zadovoljni, naj se odpovedo italijanski diplomi.

Ne bomo se z njimi že nadalje prerekali, ker smo na te in na druge njihove bedastoče odgovorili že prejšnji teden v našem članku. Vsekakor nas ti nasveti močno spominjajo na miselnost in dejanje raznih federalov iz dobe med obema vojnama. Tudi ti so čestokrat ironično in zlobno zatrjevali, da imamo Slovenci enake pravice kot Italijani, ker da lahko govorimo po italijansko, hodimo v šole z italijanskim učnim jezikom in imamo enake možnosti za dostop k virom italijanske kulture.

Hvala lepa za take pravice. Mi imamo svoje pravice pisane v ustavi in mirovni pogodbi in če ste že hoteli priključiti naše kraje, morate spoštovati tudi obveze, ki ste jih s tem sprejeli. Sicer pa je to stvar italijanske vlade, ne pa takih zakotnih modrijanov.

SPLOSNA REVIZIJA SOFERSKIH IZKAZNIC

Opozarjamo lastnike začasnih šoferskih izkaznic, da komisija za njihovo revizijo, ki ima svoj sedež v Gorici ul. Oberdan 20, vrši revizijo danes 22. t. m. od 9. ure dalje za one začasne izkaznice, ki so zapadle 27. aprila 1949.

Interesenti naj se osebno predstavijo omenjeni komisiji in s seboj naj prinesejo zdravniško spričevalo, ki ne sme biti starejše od 1. 1. 1949 in ga mora izdati zdravstveni inšpektorat državnih železnic (s podpisom overovljenem od šefa) ali pa enega izmed zdravnikov, katerega podpis mora biti overovljen.

Imetniki izkaznic, ki niso bile pregledane po letu 1943 in dovoljenja II. vrste, ki so jih prejeli v italijanskih kolonijah, morajo predložiti spričevalo na obrazcu IGM 28 F, ki potrjuje izpit pri enem izmed deželnih inšpektoratov.

ZAPADLI DAVKI

Opozarjamo vse obrtnike, da je do 30. t. m. zadnji rok za plačilo drugega obroka prometnega davka (imposta sull'entrata). Kdor bi ga ne plačal o pravem času, bo moral doplačati 10 odst. kazni za zamudo.

ISTRSKI DNEVNIK
PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301/a PRITL. - TEL. 70

Gostovanje baleta, solistov, zbora in orkestra ljubljanske Opere v Kopru in Piranu

Slovenski umetniki so se predstavili v dovršeni obliki

Ne samo izbrancem, nego kulturo in umetnost ljudstvu, ki naj bo bratska vez med narodi

Po nastopu ljubljanske Opere s «Prodano nevesto» in «Figarovo svatbo» ter ljubljanske Drame s «Kranjskimi komedijanti» (Br. Kreft), «Lacko in Kreflin» (Iv. Potrč) ter «Gorje pametnemu» (Gribojedov) in Slovenskega narodnega gledališča v Trstu s Cankarjevimi «Hlapci», Gogoljevo «Ženitvijo» in Galsworthyjevo «Srebrno tobačnico» nam je ravnateljstvo koprskega gledališča pripravilo nadaljnji umetniški užitek z nastopom baleta, posebej če z nastopom umetnikov - plesalcev Mlakarjevih, dalje raznih solistov-pevcev in orkestra ljubljanske Opere.

Koper v svojem obstoju menda še ni doživel takšnega kulturnega udejstvovanja, dasi se tako rad ponaša s svojo preteklostjo. Ze od prihoda JA in nastopa ljudskih oblasti se je raven kulturno-prosvetnega življenja tako dvignila, da jo lahko primrejamo sorazmerno z ono kulturnih središč.

Pri tem ne smemo pozabiti podčrtati, da skrbi koprska gledališka uprava zlasti tudi za to, da je italijanski del prebivalstva vseh teh užitkov enako deležen, kot slovensko-hrvatski. Poleg tega, da imamo v koprskem gledališču nastope in prireditve z izključno italijanskim sporedom, je zlasti ljubljanska Opera izbrala operna dela («Prodano nevesto» in «Figarovo svatbo»), ki so več ali manj znana tudi italijanskemu občinstvu. V kolikor gre za slovenska in slovanska dela je pravilno, da skuša gledališka uprava seznaniti italijanskega poslušalca tudi z našo glasbeno umetnostjo. S tem postane koprsko gledališče posredovalec medsebojnega kulturnega zbližanja in spoznavanja obeh narodov ter njunih kultur. Za vokalni in inštrumentalni del koncerta je bil morda celo namenoma izbran spored del najbolj popularnih skladateljev kot Rossinija, Verdija, Puccinija, Bizeta, Mozarta, Cilea, Čajkovskega itd., ki so znana tudi Koprčanom, da so na ta način še bolj dojemali lepote glasbene umetnosti.

Novost zadnjega gostovanja v Kopru je bil nedvomno balet. Te panoge umetnosti med Slovenci še do leta 1919, do zloma stare Avstrije, še nismo poznali. Toda kot povsod drugod, smo dobili tudi v baletu prave umetnike in umetnice, čeprav nam je manjkala tradicija.

V tem oziru je bil program srečno izbran, ker se je naslonil zlasti na znamenita ruska ter srbo - hrvatska glasbena dela. Ne pomaga nič, ruski in srbo - hrvatski skladatelji niso mogli mimo svojih slikovitih in dinamičnih plesov, ne da bi jim dali tudi glasbeno-umetniški okvir. Kdor je videl kdaj plesati Ruse njihovo mazurko, kazačok itd. ter Srbe in Hrvate njihove številna kola, se zaveda tega ogromnega folklornega in tudi umetniškega zaklada, v katerem je polno epike, lirike, skratka poezije. Hkrati se zave vsakdo banalnosti, praznote, ki jo občutj na zapadu, ki je dal iz tolikega življenja svojih narodov iz sebe trdo, neokretno premikanje korak naprej, dva nazaj, korak na levo in na desno, vselej z obveznim priklonom, drsanje z nogami po parketu, na posebnem mestu s ceremonierjem, ki vodi in taktira kadriljo.

Zato ni čudo, če so bile že v prejšnjem stoletju ruske opere predvsem v Petro - Leningradu, Moskvi, Harkovu, Saratovu, Kijevu itd. znane tudi po svojih dovršenih in nedosegljivih baletnih zborih. Ni tudi naključje, da je ravno ruska zemlja rodila Ano Pavlovno in da je češki skladatelj Ant. Dvorak ravno s svojimi «Slovanskimi plesi» opozoril ves glasbeni svet na svojo umetnost in z njimi zaslovel.

* * *

Prvi nastop gostov je bil 12. junija v Kopru z «Malo balerino». Naša umetnika Pia in Pino Mlakar sta sestavila 5 plesnih suit iz življenja plesalčeve družine na izvirno kitarsko glasbo, ki so jo napisali de Visee, Giuliano, Chavarri, Paganini in St. Prek. To svojevrstno delo obravnava snov družinskega življenja umetnika-plesalca, njegove žene plesalke in otroka, ki jima sledi na umetniški življenjski poti. Te plese sta naslonila oba Mlakarjeva na glasbo raznih velikih mojstrov in deloma na improvizacijo kitarista Preka, ki ju je ta večer tudi spremljal.

Mlakarjeva sta dovršena koreografa — lahko rečemo — svetovnega formata in slovesa, saj sta ponovno nastopala v Parizu, Londonu, Muenchenu, Zuerichu in drugih velikih mestih. Tako je pridobil na primer tudi hrvatski skladatelj Fr. Lhotka (po rojstvu Ceh) sloves zlasti z baleti, ki jih je zložil po koreografiji Pina Mlakarja in njegove žene Pie. To so baleti Vrag na vasi, Srednjeveška ljubezen in posebno občuteni Lok.

V umetnem plesu sta oba Mlakarjeva prav tako prvorazredna umetnika. Njuno podajanje je globoko zamišljeno in vsak gib, vsaka kretnja imata svoj pomen. Kot prava umetnika ne iščeta praznih zunanjih učinkov. To njima ni potrebno, ker imata prave zaklade izražanja. Stil njune ritmike je tako adekvaten dejanju, da misliš in plešeš z njima. Oba prelivata sproti nekako podzavestno življenje v gimnastično mimiko ter mu dajeta vseeno občuteno vsebino z neslišnimi besedami in izredno lep ton ter nastop.

V ta — rekel bi — «začarani krog» uvajata svojo hčerkico Veroniko, ki se približuje že danes svojim staršem. Občutili smo, da je tudi njena duša kljub temu, da je doživela šele malo pomladi, polna občutja in ne samo že precizne tehnike. Kar je pa važno, že njeni prvi koraki in nastopi kažejo na to, da bo tretirala baletno umetnost z obsežno izobrazbo, ki jo prenaša na njo šola in neizčrpno znanje njenih učiteljev - staršev.

St. Prek kot kitarist je pokazal vso svojo virtuoznost. Do tega koncerta nismo še imeli prilike slišati ta inštrument v tako popolni obliki in si nismo mogli misliti, da je mogoče iz tega na prvi pogled enostavnega glasbila izvabiti toliko lepih tonov ter jih zliti v tako harmonično celoto. St. Prek je poleg svojega umetniškega znanja na kitaro, pokazal tudi svoje skladateljske sposobnosti.

* * *

Drugi dan 13. junija zvečer je bil v Piranu v gledališču Tartini vokalno-inštrumentalni koncert s sodelovanjem pevcev-solistov, baleta in orkestra ljubljanske Opere.

Ko solisti-pevci so nastopili Vidalijeva (sopran), R. Francl (tenor) in Janko (bariton). S spremljevanjem orkestra pod taktirko S. Hubada in dr. D. Švare so odpeli izbrane arije iz oper že zgoraj imenovanih skladateljev, ki so navdušile vse poslušalce.

Vidalijeva je pela tudi v italijanskem jeziku s sočnostjo, suvereno mirnostjo, njeni pianissimi so umirili valovito publiko, da ji je zastala sapa in si skoro čutil samo njeno pritajeno dihanje. Vidalijeva je doživela izredno velik aplavz. Francl je odpel prav tako s svežim glasom arijo za arijo. Njegov spev iz «Kneza Igorja» je bil za poslušalce nov, vendar sprejet zelo toplo. Janko je s svojim «šmelcom», sonornostjo, živahnostjo enako na mah pritegnil vse prisotne posebno še, ker ima zlasti italijanska publika veliko pasijo za — baritonske parte.

Pirančani-domačini so mislili, da bodo slišali našo violinistko Stanič Jelko v Tartinijevi sonati Vražji trilček (il Trillo del Diavolo), ki pa nas na žalost ni mogla obiskati. Piran je vendar rojstno mesto Gius. Tartinija, tega znamenitega glasbenega znanstvenika, skladatelja in violinista, ki je v blesteči igri prekosil vse dotedanje virtuoze.

Baletni zbor je z obema plesalcema-solistoma Pio in Pinom Mlakarjem uprizoril kolo - folklorni ples iz opere Jakova Gotovca «Ero z onega sveta», ki je šla že čez vse odre srednje Evrope. Mlakarjevi in člani baleta so dali kot sam glasbenik v ta ples pravi izraz, ki je zrasel iz naturalističnih tal in iz ljudskih usedlin, ki so ga baletniki in skladatelj s svojo interpretacijo oplemenitili. Gledalci so bili prezenečeni nad višino te vrste umetnosti.

Z enako preciznostjo, globokim pojmovanjem in umetniško dovršeno je odigral operni orkester odlomke iz raznih opernih skladb. Prvo polovico inštrumentalnega dela koncerta je diriral S. Hubad, drugi pa dr. D. Švara. Oba sta se že pri tem izkazala kot kapelnika-mojstra, ki poznata najmanjši odtenek skladateljevega doživetja in izražanja ter sta vse to neprisiljeno prenesla na poslušalce.

Ob zaključku sporeda je dijakinja Gruden Jolanda v imenu vseh navzočih in dijaštva ter vzgojiteljev Pomorskega tehnikuma najprej pozdravila v slovenščini vse sodelujoče umetnike, nato pa se jim zahvalila za njihovo požrtvovanje, ki je omogočilo prebivalstvu Pirana in okolice ne glede na narodnost prvovrsten umetniški užitek. Pri tem je poklonila pevki Vidalijevi in dirigentu Švari vsakemu šopek lepega cvetja. Pionirka Italijanka je izrazila analogna čustva v italijanskem jeziku za italijanski del prebivalstva in izročila baletki Pij Mlakarjevi in dirigentu S. Hubadu zopet kite lepih rož.

To gostovanje v Piranu je odjeknilo zelo močno v vse sloje ljudstva in brez izjeme vsakdo si želi čim preje podobnega večera, polnega umetniškega doživetja in dojemanja. Skoro ni treba posebej omenjati, da je bilo gledališče do zadnjega kotička zasedeno.

(Nadaljevanje jutri.)

Istrska prosveta in tekmovanje

Na zadnjem sestanku vseh predstavnikov prosvetnih društev, ki je bil v Kopru, so ti podali izčrpna poročila o stanju prosvete po naših vaseh. Svoje poročilo je podal tudi tajnik podzveze SHPZ. Obširno je analiziral pogoje, v katerih delujejo društva in podzveza. Izvajal je nadalje, kako te pogoje izboljšati. Predložil je tudi trimesečni tekmovalni načrt, katerega glavne obveze so:

Otvorjeno bo centralno lutkovno gledališče v Portorožu. Organizirali bomo glasbeni, dramatski in predavateljski aktiv, ki bo vsak na svojem področju izpopolnjeval delo društev. Obnovili bomo pet pevskih zborov. Obiskali bomo vsa društva in pregledali njihovo delovanje. Nadalje je v načrtu inventarizacija vsega društvenega imetja, enotne table za vsa društva, tečaj za pevovodje in kapelnike, ustanovitev folklornih skupin, organizacija dramskih skupin v Ankaranu in Kampel-Salari. Nastopilo bo dvajset društev s kulturnimi prireditvami. V treh krajih bodo okrajne prosvetne prireditve. Osemkrat bodo društva nastopila na radiu. Izven Kopra bo gostovalo SNG iz Trsta štirikrat. Važna so poleg domačih gostovanj tudi medsebojna gostovanja Koprščine in Bujščine. Vse prireditve pa so načrtno porazdeljene, da se medsebojno ne ovirajo.

Ko je še predsednik podzveze tov. Marion poglobil in dopolnil referat s pripombami in nasveti iz svojih izkušenj, je bil tekmovalni načrt soglasno sprejet. Prosvetno delo je postavljeno z njim na trdno podlago in bo gotovo razveseljivo napredovalo. Določene so za najboljše tekmovalne uspehe tri nagrade: 10.000, 5.000 lir in 10 knjig v vrednosti 2500 lir.

Sestanka so se udeležili naši preprosti ljudje, ki se udejstvujejo na prosvetnem polju, ker resnično občutijo, kako potrebna je izobrazba istrskemu ljudstvu. Zato so tudi sklenili, da bo 14. avgusta ponovno tak sestanek, ki bo podal pregled o napredku v tekmovanju. Sestanek je vodil član odbora tovariš Sabadin Ivan iz Vanganela.

(b...)

Portorož

Zaključek gostinskega tečaja

Te dni je bil zaključen v Portorožu slovenski in italijanski tečaj za gostinstvo in turizem, katerega je obiskovalo 38 tečajnikov. Vsi so napravili izpit s prav dobrim uspehom. Trije izmed njih: Beržan Franc, Sav Antonija in Ruzzier Faust so napravili izpit z odličnim uspehom.

V ponedeljek je uprava tečaja priredila poslovilni večer, katerega so se udeležili predstavniki ljudske oblasti, izpitna komisija, predavatelji in tečajniki. V hotelu «Piran», ki so ga pred kratkim obnovili, je bila v veliki dvorani lepo opremljena dolga miza, okrašena s cvetjem. Kot strežniki so nastopili tudi nekateri tečajniki v belih jopičih. Med zakusko je igral vojaški orkester. Tečajniki so se ob tej priliki zahvalili vodstvu in predavateljem za požrtvovalnost, ki so jo doprinesli za njihovo vzgojo. V imenu tečajnikov je govorila tov. Sav Antonija, ki je poudarila, da bodo tečajniki vestno vršili svoj novi poklic. Naglasila je še koliko je napravila ljudska oblast za delovno ljudstvo na vseh področjih gospodarstva. Dokaz je tudi ta tečaj, ki bo z vzgojo potrebnega gostinskega kadra dvignil in razširil tujski promet v našem okrožju.

Upravnik tov. Cizej, ki je vodil z vso požrtvovalnostjo slovenski in italijanski del tečaja, je poudaril ugodne pogoje ki so podani za razvoj turizma v naši coni. Prvi absolventi gostinskega tečaja bodo gotovo bodoči voditelji istrske kopališke industrije, ki bo kot drugod tudi pri nas važen gospodarski činitelj. Tov. Cizej je nadalje omenil, da sta z obnovo Portorža, ki se vrši že več mesecev, in se nanaša v prvi vrsti na preureditev hotelov, obratov in kopališč, ta dva pravkar zaključena tečaja v tesni povezavi. Ljudska oblast dela na tem, da izboljša življenjski standard vsem. Končno je tov. upravitelj predočil tečajnikom, naj ne mislijo, da s tem, če strežejo, morda komu hlapčujejo. Nikakor ne, ker njihov novi poklic je docela enakopraven z vsemi ostalimi.

Ravno tako je s toplo besedo bodril tečajnike predsednik izpitne komisije tov. Colja, ki je govoril v imenu okrožja. Med drugim je omenil, da se te vrste tečaji ne vršijo v nobeni drugi državi. Imenoval je te kadre — baze napredka —, ker je turizem tisto, kar zbližuje in povezuje narode.

Okrožna referentka za turizem je prav tako priporočila, naj si vedno izpopolnjujejo strokovno in ideološko znanje, ker pomeni zopet doprinos za razvoj turizma.

Prvi tečaj za gostinstvo in turizem je bil s to prisrčno slovesnostjo zaključen.

L. Kalan

Peti izlet Planinskega društva v Kopru

Koprska podružnica Tržaškega planinskega društva priredi 25. in 26. junija izlet na notranjski Snežnik z odhodom iz Kopra v soboto ob 15 s trga Brollo in s povratkom v nedeljo ob 22. Ogledali si bomo tudi prizorišča partizanskih borb.

Za večerjo v soboto zvečer je poskrbljeno v hotelu Zmaga v Ilirski Bistrici. Za nedeljo pa naj si udeleženci vzamejo hrano s seboj. Priporočljivo je vzeti s seboj tudi odejo.

UMAG

Le na zdravi podlagi in pošteni delavnosti članov in vodstva se zadruge lahko razvijajo

Mogoče bo kar prav, če danes spregovorimo nekaj besed o obnovljeni zadrugi ribičev v Umagu. Ves današnji razvoj, vsi napori in vsi uspehi so odvisni le od velike požrtvovalne delavnosti našega ljudstva, ki jod vodstvom ljudske oblasti ne odneha, tudi če mu tu pa tam namerno postavljene ovire včasih ustavijo za trenutek to napredovanje. Pogledali bomo en tak primer, ki se je dogodil v Umagu, ko je bila obnovljena in ponovno spravljena v obratovanje tamkajšnja zadruga ribičev.

Že takoj po osvoboditvi je bila v Umagu ustanovljena ribiška zadruga. Malo komu pa je danes znano, koliko naporov, koliko bridkosti so morali prestati današnji člani te zadruge prej ko je prišlo do sedanjega stanja. Pravijo, da se na napakah in v življenjski šoli učimo modrosti — prav in dobro upravljati in tudi živeti. No, nam je prav na tem, da povemo nekaj takega, ki bo vzpodbudno tudi za druge podobne zadruge, ki že delujejo, ali pa se bodo še ustanovile v okrožju.

Položaj ribičev Umaga in okolice je bil takoj po osvoboditvi vse prej kot dober. Četudi je obrežje v dolžini vsega okoliša umaške obale poznano, da ima ribe, ki so smatrane najboljše vrste in za najbolj zahtevne in celo luksuzne lovišča, in zato zelo iskane, so se tamkajšnji ribiči nahajali takoj po osvoboditvi v veliki revščini. Ta revščina je bila posledica grdega izkoriščanja, ki so ga morali prenašati dolga leta ribiči Umaga in okolice od strani privatnih lastnikov večjih bark. Ti so bili, kot je bilo že zelo v modi, po navadi — fašistični oblastniki, katerih so se vsi bali. Deloma je bila revščina tudi posledica povojnega stanja.

Ljudska oblast, ki je bila vedno že za časa rasti v najtežjih okoliščinah osvobodilne borbe, zaščitnik in podpornik vseh zdravih teženj ljudstva, je takoj priskočila na pomoč. Edini izhod iz tega nevzdržnega položaja je bil v ustanovitvi nekake ribiške zadruge, katera bi zajela vse ribiče. Zadruga je bila po velikih težavah ustanovljena. Dobila je na razpolago zadostno potrebnega ribiškega orodja, mrež, čolnov in podobno, kar je bilo vse zaplenjeno znanim fašističnim kriminalcem.

To je bila prva zadruga v okrožju. Vsi, in posebno ribiči so pričakovali od nje veliko izboljšanje. Člani te novoustanovljene zadruge so bili vsi brez vsakršnega imetja. Veliko bi bili izboljšali svoj položaj, če bi obstajalo med njimi sodelovanje in medsebojna pomoč. Potrebna je predvsem poštenost in odkritost in dobro vedenje, ako si hočemo izboljšati življenjske pogoje. Ta dobro predvidevanja pa so bila v celoti porušena, ker so se nekateri člani zadruge pustili vplivati od znanega Poccekala. Vse, kar je sledilo, je bil samo dokaz, kako natančno mora biti delovanje zadruge, če hočemo, da imajo člani res tiste koristi, ki jih upravičeno pričakujejo in zaslužijo. Kot rečeno, je Poccekai znal spretno vplivati na najbolj nihajoče člane zadruge, tako da je ta namesto koristi prizadejala članom že škodo. Ves inventar v potrebščinah za lov, je b

DAN ŠPORTA IN FIZKULTURE v KOPRU

SKOK V VISINO.

V nedeljo je bil pod naslovom «Dan športa in fizkulture» praznovati praznik za šolsko mladino, za športnike in za ljubitelje takih prireditev. Ves dan, od 7 zjutraj pa do pozno v večer, je bil posvečen temu namenu.

Spored je obsegal 5 glavnih točk, in sicer telovadni nastop mladine, lahkoatletsko tekmovanje med istrskimi in tržaškimi športniki, kolesarsko dirko (90 km), nogometno tekmo in plavanje.

Na lepem, prenovljenem športnem igrišču v Kopru je bila v jutranjih urah vaja mladine za popoldanski telovadni nastop. Te vaje so bile večkrat prekinjene, ker se je vmes vršilo lahkoatletsko tekmovanje. Po kosilu je bil sprevod vseh športnikov po mestu z vojaško godbo na čelu. Ob 15 je bil najprej telovadni nastop mladine, ki je odlično izvajala dobro naštudirane vaje, vmes so bile lahkoatletske tekme, nato je bil odhod kolesarjev s športnega igrišča in zopet vaje in telovadni nastop vse do prihoda kolesarjev. Ko je bilo vse to zaključeno, se je pričela nogometna tekma najboljšega moštva Aurore proti Odredu iz Ljubljane.

Ves ta celodnevni praznik športa je zajel vse športnike in telovadce in mladino iz mest in vasi Istrskega okrožja. Gledalci so videli ta dan veliko lepega in zanimivega in niso varčevali s pohvalo in so navdušeno ploskali prav vsem, tako odraslim kot šolski mladini ter onim najmlajšim, ki so sicer boječe, vendar prav dobro izvedli svojo nalogo.

* * *

Lahkoatletsko tekmovanje je obsegalo 12 točk. V vztrajnostni hoji na 5.000 m je zmagal Govorčin, ki je bil od začetka do konca ves čas na čelu skupine. Prav tako ni zapustil drugega mesta Corsi. Nesrečen dan je imel Sabadin iz Ankarana, kateremu je postalo med tekmo slabo, ki pa je kasneje vseeno nadaljeval tekmovanje in prišel ob koncu celo na peto mesto.

Vrstni red je naslednji: 1) Govorčin (Trst) 24.28'9"; 2) Corsi Ezio (Trst) 25.14': 3) Vidali (Istra); 4) Corsi Edi (Trst); 5) Sabadin (Istra); 6) Bisiani (Trst) itd.

V teku na 3.000 m se je dobro izkazal Abram iz Nabrežine, ki je premagal ne samo znanega Bembija, temveč tudi Istrana Zomaro, ki je zasedel drugo mesto. Bembi je prišel tretji.

V metu kopja je bil prvi Sartori iz Trsta, drugo mesto je zasedel Pitacco, tretje Cenda, oba iz Istre, četrto pa zopet Tržačan Surian.

Tudi v skoku v višino je bil na prvem mestu Istran Venturini, ki je skočil 1.60 m; 2) Peselli (T) 1.55 m; 3) Kobal (I) 1.40 m; 4) Meneghetti (T) 1.30 m.

Zanimiva je bila tekma na 100 m, kjer sta na prvih dveh mestih Istrana: 1) Trani; 2) Ravalico; 3) Sedmak (T); 4) Kavčič (T).

Tek na 400 m je prinesel zmago Blokarju iz Trsta, ki je član Dijaškega FD; 2 Dolce (I); 3) Sedmak (T); 4) Pagliaro (I).

Tek na 800 m: 1) Pierobon (I); 2) Bembi (T); 3) Ruzzier (I); 4) Sedmak.

Skok v daljavo: 1) Venturini; 2) Trani; 3) Blokar (T); 4) Meneghetti.

V štafeti 4 x 400 m je zmagalo istrsko moštvo Pierobon, Pagliaro, Ruzzier in Venturini v 4'8" in 2/10 pred Tržačani Blokar, Kavčič, Meneghetti in Bembi v 4' 17" 4/10.

Tek na 100 m ženske: 1) Sulčič (T) 14" 2/10; 2) Giari (T) 14" 8/10; 3) Coleva (I) 15" 3/10.

* * *

Nogometna tekma Aurora-Odred 1-1 (1-0). Nogometna enajstorica iz Kopra in iz Ljubljane je zaigrala lepo tekmo, ki so jo gledalci navdušeno spremljali. Kljub temu da so se gostje pokazali boljše, vendar niso mogli doseči zmage, ker sta bila pri nasprotnih vratar in branilec vredna vse hvale. Za Auroro so igrali: Dobrinja, Vatovani, Perini, Apollonio, Scher, Carini, Grio, Favento, Schiavon, Valenti in Zetto; za Odred pa: Linter, Medved, Cigoj, Pizan, Lesjak, Pelidirke poročamo posebej.

PREDAJA STAFETNE PALICE.

Tekme v odbojki za značko «Obnova in zadružni domovi» pa so se končale sledeče: Pomorski tehnikum iz Pirana je s tehnično premočjo premagal športnike iz Izole; reprezentanca JA iz Kopra je premagala društvo «Bancari» iz Kopra in tretja tekma «Zvezda» proti Okrožju se je končala z zmago slednjega.

ODBOJKA.

Met krogle: 1) Valon (T); 2) Trani (I); 3) Corsi Italo (I).

V metu diska sta bila na prvih dveh mestih Istrana in sicer: 1) Cenda; 2) Venier; 3) Valon (T); 4) Bojan (T).

ZNANI SPORTNIK EZIO CORSI S SVOJIM SINOM.

V nedeljo 26. t. m. velika kolesarska dirka za pokal lista „TRIESTE SPORT"

Že dalj časa napovedana kolesarska dirka po Tržaškem ozemlju za pokal lista «Trieste Sport» bo prišla v nedeljo do uresničenja. Priprave so zajele velik obseg in zato se je vsa stvar zakasnila. Najvažnejše pri vsem tem pa je dejstvo, da bo to prva kolesarska dirka po Tržaškem ozemlju, saj je speljana proga od Devina preko Nabrežine, Proseka, Opčin, Ključa, Boljunca, Škofij, Monte Tosa, Castelvenere, Buj, Novega grada, Umaga, Portoroža, Pirana, Kopra in Milj v Trst, kjer bo cilj v ul. Rossetti.

Za dirko je razpisanih veliko nagrad tako za posameznike kakor tudi za skupine, za razne cilje v ravninah in za cilje na vzpetinah kot so Monte Toso, Castelvenere, Piran in Ključ. Ves potek bodo oddajali po radiu, prav tako pa bodo dirko tudi filmali.

Dirka je razdeljena v dve etapi. Prvi cilj s trejmi urami odmora bo v Portorožu, kjer se bodo kolesarji v lepi restavraciji ob kopališču dodobra spočili in okrepčali za nadaljevanje poti v Trst, kjer bo cilj v ul. Rossetti pred gostilno Cavallerizza.

PROGA NEDELJSKE KOLESARSKE DIRKE.

Za dirko je pripravljenih še lepo število kolesarjev, med drugimi tudi štirje iz Torina. Vpisovanje še vedno traja in bo zaključeno v petek 24. t. m. ob 21. Interesenti se lahko prijavijo vsak dan od 9 do 18.30 na uredništvu lista «Trieste Sport» v ul. S. Vito št. 17.

ODBOJKA

Nedeljsko tekmovanje v odbojki za «Pokal padlih iz ladjedelnice Sv. Marka» je pokazalo sledeče rezultate:

DSZ ES - Zol Ilva 0-3; DSZ ES - Skorklja 3-0; Sv. Marko - Dijaško FD 3-0, medtem ko je Tovarna strojev obe tekmi z Sv. Markom in z Zol Ilvo, ker se ni predstavila na igrišču, zgubila.

NOGOMETNO PRVENSTVO TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Ponziana-Koštalunga 9:0

Za prvenstvo Tržaškega ozemlja v nogometu je bila v nedeljo odigrana samo ena tekma in sicer Ponziana B - Koštalunga 9-0. Tekma je bila odigrana v Izoli in je bila ves čas v stalni premoči Ponziane, ki je svoje vrste okrepila z igralci prve kategorije kot: Parola, Corbatto, Sacchetti, Paoletti, Alessio, Pertot in Colombin. Goli so kar deževali in se je morala uboga Koštalunga vreči samo v obrambo, da je tako vsaj kakšen gol rešila. Sama seveda ni bila zmožna zabiti niti častnega gola.

Tekma med Magdaleno in Rojanom se ni vršila, ker so Rojančani povsem obupali, da bi se mogli rešiti iz zadnjega mesta in so zato raje brez igre prepustili nasprotnikom obe točki. Njegova kakor tudi usoda Dreherja je zapečatena. Obe moštvi bosta izločeni in igrali prihodnje leto v okrožnem prvenstvu.

MAGDALENA.

KOŠARKA

Zmaga ženske ekipe Magdalene v Mariboru

V nedeljo je bilo v Mariboru moško in žensko tekmovanje v košarki med Magdaleno iz Trsta in Poletom iz Maribora. V tekmovanju moških je zmagal Maribor z 37—16, v tekmovanju žensk pa so zmagale Tržačanke z 21—15.

Zmaga ekipe Tomažiča v Miljah

Za nedeljsko tekmovanje v košarki v Miljah so bila prijavljena štiri društva in to: Zol Ilva, Tomažič, FMSA in Dijaško FD. Namen tekme je bil odbrati najboljšega, ki bo nastopil z jugoslovanskim prvakom Rdečo zvezdo iz Beograda.

Igra je potekala takole: Tomažič - Zol Ilva 45—22; FMSA - Zol Ilva 24—21; oba zmagovalca Tomažič - FMSA 34—23. S to svojo zmago je Tomažič dobil pravico, da bo lahko igral z jugoslovanskim prvakom.

Nov jugoslovanski rekord v štafeti 4 x 100 m.

V okviru atletskega tekmovanja na zletu fizkulturnikov Beograda je bilo doseženih nekaj odličnih rezultatov. Najboljši rezultati in hrati nov državni rekord je postavila ekipa Partizana na 4 x 100 m, ki je pretekla progo v času 1:31,1 min, kar je za 1,4 sek. boljše od dosedanjega rekorda.

Sellier - zmagovalec kolesarske dirke za plaketo lista „Nostra lotta"

V nedeljo točno ob 15.30 je bil na štadionu v Kopru start kolesarjev, ki so tekmovali za plaketo lista «Nostra lotta». Vseh kolesarjev je bilo 25, med katerimi sta bila dva veterana in trije začetniki. Tem petim je vodstvo kolesarske dirke dalo to prednost pred ostalimi izvežbanimi kolesarji, da so odšli s starta 5' pred ostalimi.

Dan je bil lep, le večji del ceste, po kateri se je razvijala dirka, je bil slab. Tako bi lahko rekli, da je bilo 70 km trde preizkušnje za kolesarje in samo 20 km je bilo lepe asfaltirane ceste.

V prvem delu poti Koper-Monte Toso je vodilo omenjenih 5, ki so imeli 5' prednosti, tako da je prvi prišel mladi Poklin, kateremu je s 55" razlike sledil veteran Cimoroni, medtem ko so izvežbani kolesarji že pridobili medtem 1' in 20" na času. Tudi v Castelvenere je prišel Poklin prvi, vendar je tu zaostal za njim Cimoroni že za 1'28" Od tu dalje proti Bujam, kamor so prišli ob 16 in 2', se je vodečemu Poklinu odtrgala verига na kolesu in je bil prvi Cimoroni, ki je prišel prvi tudi v Brtoniglo. Od Novega grada do Dajle pa so že prišli v vodstvo Grio, Rinaldi, Štibel, Sellier, Vrabec, Cimoroni, Javornik in Fontanot. V Umag so prišli ob 17.25, kjer se je vodečemu Fontanotu predrlo kolo, da je moral zaostati. Pri Sv. Jerneju je bil Rinaldi, nato Štibel, Grio, Sellier in Vrabec. V Portorož je prišel prvi Grio, od koder se je nadaljevala dirka po lepi asfaltirani cesti v Koper, kjer je vodil Grio, Sellier, Fontanot itd. Na štadion so prišli vsi v skupini, kjer se je v zadnjem predpisanem obroženju Sellier prerinil v ospredje in zmagal.

Vrstni red je naslednji: 1) Sellier Pio (Zveza tržaških kolesarjev), ki je prevozil 90 km v času 2.59'30" ali povprečno 30,25 km na uro; 2) Fontanot (Frausin); 3) Štibel (Arzenal); 4) Rinaldi (Frausin); 5) Grio (Kolesarsko društvo Istra); 6) Dapretto (Olimpija); 7) Sosič (Opčine); 8) Vrabec (Olimpija); 9) Javornik (Frausin) itd.

ZMAGOVALEC SELLIER.

Tekmovanje v nedeljo 26. t. m.

Vztrajnostna hoja in tek na progi Sv. Ivan-Lovec

V nedeljo 26. t. m. bo v Trstu od Sv. Ivana do Lovca tekma v vztrajnostni hoji s kronometrom in tek na isti progi, ki je dolga 3.5 km. ZDTV vabi vse športnike, da se prijavijo za to tekmovanje. Pripravila je tudi lepo vrsto nagrad v blagu.

Začetek tekme bo ob 9 zjutraj.

Bivši svetovni prvak dr. Euwe v Ljubljani

V torek 14. t. m. je prispel v Ljubljano bivši svetovni šahovski prvak dr. Maks Euwe na dvoboj z jugoslovanskim državnim prvakom velemojstrom Vasjo Pircem. Ob svojem prihodu se je med drugim izrazil, da je prijatelj teh krajev in da igrajo v Jugoslaviji dober šah in da so mu znani uspehi jugoslovanskih šahistov.

Z Pircem bosta igrala 10 partij in sicer 5 na Bledu, 5 pa v Ljubljani. Za sodnika je določen velemojster dr. Vidmar.

Prvo partijo sta igrala takoj naslednji dan na Bledu in je Pirc v damskem gambitu premagal dr. Euweja v 34. potezi. Drugo partijo sta igrala 16. t. m. in se je končala neodločeno. Euwe je imel bele figure in je začel z damskim gambitom, Pirc pa se je branil z Niemcevičevo obrambo. Partija je bila do 12. poteze identična partiji Beni — Pirc iz šahovskega dvoboja Jugoslavija-Avstrija v Zagrebu. Črni pa je z žrtvijo figure izenačil prednostni položaj belega in izsilil večni šah. V 25. potezi sta se nasprotnika sporazumela za remi.

POTEK PRVE PARTIJE:

Beli: Pirc, črni dr. Euwe

ŠAH

1. d4, d5; 2. c4, c6; 3. Sf3, Sf6; 4. e3, Lf5; 5. Ld3, e6; 6. 0—0, Sbd7; 7. Sc3, Lxd3; 8. Dxd3; Lb4; 9. Ld2, La5; 10. Tfd1, 0—0; 11. Tac1, Tfe8; 12. Le1, h6; 13. De2, a6; 14. a3, b5; 15. cxb5, cxb5; 16. Tc2, Lc7; 17. Tdc1, Ld6; 18. Sa2, Sb6; 19. La5, Db8; 20. Lxb6, Dxb6; 21. Tc6, Db8; 22. Sb4, Lxb4; 23. axb4, Sd7; 24. b3, Ta7; 25. Da2, Da8; 26. Da5, Teb8; 27. h3, g6; 28. Tc7, Sb6; 29. Se5, Txc7; 30. Txc7, Tb7; 31. Tc6, Da7; 32. Sd3, Kg7; 33. Sc5, Tb8; 34. Sxa6. Tc8; 35. Dxb6, črni se vda.

POTEK DRUGE PARTIJE:

Beli: Euwe, črni: Pirc

1. d4, Sf6; 2. c4, e6; 3. Sc3, Lb4; 4. Dc2, 0—0; 5. Lg5, c5; 6. dxc5, Sa6; 7. a3, Lxc3; 8. Dxc3, Sc5; 9. Lxf6; 10. Dxf6; 11. b4, Sa4; 12. 0—0—0, a5; 13. Kc2, d5; 14. e3, axb4; 15. axb4, Ld7; 16. Se2, Sb6; 17. Sc3, La4; 18. Sa4, Txa4; 19. c5, Ta2; 20. Kb1, Tfa8; 21. cxb6; Ta1+; 22. Kc2, T8a2+; 23. Kb3, Ta3+; 24. Kb2, T3a2+; 25. Kb3, remi.

Tretja partija dvoboja se je končala po 25. potezi remis; do 10. poteze je bila identična prvi, nakar je Pirc žrtvoval za napad dva kmeta. Dr. Euwe se je točno branil in sledil je konec s ponavljanjem potez.

Tudi četrta partija, ki je trajala 4 ure in pol, se je končala remis. — Dr. Euwe je otvoril igro s kmetom pred kraljem, medtem ko mu je Pirc odgovoril s sicilijanko. Po 18. potezi je Euwe zagrešil majhno napako, ki je omogočila Pircu, da je izsilil izmenjavo lažjih figur in s tem izenačil položaj.

Mednarodni šahovski turnir na Dunaju

Na Dunaju se je začel 13. t. m. spominski šahovski turnir, na katerem sodelujejo šahovski mojstri iz več držav in sicer: Jugoslavija, Avstrija, Italija, Češkoslovaška in Madžarska. Jugoslavijo zastopata mojster Puc (Slovenija) in mojster Rabar (Hrvatska); Avstrijo: Lokvenz, Platt, Beni, Galia, Kalivoda in Mueller; Italijo: Flescher in De Paoli; Češkoslovaško: Opočenski, Kotnauer in Foltys; Madžarsko pa Kovacz.

* * *

Šahovsko srečanje med Češkoslovaško in Avstrijo, ki je bilo na Dunaju, se je končalo z zmago Češkoslovaške z rezultatom 13:7.

Evropsko prvenstvo v boksu

Dne 8. t. m. se je pričelo v Oslu evropsko prvenstvo v boksu za posameznike. Na prvenstvu sodeluje 95 tekmovalcev iz 15 evropskih držav in sicer: Češkoslovaška, Madžarska, Belgija, Finska, Francija, Italija, ki imajo popolne ekipe po 8 boksarjev, medtem ko imajo Jugoslavija, Norveška, Svedska in Danska po 7, Skotska 6, Poljska 5, Irska 4. Anglija 2 in Avstrija po enega tekmovalca.

Jugoslovana Milivoje Bulat in Ivan Pavlič sta v prvem dnevu tekmovanja premagala svoja nasprotnika in sicer je prvi v peresnolahki kategoriji premagal po točkah Vel d'Hwisa (Holandska), drugi tudi po točkah v srednji kategoriji Novaro (Poljska.)

V drugem dnevu tekmovanja so bili doseženi tile rezultati: v mušji kategoriji je Kasporcza (Poljska) premagal Bandinellija (Italija), Lakashagel (Nizozemska) — Siljanderja (Finska), Sovljanski (Jugoslavija) — Giaklupija (Italija). — Poltežka kategorija: Simura (Poljska) — Kapestja (Madžarska), De Segni (Italija) — Lazareviča (Jugoslavija).

Največji uspeh med jugoslovanskimi tekmovalci je dosegel Pavle Sovljanski v lahki kategoriji. Dobil je dve srečanji in se uvrstil v polfinale svoje kategorije. V prvem krogu je Sovljanski po zelo lepi tehnični borbi premagal Valentina Giaclupija (Italija), nato pa še v četrtfinalu prvaka Škotske Williama Mac Neila, končno pa je v polfinalu izgubil v enakovredni borbi po točkah pri srečanju s Francozem Mohamedom.

Ivan Pavlič je premagal v srednji kategoriji v I. kolu najboljšega boksarja Poljske Henrika Nowaro. Pavelič je bil močnejši v vsej borbi. V četrt finalih je Pavlič podlegel Stigsielinu (ki se je nato plasiral za finale).

V peresnolahki kategoriji je Milivoje Bulat prvi dan zasluženo premagal holandskega prvaka Veldhuisa. V drugem krogu je položil Veldhuisa na tla. Občinstvo je z močnim ploskanjem pozdravilo zmago jugoslovanskega boksarja. V četrtfinalih ga je premagal odlični David Gonell (Irska) s knockoutom v tretjem krogu. V četrtfinalih sta podlegla Rudolf Tot in Veljko Kenig.

Prvega je premagal v bantam kategoriji po točkah tretjeplasirani na lanski olimpiadi italijanski prvak Sudas, ki se je plasiral za finale, drugega pa je prav tako premagal finalist Viktor Jergensen. Borba je bila enakovredna in zelo ostra. Že v prvem kolu sta izpadla iz nadaljnjega tekmovanja Miloš Lazarevič v poltežki in Emil Krleža v težki kategoriji. Lazareviča je premagal po točkah finalist prvenstva Giovani De Segni (Italija).

NOVI PRVAKI

V mušji kategoriji je zasedel prvo mesto Janusz Kastercz (Poljska), drugo Josef Bednay (Madžarska) in tretje Emil Deplanc (Belgija).

Bantam kategorija: prvo mesto Batista Sudas (Italija), drugo Hening Jensen (Danska) in tretje Salvator Vengy (Francija).

Peresnolahka kategorija: prvi Jacques Bataille (Francija), drugi Van Cock (Belgija), tretji David Conell (Irska).

V lahki kategoriji je zasedel prvo mesto Mihael Mac Gulag (Irska), na drugem mestu je Muhamed Ami (Francija) in na tretjem mestu Pavle Sovljanski (Jugoslavija).

Welter kategorija: prvi Julius Torma (Češkoslovaška), drugi Viktor Jergensen (Danska), tretji Tupet (Francija).

Srednja kategorija: prvi Laszlo Pap (Madžarska), drugi Stik Sielin (Svedska), tretji Fontana (Italija).

Prvo mesto v poltežki kategoriji je zasedel Giovanni Di Segai (Italija), drugo Bohumil Rademaher (Češkoslovaška), tretje Jacques Mertan (Belgija).

V težki kategoriji je na prvem mestu Laszlo Beni (Madžarska), na drugem Reimond Inocenti (Francija), na tretjem pa Mlock (Belgija).

Vse borbe so se končale z zmagami po točkah, razen pri Tormi, ki je dobil srečanje s tehničnim knockoutom. Na tem prvenstvu je zasedla Jugoslavija tretje mesto v lahki kategoriji.

EKIPA KOŠARKE «TOMAŽIČ», KI SE BO V KRATKEM SPOPRIJELA Z JUGOSLOVANSKIM PRVAKOM V KOŠARKI.

ANGELO VIVANTE

JADRANSKI IREDENTIZEM

29

Benedetto Cairoli je v tem času še predstavljal italijanski nacionalni republikanski in garibaldinski program in sicer v njegovi neprekinjenosti. Ta program bo nosil slej ko prej baklo zdaj klavrno hirajočega, zdaj nenadno poživljajočega se jadranskega iredentizma.

* * *

Kaj pa se je medtem zgodilo v Julijski krajini?

Izjave italijanskega ministrskega predsednika Lamarmore, ki se je v imenu uradne Italije slovesno odpovedal Trstu, so bile v tem času povzročile protestno spomenico, datirano v Trstu in objavljeno pod pokroviteljstvom tržaško-istrskega odbora. To spomenico, ki je — vsaj kakor poroča vladni časopis «Triester Zeitung» — nosila podpise uglednih tržaških meščanov, je bil predložil Lamarmori neki Molinari, odvetnik iz Brescie. Omenjeni Molinari je bil deloval kot pravnik v Trstu in je kot poslanec, za to poslan v torinsko skupščino, veljal tedaj za parlamentarnega zastopnika julijskega iredentizma. Bil je torej predhodnik, in sicer danes pozabljeni predhodnik poslanca Barzilaia. Novica o tem čudnem iredentističnem protestu proti italijanski vladi se je bila raznesla po italijanskem časopisju in opozicijski listi so jo že izrabljali. Tržaški župan Porenta, ki se je kot c. kr. funkcionar znašel v hudih škripcih, se je poskusil izmazati z neko domislico. Takoj ob otvoritvi neke seje (iz poteka diskusije bi kazalo, da o zadevi niso bili obveščeni niti najbolj avstrijsko usmerjeni svetniki) je spregovoril o protestu proti italijanskemu ministrskemu predsedniku Lamarmori in je postavil mestnemu sosvetu predlog, naj v znamenje neodobravanja proti ravnanju separatističnega tržaško-istrskega odbora izglasuje vdanostno izjavo cesarju. Toda eden izmed liberalnih svetnikov se je takoj dvignil proti županovemu predlogu ter izjavil, da ta predlog zaradi svojega političnega značaja presega čisto upravni delokrog mestnega sosveta. Ko pride do glasovanja, dobi županov predlog od 42 glasov le 15 glasov zase. Kljub temu da se skriva za običajno dvoumno pretvezo, češ da gre za «politiko», je ta manifestacija v svojem bistvu brez dvoma iredentistična. Časopis «Il Tempo», ko poroča o dogodku, je očitno v zadregi in se hitro izvije s kratkim komentarjem, opominjajoč gorečega župana, naj se nikar ne pusti zapeljati od prevelike gorečnosti. To je prvič, ko se ime Trsta pojavi povezano z neko zedinitveno manifestacijo, in to z zadoščenjem opazi več časopisov. Časopis «La Perseveranza», ki se v tem času zavzame za program nacionalnega radikalizma, pravi na primer: «Odpor Tržačanov proti izjavam ministra Lamarmore je dejansko dobil svojo stvarno potrdilo v glasovanju mestnega sosveta.» In časopis «La Nazione»: «Tržaški župan je doživel poraz, sebi v sramoto, nekaterim svetnikom v čast.... V nesreči je včasih tudi nesreča; Lamarmorove izjave so povzročile manifestacijo, ki dokazuje, da je Trst italijanski.» Časopisi pa, ki so proti priključitvi Trsta k Italiji, izrabljajo dogodek v nasprotnem smislu. Tako piše «Triester Zeitung»: «Stvar bo prišla predaleč, če mestni sosvet ne bo niti sedaj (to je po komentarjih italijanskega časopisa) začel bolj nepristransko gledati na položaj.»

Toda mestni sosvet tega ne utegne. Vlada namreč opečati njegovo manifestacijo kot separatistično in ga razpusti, kakor je bila že iz precej nepojasnjenih razlogov razpustila prvi na volitvah leta 1861 izvoljeni mestni sosvet. «Il Tempo» komentira ukrep z eno samo kratko opazko: «Nekateri se poslužujejo razpustitve mestnega sosveta — ki se je izvršila v najpopolnejšem soglasju z ustavo — za izmišljanje najnesmiselnejših vesti. Ko smo skušali dognati, kaj je na stvari, nismo našli ničesar, kar bi ne bilo popolnoma iz trte izvito.»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI štev. 6, III. nad. — Telefon štev. 93-808. — UPRAVA: ULICA R. MANNA št. 29 — Telefonska številka 83-51. OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18, tel. 83-51. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 40, finančno-upravni 60, osmrtnice 70 lir. Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Svetogorska ul. 42, Tel. 749 - Koper, ul. Battisti 30/a, Tel. 70.

NAROČNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; Cona B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska — Ljubljana, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90603-7. — Izdaja ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA D. Z O. Z. — TRST.